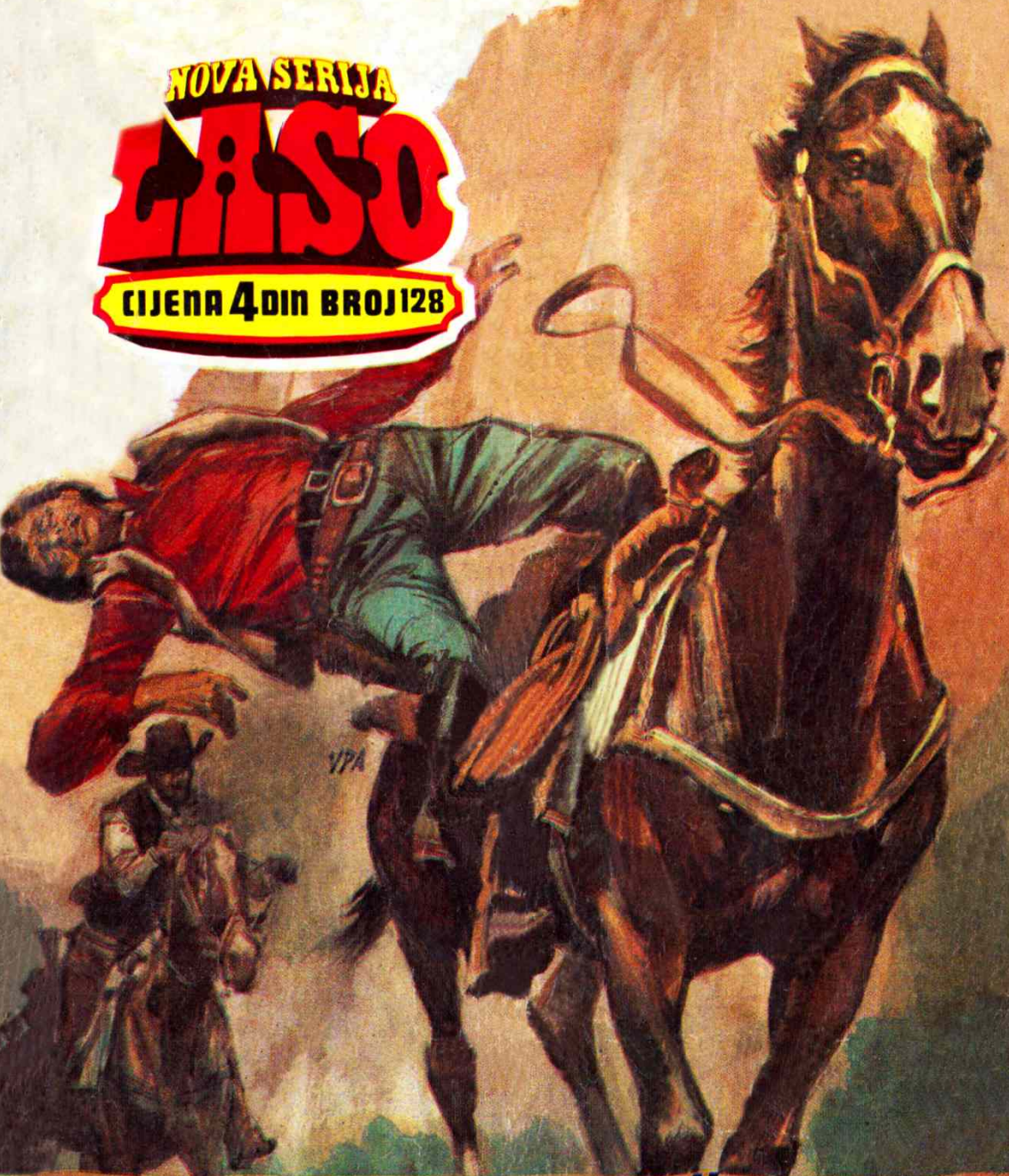

NOVA SERIJA
LASO
CIJENA 4 DIN BROJ 28

SUDDAN ISTRŽITELJ

Frederick H. Christian

SUDDEN ISTRAŽITELJ

»Laso« Nova serija 1976.

Frederick H. Christian: SUDDEN ISTRAŽITELJ

Naslov originala: SUDDEN TROUBLESHOOTER

(Copyright: Transworld Publishers)

Recenzija: Lidiya Krleža, profesorica

Prijevod: Branimir Ježić

»Laso« — Izdavač OOUR Informativno-revijalna izdanja NIŠP »Vjesnik«, Zagreb, Ljubice Gerovac 1 — Glavni i odgovorni urednik Borivoj Jurković — Tisak: OOUR novinsko revijalna štamparija i OOUR TMG »Vjesnik« Zagreb, Ljubice Gerovac 1 — Zagreb 1976.

Copyright (sva prava za Jugoslaviju) VJESNIKOVA PRESS AGENCIJA, Zagreb

Cijena 4 d. Za inozemstvo: DM 1.60; ASCH 8; SFRS 1.60; HfL 1.30.

Oslobodeno plaćanja poreza na promet mišljenjem Republičkog sekretarijata za prosvjetu, kulturu i fizičku kulturu SRH broj 3935/2 — 1973. od 26. XI 1973.

I

— Koristiš li se ti tom igračkom koju si zatakao za opasač, ili ti je ona samo kao ukras? — Da su te riječi bile izgovorene drugačijim glasom, nitko na njih ne bi obratio pažnju. Ovakom, svi su okrenuli glave da vide šta će se desiti. Cio taj prizor odvijao se u tipičnom kaubojskom salunu. S jedne strane bio je dugačak šank iza kojeg su se na policama svjetlucale mnogobrojne boce pune pića, a nasuprot stolovi sa stolicama za one koji su svoje piće radije pili za stolom. Salun je imao oblik slova »L«, tako da je u onom drugom dijelu bilo još prostora za ples. Negdje u sredini vodile su stepenice na gornji kat gdje je bilo nekoliko soba za iznajmljivanje. Kerozinske svjetiljke rasvjetljavale su prostor toliko da se moglo na zidovima zamijetiti neukusne slike, bivolje glave i drugi slični ukrasi.

Čovjek koji je postavio prijetećim glasom ono pitanje stajao je pored šanka izazovno čekajući odgovor. Bio je visok skoro dva metra, mršav, neobrijana lica, oštih očiju, u flanelastoj košulji i radnim hlačama s povećim revolverom za opasačem. Glas mu i vladanje nisu bili nimalo prijateljski.

— Dancy je večeras slabe volje — promrmlja netko od prisutnih.

— Ne sjećam se kad je posljednji put bio dobre — odvрати drugi.

Dancy je svoje uvredljivo pitanje namijenio nekom mladiću kome nije moglo biti više od devetnaest i koji je — po svemu sudeći — tek nedavno stigao u ove krajeve. Da još nije iskusio mnogo kaubojskog posla odavalo je

novo odijelo koje nije dospio uprljati i nespretno obješen opasač s revolverom. Stari ratnici, goniči i iskusni lovci iz ovih krajeva kad bi na takva naletjeli, nazivali bi ga »nježna noga«. Ako je doista tako i djelovao, onda je to ovaj pokušavao prikriti na sve moguće načine, a svome držanju dati što ozbiljniji izgled.

— Da li se to možda na mene odnosi? — progovori konačno momak prikrivajući s mukom podrhtavanje glasa.

— Jok, na ovoga koji sjedi tu ispred mene na stolici kao da je zajahao devu.

Ovu svoju priglupu šalu popratio je Dancy salvom smijeha. Kako se to moglo ticati jedino mladića, ovaj se zacrvnio ne znajući šta da odgovori. Osjećajući opasnost, barmen se oprezno približi izazivaču.

— Daj, Jim, pusti maloga na miru i popij još neko piće!

Barmenovu primjedbu Dancy nije prihvatio. Još se više nakostriješi a onda proskiče kroza zube:

— Ti da si šutio, Tyleru, ili misliš da bi morao malome pomoći?

Nakon ovog pitanja za koje je dobro znao što znači, barmen se bez riječi povukao. Mladić je uzaludno očima preletao s jednog lica na drugo ne bi li naišao na zaštitu. Nitko, međutim, nije ni pokušao riječ izustiti, a kamo li nešto učiniti, jer su svi vrlo dobro znali šta se događa kad se Dancy napije. Katastrofa je bila neizbježna, netko je morao stradati, a o posljedicama da se i ne govori. Svi stanovnici Yava-

paija znali su to vrlo dobro: trijezan Dancy bio je vrlo opasan revolveraš i megdandžija, a kad bi se napio, postao bi prava pošast.

— Ja ... kako da kažem ... nisam htio nikoga izazivati — tiho promuća momak, okrećući leđa Dancyju koga to, međutim, nije nimalo iznenadilo.

— Baš čudno — prosikće Dancy — nisi tražio neprilike, a one su te same pronašle. Još te jednom pitam je li ti taj tvoj revolver samo ukras ili ga znaš i upotrijebiti?

Ne znajući šta da odgovori, momak prošapće da ga zna upotrijebiti ako baš mora, ali da to nije namjeravao.

— Oho! — usklikne Dancy koji je tako nešto jedva dočekao. — Tako, dakle, miš je pokazao zube! — Nakon toga povuče se dva koraka odmjeraujući mladića od glave do pete kao kupac konja.

— Kad si se ti pojavio u ovim krajevima? — upita.

— Prije desetak dana — spremno odgovori momak. — Došao sam iz Philadelphije da postanem kauboj.

— Da postaneš šta? — prodere se Dancy kao da još ne shvaća. — Ti kauboj, pa to je najsmješnije što sam čuo za posljednjih godinu dana.

Momak kao da nije čuo Dancyja, okrene se i zakorači u namjeri da ode.

— Samo polako, momče, kamo ćeš, nisam još završio ...

— Ako vi niste završili govoriti, ja sam vas prestao slušati, ostavite me na miru!

— A ako neću...? Ovo je pitanje ostalo visjeti u zraku kao prijetnja u potpunoj tišini koja je zavládala u salunu. Nije to bio pijani Dancy, nego opasni revolveraš koji se okomio na mladića, spreman da svaki čas potegne revolver.

Momak je buljio u njega još ne shvaćajući da ga ovaj najozbiljnije namjerava ubiti ako se ne bude branio. U tom mu je času postalo jasno i to da je svaka obrana besmislena protiv tako vještog strijelca. Preostaje mu ili da prihvati dvoboj ili da bježi glavom bez obzira.

— Prokletstvo, mali je nasjeo, previše je ponosan. Umjesto da bježi, dopu-

šta da ga Dancy ubije — promrmlja netko u gomili.

Uvidjevši da se igra bliži kraju, neki su promatrači izjurili napolje, a drugi se sklonili s puta da ih ne zahvati metak. Nikome nije palo na pamet da nešto poduzme kako bi zaštitio momka, iako im je bilo jasno tko će stradati.

— Potegni ili podvuci rep i put pod noge da te više nikad ne vidim ovdje — izvali Dancy nakon krajnje napete tišine koja je vladala nekoliko trenutaka.

Odjednom odjekne hitac, a niz Dancyjevo lijevo uho poteče tanki mlaz krvi. Mladić iznenađen okrene se u pravcu odakle se začuo hitac, hvatajući se za revolver što je htio učiniti i Dancy.

— Ruke dalje od opasača! — pala je zapovijed čvrstim, mirnim glasom. Čovjek koji je to izgovorio bio je visok, crnokos, glatko izbrijana lica, plavih očiju i visoka čela. Glas mu je ulijevao povjerenje, a držanje odlučnost i hrabrost. Po sitnim borama oko očiju i usta moglo se zaključiti da je imao smisla za humor, iako mu je lice još bilo ukočeno dok je izgovarao posljednje riječi. Obučen je bio poput kauboja, osim što su mu za opasačem visjela dva revolvera kako su to nekad nosili revolveraši. Bio je naslonjen na ogradu gornjeg kata držeći na nišanu Dancyja koji se jednom rukom držao za ozlijeđeno uho. Nakon kraće šutnje on opet progovori. Riječi su bile namijenjene Dancyju.

— Takav si od rođenja ili si to stekao vježbom?

Dancy na to bijesno odgovori: — Nešto sebi mnogo dopuštaš! Tko si ti?

— Ime mi je Green — reče stranac — a što se tiče onog da si mnogo dopuštam, to je istina. Možeš to još jednom odmah iskušati.

— Lako je govoriti s revolverom u ruci — promrmlja Dancy.

Nakon toga Green polako side stepenicama i zaustavi se tri koraka ispred Dancyja, sklonivši revolver iz ruke. — Dobro si rekao da je lako govoriti s revolverom u ruci. Sad smo jednaki.

Dancyju je bilo jasno da bi izvukao kraći kraj iz ovakva odmjeravanja snage. Panika ga je hvatala pri pomisli da bi ga ovaj čovjek mogao istog trenutka sravniti sa zemljom kad bi pokušao s njime obračunati. Zato se povukao korak natrag.

— Nemam razloga da se s tobom prepirem — prurimlja on.

— Tako? — procijedi Green. — Više ti odgovaraju djeca. Naći ću ja već nečakav razlog. — Zatim dohvati Dancyjevu čašu s pićem i pljusne mu ga u lice. Dancy, psujući, stade trljati oči i brisati lice, a u to ga Green čuše zdesna i slijeva dok je uzimao prema tezgji.

— Dakle, gdje je taj junačina koji se još maloprije tako razmetao?

Dancyju ne preosta ništa drugo do psovke. Morao se povući i dopustiti da se s njim postupa tako ponižavajuće pred cijelim gradom. Više je od svega želio povući revolver na tog stranca, ali ga je u tome sprečavala ona posljednja trunčica razuma koja mu je govorila da bi to bilo ujedno i posljednji put što bi ga povukao.

— Tako je to, puki razmetljivac, brbljavac, baš kao što sam i mislio — reče Green.

Nakon toga napola se okrene što je Dancyju bilo dovoljno da posegne za revolverom. U tom trenutku Green se izvije i svom snagom udari Dancyja šakom u bradu, tako da ovaj poleti kroz okupljene ljude i zaustavi se tek kod zida gdje se stropošta i osta ležati na tlu bez svijesti.

— Gospodine Green — na to će barmen — zahvaljujem vam u svoje i u ime onog mladića što ste ga spasili, jer je sigurno da bi ga Dancy ubio baš kao što se ja zovem Tom Tyler.

U sveopćoj pometnji progurao se do Greena mladić zbog koga je ovaj i stupio u akciju.

— Htio bih vam zahvaliti, gospodine Green, nikad još nisam vidio nekoga tako udara.

Green se okrene prema mladiću.

— Kako ti je ime, momče?

— Henry Sloane — odgovori ovaj.

— Je li točno da želiš postati kau-boj? — Momak na to kimne glavom,

na što Green nastavlja. — Mogao si izabrati i nešto bolje ako želiš dočekati starost. I ovo dosad moglo te već stajati glave.

— Došao sam čak iz Philadelphije. Htio bih postati ono što je bio i moj otac. Sad više ne mogu natrag, jer sam sav novac potrošio na ovu ragu vani — momak zastane pa pogleda Greena. — Mislite da nisam dobro kupio, gospodine Green?

Green se nasmije: — Izdržat će dva dana pod sedlom. Ono što sam ti htio reći tiče se tvog obraćanja ljudima. Ako baš ne moraš, nemoj nikome govoriti, gospodine. Znam da su te tako naučili tamo na Istoku, ali ovdje to nije običaj, a osim toga mogao bi se netko osjetiti starijim nego što bi htio da se zna.

Momak se nasmije. Bilo je nešto vrlo privlačno u Greenu. Taj je čovjek bio sasvim drugačiji od ostalih, bar od onih koje je dotad susretao.

— Dobro, toliko o meni, a sad da čujemo odakle ste vi?

Tyler se nasmije, a Green samo zatrese glavom. — Ja sam odavde i odande. — Mladić ga čudno pogleda, na što Green nastavlja: — To je posljednja stvar za koju se pita ljude iz ovog kraja.

— Što znaš, možda je imao nekih neprimlika, pa ne želi da se to sazna... — upadne Tyler, ali ne dovrši rečenicu, jer mu je palo na pamet da bi to Green mogao osobno shvatiti.

— Ne brini, tvoja me primjedba ne pogađa, jer još nisam sebi nikoga natovarao na vrat.

— Drago mi je da to čujem — reče netko mirnim glasom Greenu iza leđa. Bio je to sitan čovjek, uredno počešljan, ozbiljna lica i hladna pogleda. Na grudima mu je bila pričvršćena metalna zvijezda na kojoj je pisalo »šerif«.

— Ja sam Appleby, šerif — predstavio se sam. — Čuo sam da je ovdje došlo do gužve. Novi u gradu? Nadam se samo na prolazu?

— Proučavam okolinu — odvratila Green — a možda bih mogao potražiti ovdje i nekakav posao.

Appleby se namršti.

— Što se posla tiče, mislim da ste pogriješili. Jim Dancy je predradnik na ranču »Sabre«. Budući da ste mu razbili zube, sumnjam da će vas preporučiti svome poslodavcu.

U to se vrijeme i Dancy pribrao i pokušao stati na noge. Appleby krene prema njemu. — Sretniji si nego što misliš, a sad na konja i gubi se iz grada.

Dancy mu dobaci dug pogled, a onda reče: — U redu, u redu, već odlazim, šerife ...

Šerif tada krene prema Greenu koji se kod Tylera raspitivao za posao. — Znači ima tu još nekoliko manjih posjeda?

— Da, u Meskitima, po prilici tri sata od grada. Među njima je najveći od Jake Harrisa, dok drugi životare od danas do sutra.

— Možda njima treba radna snaga?

— Svakako će se razveseliti kad vas vide — reče Tyler — samo ono što vam oni mogu pružiti nije ni sjena prema »Sabreu«.

— Aló je ova bitanga predradnik na »Sabreu«, onda bolje da se klonim tog ranča — reče Green.

— Nisu baš popularni ovdje ... — počne Tyler, ali ga Appleby prekine. — Tom, reci čovjeku točno kako stoje stvari i nemoj izvrtati. — Zatim sam nastavi. — Nije tako davno što su se doselili ovi sitni rančeri u Meskite. Vlasnik »Sabrea«, Gunnison, tvrdi već neko vrijeme, da mu nestaje stoka. On misli da su tome krivi doseljenici, pa je namjestio nekoliko ljudi poput Dancyja i prijeti da će se jednog dana pojaviti među rančerima i sve ih rastjerati, a u prvom redu Harrisa koji predvodi ostale.

— Šta o tome kaže Harris i njegovi prijatelji?

— Oni tvrde da je Gunnison pohlepan i da se želi dokopati njihove zemlje. Kažu da laže jer da oni nikad nisu ni takli njegovu stoku.

— Ali stoka i dalje nestaje na »Sabreu«?

— Gunnison ima točne podatke o gubicima — reče šerif. — U stvari, mene se to ne tiče. Moj je posao da

održavam red u gradu. Netko bi ipak u Tucsonu morao malo razmisliti o tome što se ovdje događa.

— Čini se da je velika gužva na vidiku?

— Bojim se da bi jednog dana moglo doći do teškog sukoba — nastavi mračno Appleby. — Ne bih htio onda biti ovdje.

— Bez obzira na sve, hvala na obavijestima. Bojim se da izbor nije baš velik: mislim da na »Sabreu« neće biti posla — reče Green pa se okrene prema Henry Sloanu. — Hej, šta kažeš na to Philadelphia? Ideš li sa mnom u Meskite?

Henry brzo kimne glavom, a oči mu se zasjaše od oduševljenja. — Svakako, Jim — zatim progovori oponašajući Greena što je više mogao kako bi djelovao što ozbiljnije.

— Kako se ono zvao tvoj rančer, Tyleru? — upita Green još jednom.

— Jake Harris — na to će barmen. — On je vlasnik »JH« ranča. Samo mu recite da sam vas ja poslao. Green kimne Tyleru i šerifu, pa iziđe iz saluna. Momak ga je slijedio u stopu.

Barmen je neko vrijeme gledao za njima, a onda se obrati šerifu. — Tom, sve mi se čini da bi ovaj kauboj mogao smiriti duhove tamo gore. Moram priznati da mi je to drago i da se već dugo nisam tako dobro osjećao. Besplatno piće za sve!

Gužvi koja je zatim nastala jedino se šerif nije pridružio. Ostao je po strani naslonjen na šank i dalje gledajući prema vratima kroz koja je maločas izišao neobičan stranac koji se predstavio kao Green, kauboj koji traži posao.

II

Henry Sloan je htio postaviti stotinu pitanja svom visokom jahaču dok su jahali iz grada prema sjeveru. Već su se mogli nazreti brežuljci obrasli šumom, i Sloan se teškom mukom suzdržavao, sjećajući se upozorenja da ne valja mnogo pitati. Stoga je odlu-

člo da ga promatra i tako ponešto odgonetne o tom čovjeku koji ne samo da mu je spasio život nego ga je svojom pojavom potpuno osvojio. Što se tiče Greenove opreme, bila je uredna i pažljivo njegovana, ali nipošto nova. Green je imao izvanrednog vranca s oznakom »JG« koja nije bila utisnuta užarenim željezom nego tankim nožem po površini. Mladiću se pogled ipak najdulje zadržao na dva revolvera koji su visjeli nisko sa svake strane opasača. Nije više mogao izdržati, pa upita: Jim, gdje si naučio tako dobro pucati? — Odjednom se Greenovo lice smrači. Henry je već pomislio da je zacijelo ponovo postavio pogrešno pitanje. Uskoro se na Greenovu licu pojavio smijehak i on odgovori. — Duga je to priča, Philadelphia. Mogu ti samo reći da se to ne nauči za tri dana.

— To sam znao, ali kako to postići? U stvari još ti nisam pošteno ni zahvalio za ono u salunu.

— Glupost — odvratila Green — imao sam ja i svojih razloga da se umiješam.

— Zaista? — poviče Henry iznenađeno. — A kakvi su to bili razlozi?

— Pa — nasmiješi se kauboj — da te Dancy udesio, bacilo bi to vrlo lošu sliku na Arizonu.

Henry ga je najprije gledao s nevjericom, a onda shvativši šalu prasne u smijeh.

— Pa jasno, ni jedan takav kao ja ne bi se ovdje više pojavio.

Green je bio zadovoljan, jer je opazio da Henry počinje shvaćati kako se ovdje živi i kako se razgovara.

Uskoro ga u razmišljanju ponovo prekinu Henry novim pitanjem. — Jim, hoćeš li me naučiti kako se brzo poteže?

— Philadelphia — odsiječe na to Green — neću, jer što manje znaš rukovati revolverom, to bolje za tebe.

— Od mene neće nikada ništa biti, ako ne budem znao rukovati revolverom.

— Jedno je znati rukovati revolverom, a drugo je nadmetanje u brzom potezanju — odvratila Jim dok su prolazili suhim koritom potoka po kome su

nadaleko odzvanjali udarci kopita. — Mnogo ima budala koje misle da su brže od svoje slike u ogledalu, a kad se sukobe s nekim shvate da još nisu bili dosta brzi, samo što je onda već prekasno.

— Ipak, mislim, da je potrebno znati brzo potegnuti.

— Kad već misliš da je to tako važno, da pokušamo — reče Green, zaustavi konja i sjaše. Isto učini i Henry. Zatim oba konja sklone, a sami se spuste malo dalje po koritu potoka. Green sakupi nešto kamenja i stavi na vrh praznu kutiju za metke. Zatim se vrati dobrih tridesetak metara do Henryja.

— Da vidimo što znaš, Philadelphia!

Henry dobro promotri metu, povuče se korak-dva, namjesti bolje opasač, povuče nevješto i opali. Metak udari u stijenu sa strane.

— Ne valja, pokušaj još jednom ali pažljivije.

Henry pokuša još jednom i ispucava sve metke, ali ne pogodi cilja. Svi su meci udarili podno hrpe kamenja, a jedan čak u granu na obližnjem stablu. Green mu priđe i potapša ga po ramenu.

— Ne valja, pa ne valja. Ne radiš to kako treba. Revolver ti je prenisko, previše si napet, a osim toga uopće ne gađaš... pogledaj kako se to radi.

Nije još ni izgovorio posljednju riječ, a ruka mu je dohvatila revolver tako brzo da to Henry nije stigao ni opaziti. Čuo je rafal i idućeg trenutka revolver je bio gdje i prije. Meci su raznijeli kutiju na komade.

— Ovako nešto još nisam vidio — promuća zapanjeno Henry.

Green nije bio tako oduševljen. Neko je vrijeme samo šutio i gledao pred sebe ne primjećujući zažarene Henryjeve oči.

— Philadelphia — konačno se obrati mladiću — nema tu velikih tajni. Moraš imati dobre reflekske i mnogo vježbati. Mnogi su tako ubrzo naučili. Nije problem u tome kako pucati, nego kada upotrijebiti revolver, a kada ne.

— Mislim da shvaćam što želiš reći.

— Poslušaj me i nemoj nikad potezati revolver ako nisi na to prisiljen. Ako ti se dogodi da moraš, onda dobro gađaj!

— Nastojat ću da to ne zaboravim.

— A sad da ti popravim taj tvoj opasač. — Pritegao mu je opasač tako da mu je drška revolvera bila bliže ruci. Zatim je stao pokraj Henryja i pokazivao mu kako treba potezati, upozoravajući ga što treba pri tom obaviti: — Vuci, napni, gađaj, pucaj!

Vježbali su tako neko vrijeme, dok Henryja nije zaboljela ruka.

— Ne mogu više rukom maknuti, tako mi je teška — zavapi Henry.

— Koristiš se novim mišićima, ne brini, priviknut ćeš se na to. A sada pokušaj sam još jednom da vidim je li ti ostalo štogod od onoga što sam te naučio.

Kako je pojas bio bolje namješten, a nešto je i naučio, potegao je spretno i dosta brzo.

— Nije loše, Philadelphia — na to će Green — mislim da osnovno znaš. Sad treba samo vježbati.

Henryju to nije trebalo posebno govoriti. Bio je toliko zaokupljen vježbanjem da nije ni čuo što mu je Green rekao.

— Čini mi se da si dovoljno vježbao — prekine ga Green — sada bismo mogli iskušati tko je brži.

Henry je bez razmišljanja i oduševljeno prihvatio taj prijedlog, uvjeren da se sad već može mjeriti s Greenom. Na dogovoreni znak trebala su obojica potegnuti. Desilo se, međutim, da Henry nije pravo stigao ni taknuti svoj revolver, a u njega je već bio uperen Greenov.

Nakon kraće šutnje, Green vraća revolver u korice. — Ovo sam izveo ne zato da ti pokažem koliko sam brz, nego da te podsjetim na ono što sam ti rekao na početku. Ma kako brz ti bio, uvijek će se naći netko brži. Da ovo sada nije bila samo proba, ti bi već putovao u vječna lovišta!

Green ne samo da je to mislio vrlo ozbiljno nego je to izrekao i takvim glasom da se Henryju sledilo srce od straha.

— Jim — upita ga oklijevajući — jest li ikad naišao na nekog bržeg od sebe?

— Znam ih nekoliko s kojima se ne bih baš volio susresti. I opet mislim da je mnogo važnije znati držati revolver u koricama nego ga potezati. Ali, sada dosta o tome ako želimo još za dana stići do Harrisa. Što se tiče tvog revolvera, neka bude prazan kad vježbaš, jer ne bih htio da si nastrijeliš nogu.

Henry iskrivi lice, pođe do svoga konja, zajaše i krene za Greenom koji se već uputio prema Harrisovu imanju. Još je razmišljao o tome kako da vježba potezanje. Odlučio je da vježba tako dugo dok ne postane toliko brz da se može pohvaliti pred Greenom, tim neobičnim kaubojem koji je postao junak njegovih snova.

* * *

Dva jahača nalazila su se sada negdje na sredini povećе ravnice između brežuljaka. Meskitima se nazivalo valovito podnožje visokih planina vrhovi kojih su prkosili suncu koje je sad zalazilo. Taj je kraj još nedavno pripadao Apašima. Oni su se odavde spuštali u ravnice jašući sve do Meksika.

Uskoro su zašli u borovu šumu koja ih je osvježila hladom i stigli do mjesta gdje je trebalo promijeniti pravac kretanja.

— Ako nas je barmen dobro uputio, onda ovdje moramo skrenuti nalijevo — reče Green i potjera konja prema vrhu brežuljaka. S vrha im se pružao pogled po prostranoj kotlini na rubu koje se smjestila mala rančerska kućica. Iz dimnjaka dizao se tanak oblak dima. Neki su se ljudi motali ispred kuće. Kad su se Green i Henry pojavili na vrhu, jedan je otrčao u kuću i uskoro se ponovo pojavio, ali ovaj put s velikom dvocijevkom u ruci.

— Skinite opasače i stavite ih na konja ispred sebe — glasila je zapovijed. Green učini kako mu je rečeno, a isto tako i Henry. Nakon toga polako su se spustili do ranča. Kad su ušli, ispriječio im se neki sitni neobrijani čovječuljak.

— Stanite ovdje — zapovjedi on. — Johnstone, njihove revolvere!

Sad se pojavi i drugi čovjek kome je kosa padala preko očiju. On oprezno pokupi oba opasača s revolverima.

— Tražimo Jacoba Harris — reče Green nimalo zabrinut zbog puške koja je bila uperena u njih. — Jeste li to možda vi? — obrati se on čovjeku s puškom.

— Za nekog jesam, a za nekog nisam — reče ovaj.

— Ime mi je Jim Green, a ovaj momak ovdje je Philadelphia. Tyler iz saluna nam je rekao da biste možda mogli zaposliti dvojicu dobrovoljaca.

— Na prvi pogled bih rekao da vam je mjesto na »Sabreu« a ne ovdje — zareži Harris — ili ste vi možda odande i došli?

— Moglo bi i tako biti, ali nije — reče Jim i klizne iz sedla držeći još ruke u zraku. — Kako vi imate naše revolvere, mislim da bismo ipak mogli razgovarati.

— Slušam — odgovori Harris.

— Stranac sam. Dosad sam radio u Tucsonu. Kako nemam više para, odlučio sam potražiti posao. Momak je došao ovamo iz Philadelphije i htio bi postati gonič kao što mu je i otac nekad bio. Svakako bi bio od pomoći.

Čovjek koga je Harris zazvao po imenu Johnstone priđe na to Harrisu i saopći mu nešto na uho.

— Točno je što Johnstone kaže — na to će Harris — vaša dva revolvera na kojima se vidi da su često bila u upotrebi, mislim da bi bila od veće koristi na »Sabreu« nego ovdje. Kako to da ste došli k meni?

— Pa što je drugo mogao kad je u gradu premlatio Jima Dancyja — upadne mladić kojem je dosadilo ovo namudrivanje.

Harris pogleda iznenađeno Greena.

— Koga ste to premlatili? Je li to stina? Ako je tako onda ste dobrodošli. Tako dobru vijest već odavno nisam čuo.

— Ništa naročito. Morao sam malo smiriti Dancyja, jer je pokušavao izazvati Philadelphiju.

— Ništa naročito? — usprotivi se Henry. — Da ste samo to vidjeli...

— Hajde, mali, ne preuveličavaj — prekine ga Green. — Nego ako nemate

ništa protiv toga, ja bih spustio ruke, jer su me već zaboljele.

— Žao mi je Green, dodite ovamo i sjednite. — Harris im ponudi da sjednu na klupu ispred kuće, a Johnstone pošalje u kuću po kavu. — To je zaista iznenađenje gospodine Green... — počne Harris.

— Zovite me jednostavno Jim, to je mnogo jednostavnije — upadne Green.

— Neka bude! Moje je ime Jacob, ali me svi ovdje zovu Jake. Živim sa svojom kćerkom Susie. Otkad joj je mati umrla, pokoj joj duši, ona mi vodi kućanstvo. Nego, što se posla tiče, Jim, pretpostavljam da se razumijete u stoku.

— Iz Texasa sam, mislim da vam to dovoljno govori.

— A momak, što ćemo s njim?

— Naučit će. Zasad neka radi koliko treba za stan i hranu i možda poneki dolar.

Baš kad je mladić htio protestirati, pojavila se Harrisova kćerka Susie. Nije joj bilo više od osamnaest, vitka tijela kao u mlade zvjerke, odjevena u lijepu bluzu i hlače sa čizmicama na nogama. Doimala se prekrasno, dok su joj se po kosi preljevali posljednji traci sunca na zalazu. Imala je velike smeđe oči, sitan nos, lijepo oblikovana usta, ukratko sve što jednu djevojku čini privlačnom.

— Susie, ovo je Jim Green. On će raditi za nas kao i ovaj momak do njege koga zovu Philadelphia.

— Drago mi je što sam vas upoznao.

Glas joj je bio dubok i mekan. Natočila im je kavu praveći se kao da ne primjećuje zadivljen pogled Greenova kompanjona koji je kao hipnotiziran, otvorenih usta, buljio u nju. To su, dakako, opazili i Green i Harris koji je potapšao momka po ramenu prekinuvši ga u sanjarenju.

— Sinko, možeš mi vjerovati da ti nisi ni prvi ni posljednji koji se zagledao u moju kćerku. Neka me đavo odnese ako svakog dana nije sve ljepša!

Mladić proguta slinu, pocrvenjevši u licu jer je shvatio kako se glupo ponaša. Istog je časa zaboravio da je htio protestirati zbog slabe plaće.

— Nije mi posjed baš velik — nastavi Harris — ništa naročito, ali svakako je tolik da ga ne mogu sam voditi. Imam oko sedam stotina grla stoke. Do sada nisam mogao nikoga unajmiti, a ni susjedi mi ne mogu pomoći jer i sami imaju posla preko glave.

— Barmen nam je rekao da vi u stvari životarite od danas do sutra — omakne se mladiću.

— Bogami, u pravu je — nasmiješi se Harris. — Ja sam doduše obećao Susie da ćemo jednog dana imati veliko stado, ali to nikako ne mogu ostvariti bez tuđe pomoći. Moram vas još jednom upozoriti, momci, da bi vam što se tiče plaće bilo bolje da ste otišli na »Sabre«. Gunnison odlično plaća.

— Tko je taj Gunnison? — upita mladić. — Htio bih konačno znati tko je taj čovjek o kome se neprekidno govori u gradu, a i vi ga sad spominjete kao da je on vlasnik i grada i cijele ove zemlje.

— Ima u tome dosta istine, momče — prizna Harris. — Lafe Gunnison je star tiranin. On je ovdje još od onih dana kad je Pete Kitchen otjerao Kočiza i njegove. Za nagradu što je sudjelovao u toj borbi, dobio je dolinu Yavapai. Mogu shvatiti što se ljuti na nas, jer je on ovdje bio kad se borilo za svaku stopu zemlje. No, pogriješio je što nije i ozakonio to svoje pravo. Mi smo se ovamo legalno doselili. Sada nas više ne može otjerati, makar bi on to htio. Mi smo vlasnici zemlje i ne mičemo se oдавде dok ne krepamo.

— To je samo dio priče — upadne Johnstone koji je po naglasku morao biti južnjak. — Zemlja je naša, ali nas je Gunnison upozorio da tako dugo neće ostati. Drugim riječima, rekao nam je da odemo ili da prihvatimo posljedice.

— Imali ste već neprilika s njim?

— Ne direktnih — reče Harris — ali nam je ne jedanput žito bilo izgaženo, konji ukradeni i slično. Tužili smo se šerifu, i on je posjetio Gunnisona, iako smo mi izvan njegove zakonske zaštite. Stari lisac je svaki put tvrdio da ni o čemu nema pojma.

— Koliko ima ljudi na »Sabreu«? — raspitivao se Green.

— Dvadeset i pet, računajući Gunnisona i njegova sina Randyja. Što se sina tiče, taj će starog zacijelo upropastiti. Nedavno je na njegov nagovor Gunnison primio u službu nekoliko momaka koji po mom mišljenju znaju više o revolverima nego o kravama.

— Koliko ste vi ovdje udaljeni jedni od drugih?

— Najbliži nam je susjed Reb Johnstone. On je udaljen kakvih pet milja, je li tako Reb? Do njega je Stan Newly, pa Terry Kitson, a prema sjeverozapadu je Taylor, preko njegove ste zemlje prešli kad ste dolazili, to je odmah pored rijeke.

— Mislite na potok preko kojeg smo prešli? — upita Green.

— Potok se zove Borracho što na španjolskom znači Pijani potok. Vidjeli ste kako u tom dubokom koritu ima malo vode? Taj potok začas nabuja. Dovoljna je jedna jača kiša u planinama, pa da se on pretvori u opasnu bujicu koja nosi sve pred sobom. Od nje ga treba bježati čim se naoblači. To se posebno na tebe odnosi, Philadelphia! Osim toga, neka me đavo nosi ako te ja budem i dalje zvao tim tvojim nadimkom od kojeg mi se jezik lomi. Zvat ću te jednostavno Philly, nadam se da nemaš ništa protiv toga.

Momak zatrese glavom smijući se, a u tom trenutku se pojavi Susie koja je došla da pokupi šalice. Usput ih je obavijestila da je večera gotova.

— Ako želite možete se oprati prije večere, pa ćemo poslije nastaviti razgovor. Pokazat ću vam gdje da ostavite stvari, a sutra ćemo razgledati zemlju i posjetiti prijatelje.

Green ustane, a mladić pođe za njim odvajajući teška srca oči od vrata na koja je maločas ušla Susie.

Jadni mladiću, pomisli Green u sebi, bojim se da ćeš se dosta namučiti prije nego što ti ova mala dopusti da je uloviš.

Pogledavši svog mladog prijatelja, Greenu se učinilo da ovaj neće imati ništa protiv da se upusti u taj lov.

III

Slijedećeg dana Jake Harrison osedlao je svog konja, pa su onda sva trojica krenula do Newlyjeva ranča, posjetivši usput Johnstonea koga su zatekli u oboru, nedaleko od kuće. Newly je bio maleni nervozni čovjek, smeđe kose. Nije mu bilo više od pedeset, a osnovna mu je karakteristika bila da ne završi nijednu rečenicu koju počne. Popili su kod njega kavu i produžili do Kitsona. Ovaj je za razliku od Newlyja bio krupan čovjek široka osmijeha, sa sjedinama na sljepoočicama. Neizmjereno se obradovao kad je čuo za Greenov obračun s Dancyjem.

— Čekao sam na dan kad će netko konačno srediti tu propalicu. Možda bi to i sam učinio da me Jake nije odgovorio, tvrdeći da je bolje ne izazivati neprilike kad je »Sabre« u pitanju.

— Lijepo imanje — primijeti Green — koliko imate stoke?

— Moja su specijalnost konji. Imam ih oko šezdeset. Svake godine ih prodajem vojsci.

— Mora da je to dobar posao — odvratiti Green. — Imate li nekih teškoća s konjima?

— Ponekad mi nestane poneko grlo. To me dakako razbjesni, pa jašem za svim mogućim tragovima, ali ih obično izgubim. Nije to mnogo, ali ipak dovoljno da poželim Gunnisonu da što prije slomi vrat.

— Vidjeli ste nekoga?

— Nikad, premudri su oni za to.

— Sami vodite vaše imanje? — upita Philadelphia.

— Zaposlio sam jednog Šveđanina koji je potpuno gluh i ne razumije ni riječi. Slažemo se tako da ono što on ne uradi, posvršavam ja.

Nakon što su pozvali Kitsona i druge da navečer posjete Harrisa, odjahali su do Taylorova imanja.

Kod Taylora su stigli točno u podne. Ponudio im je ručak pa su zajedno nešto pojeli. Taylor je bio nizak i zbit, a po govoru se primjećivalo da je škotskog porijekla. Kod njega su radi-

li Jack Scott i Fred Peters, iskusni goniči, obojica opaljena od sunca.

— Jack je prije bio na »Sabreu« — reče Taylor — ali je otišao kad se na ranč vratio Randy Gunnison iz Santa Fea.

— Nekoga kao što je Randy Gunnison teško je podnijeti pa makar ga samo jednom na dan vidio — reče Scott.

— Čini mi se da baš nema mnogo prijatelja, jer otkad sam ovamo došao još nisam čuo lijepe riječi o njemu — primijeti Green.

— A i nećete, jer je to takva propalica da je od njega čak i njegov otac digao ruke.

— Najveći dio vremena provodi kockajući u Phoenixu ili Tucsonu. Ako nije tamo onda je s nekom droljom u gradu — doda Harris.

— To je čudno. Tko bi rekao da čovjek poput Gunnisona dopušta da mu se sin ovako vlada — promrmlja Green.

— Mislím da on s njim uopće više ne računa, pa se niti ne obazire na njega. Ne daje mu više ni novca, pa se ovaj zadužio preko glave — objasni Scott.

— Vi se samo odmarajte, ali ja na žalost više nemam vremena — reče Taylor i ustane od stola. Ubrzo su čuli njegovu sjekiru kako u istovremenim razmacima udara po stablu. — Nije se dao baš mnogo smesti našim posjetom — primijeti Philadelphia.

— Nije riječ o tome — na to će Harris — otišao je da ne bi morao slušati kako mu zahvaljujemo na objedu.

Kad su izašli iz kuće, opazili su Taylora i njegova dva čovjeka kako ruše nekakvo stablo.

— Pogledajte sada ovo — reče Harris i odjaše do Taylora. — Vidimo se onda večeras oko osam. Skoro sam zaboravio da vam zahvalim na ručku... — Nije ni dovršio rečenicu a pored glave mu je prozujala jedna grana što su je tek odsjekli.

Harris se zanjiše na sedlu, a Taylor mu dobaci: — Sigurno si im rekao da ne volim kad mi se zahvaljuje. Kao što vidite, to je istina i zato i ne pokušavajte!

— Nakon ovog posjeta, zadovoljni su se vratili na Harrisov ranč.

* * *

Te su se večeri kod Harrisa okupili svi koje su Green i Philadelphia posjetili. U sobi je bilo ugodno toplo jer je u kaminu pucketala vatra. Soba je bila uredno pospremljena, na prozorima čisti zastori, a u vazama svježije planinsko cvijeće. Bilo je to djelo Susie Harris, baš kao i izvrsna večera.

— To je život — oduševljeno će Fred Peters. — Ako vam ovdje slučajno dosadi, gospođice Harris, rado ćemo vas odvesti na naš ranč da tamo napravite malo reda.

— Da si ti malo marljiviji ne bi trebao tražiti gospođicu Susie da pravi red na ranču — odbrusi mu njegov partner.

— Kad bih ja više radio ne bi tebi ništa ostalo — odvratila Peters. — Zapravo, ja uopće ne znam šta ti radiš po cijeli dan?

— Bolje bi ti bilo da radiš nego da pričaš toliko — ljutio se Scott.

— Sad vam je jasno zašto ga je Gunnison otjerao sa »Sabrea«, nije htio raditi — nastavljao je šalu Peters.

— Nije mi jasno zašto taj Gunnison toliko želi vašu zemlju? Ozbiljno upita Green. — Po svemu sudeći nije mu potrebna. Jake mi je rekao da je sva zemlja zapadno od rijeke njegova.

— Pohlepa, možda — reče Kitson. — Neki ljudi nemaju mira dok se ne dokopaju svega što je oko njih.

— Ja bih rekao da je to tvrdoglavost — na to će Newly. — On je uvijek bio nekako... — to reče i ne dovrši rečenicu.

— Neka me đavo odnese ako si ti ikad završio ono što si htio reći — nasmije se Harris. — Što se tiče tvrdoglavosti, možda imaš pravo. On je ovdje već tako dugo da misli kako je gospodar svega.

— Jim ima pravo — uplete se Taylor — moramo otkriti šta će Gunnisonu naša zemlja. Ne znam zbog čega, ali je sigurno da postoji nekakav razlog. Pašnjeka ima dovoljno — trava mu zacijelo nije potrebna.

— Recite mi kada su i kako počele neprilike s njim?

— Prije godinu ili osamnaest mjeseci, po prilici — odgovori Harris. — Bilo je to kad smo konačno registrirali našu zemlju.

— Kakve ste neprilike imali? — pitao je dalje Green.

— Kod mene su radila dvojica momaka koje su jednog dana premlatili. Nisu se usudili reći tko je to bio, ali su se pokupili i više ih nikad nisam vidio. Vjerojatno je to bio Dancy, ali kako ga nisam vidio, ne mogu ništa dokazati — objasni Harris.

— Jedne su mi noći pogazili sve žito — doda Newly — a ja nisam mogao...

— Ništa učiniti da ih spriječiš — dovrši njegovu rečenicu Johnstone.

— Meni su ukrali konje — na to će Kitson. — Rekao sam to šerifu, ali ni on ni ja nismo ništa pronašli.

— Ima li ovdje možda zlata ili srebra? — upita zatim Green.

— Na žalost, ništa — reče Taylor. — Procijedili smo rijeku, ali nismo našli ni mrvice. Istina, ne morate nam vjerovati, možda mi u stvari svaki skrivamo hrpe zlata u našim kućama.

— Čini se da je ipak riječ o pohlepi — reče na to Green.

Nakon toga razgovarali su o drugim stvarima, a Susie im je natočila još jednu šalicu kave. Green je šutio neko vrijeme i promatrao društvo. Morao je priznati da su mu svi ovi ljudi simpatični, da ih veže mnogo više nego zajednički interesi, a to je prijateljstvo. Ni u koga od njih nije mogao posumnjati da bi se mogao baviti nekim nepoštenim poslom. Bili su to vrijedni ljudi koji su sve što imaju stvorili vlastitim trudom. Promatrao ih je kako se šale na račun Philadelphije i prepričavaju zgodu iz saluna. Ni sam nije znao zbog čega ali mu se učinilo da je momak postao vrlo drag starom Harrisu. Jedno je bilo sigurno: samo ovako jedinstveni mogli su se s uspjehom odupirati Gunnisonu.

U tom se trenutku začuje topot konja. Razgovor zamre, a Harris i njegovi kao dobro izvježbana vojska zaposjednu položaje u kući iza prozora, vrata, stola, s puškama i revolverima u rukama. Green je bio iznenađen kako je dobro funkcionirala obrana.

— Tako se vladamo već dva mjeseca — reče mu upola glasa Harris. — Moramo nešto poduzeti ako nas Gunnison želi zaskočiti dok smo zajedno, nećemo se valjda dati pohvatati kao pilići.

— Nadam se da se to neće dogoditi — odvrati Green. Zatim još jednom pogleda po sobi i opazi Philadelphiju kako stražari pored šćućurene Susie. Usprkos zabrinutosti nije mogao a da se ne nasmije u tom trenutku.

Povik izvana smanjio je napetost u kući. — To je Tom Appleby — reče Peters.

Harris se približi vratima i vikne: — Jesi li to ti Appleby?

— Ja sam, otvori mi vrata — odvrati ovaj.

— Upalite svjetlo — reče Harris i ode do vrata. — Udi, Tom!

Uskoro se na vratima pojavi vitka figura gradskog šerifa. Green tek sad opazi da šerif nosi revolver nisko podvezan na lijevom boku. Južnjak — pomisli u sebi — ne treba ga potcijeniti.

— Dobar večer svima! Žao mi je što sam prekinuo vašu sjedeljkicu — reče šerif.

— Šta te nosi čak do nas, Tom? — upita Kitson.

— Redovni posilazak, Terry — hladno odgovori šerif. — Osim toga, htio sam vidjeti kako su se naši dečljaci našli.

— Htjeli ste vidjeti da li smo ovdje ili na »Sabreu«? — upadne Philadelphia. Šerif ga oštro pogleda.

— Znao sam da niste na »Sabreu«, jer upravo otamo dolazim.

— Kako je Dancy? — upita Scott. — Nadam se da će ga dugo već jednom odnijeti odavde.

— Nije mu ništa — odvrati šerif. — Oporavio se, samo što više nije tako lijep bez prednjih zubi.

Ova je primjedba posebno razveselila Petersa, pa se još jednom obratio Greenu. — Jim, ne znaš koliko si nas razveselio svojim dolaskom u Yavapai. Trebalo je tog razbijača smiriti još mnogo ranije.

— Mislim da je to u stvari bio šerifov posao — nasmije se Green. — Šerife, zar zaista niste imali prilike da to učinite?

Appleby oštro pogleda Greena, a onda ublaži svoj pogled i lagano se nasmiješi.

— Green, novi ste ovdje pa ne znate još dobro kako stoje stvari. Što se tiče Dancyja, već je nekoliko puta bio takav. Nijednom, međutim, nije došlo do oštrijeg sukoba. Svršilo se sve na tući. Svaki put se Dancy mogao izvući iz ruku zakona.

— Ne bih rekao da je tako bilo i ovaj put — upadne opet Philadelphija.

— Kako bilo da bilo — na to će Appleby — on je predradnik na »Sabreu« i ja to moram imati na umu. Nije riječ o gledanju kroz prste kako bi to netko mogao protumačiti. Ako se zavedim sa »Sabreom«, mogao bi Gunnison svoju stoku goniti preko Rivertona i tako zaobići Yavapai. Mislim da vam je jasno da bi to bio kraj za ovaj grad. Nastojim da budem pravedan i svakome dam njegovu šansu. Meni je najvažnije da održim mir i red u gradu. Što se tiče onoga izvan grada nastojim koliko god mogu da smirujem duhove kako ne bi došlo do većih sukoba.

— To je točno, Appleby čini što može — reče Johnstone.

Šerifu kao da je odlanulo, prijateljski se nasmije, a lice mu još više zasje kad se pojavila Susie sa šalicom kave.

— Mislim da se isplatilo dojahati čak ovamo da bih dobio šalicu kave od najljepše djevojke s ove strane Tucsona — reče šerif. — Kako ste, gospodice Susie?

Susie pocrveni i ljupko se nasmiješi gostu. — Hvala, Tom. Nego, nešto vas dugo nije bilo ovdje.

U tom času Green pogleda Philadelphiju i jedva suzdrži osmijeh. Momku se na licu mogao čitati očaj i bijes koji je iz minute u minutu sve više rastao.

— Moram priznati da sam bio dosta zabavljen u posljednje vrijeme tražeći nestalu stoku sa »Sabrea« — nastavi Appleby razgovor obraćajući se ostalima.

— Zar je Gunnisonu opet nestala stoka? — zabrinuto upita Harris.

— Ne mnogo, ali dovoljno da se opazi. Pretpostavljam da nitko od vas

nije naišao na njegovu stoku ovdje u brdima?

Nitko ne odgovori, a Scott i Peters samo zatresu glavom.

— Mogao sam to i misliti — zamišljeno će Appleby. — Jednostavno ne shvaćam gdje bi mogla nestati ta stoka.

— To je nevjerovatno — reče Kitson.

— Možda je to nevjerovatno, ali vam moram nešto reći. Vi ste mi dali vašu riječ da nemate veze s tim nestankom Gunnisonove stoke i ja vam vjerujem. Međutim, stoka i dalje nestaje, pa morate shvatiti njegovo raspoloženje. On uporno tvrdi da ste vi za to odgovorni. Pokušavao sam mu objasniti da nije tako, ali nisam uspio.

— Ako je na našu stoku udario svoj žig, onda je može kod nas pronaći, inače nikako — obrecne se Scott.

— Rekao sam vam samo što on misli. Nisam kazao da i ja tako mislim. Što se mene tiče htio bih to srediti prije nego što Gunnison preuzme stvar u svoje ruke.

— Bolje da to ne pokuša — zaprijeti Johnstone.

— Nadam se da do toga neće doći — reče Appleby.

— Ne bih htio biti između vas i njega kad dođe do gužve. U međuvremenu, ne bi bilo loše ako netko od vas namjerava ići u grad da revolver ostavi kod kuće.

— O, to ne očekuj od nas — procijedi kroza zube Johnstone. — Nema toga Jenkija koji bi me mogao toliko prestrašiti da ostavim svoju pucaljku kod kuće.

— To je samo savjet, Reb — reče šerif, ustane i dohvati svoj crni šešir s velikim obodom. — Gospođice Susie, zahvaljujem na havi i nadam se da ću vas uskoro vidjeti u gradu. Možda bih vas i ja mogao ponuditi kavom u restoranu gospođe Robinson. Čuo sam da je tamo najbolja.

— Bojim se Tom da ćeš morati dugo čekati na red, jer to isto želi bar još sedamnaest momaka u ovom kraju.

Ne osvrnuvši se na ovu primjedb, šerif pozdravi i iziđe. Uskoro se čulo kako se topot njegova konja udaljuje.

— Onda Jim — upita Taylor kad je Appleby otišao — što mislite o našem šerifu?

— Prilično je proračunat — reče Green.

— Ni najmanje mi se ne sviđa — doda Philadelphia.

— Hajde, pa nije je ni takao — na to će Jack Scott.

Opći smijeh prekine Kitson. — Mislim da je proračunat prava riječ za Applebyja. Brz je na revolveru, oštro reagira a grad drži u redu. Što se tiče opreznosti i lukavosti, mislim da je spreman na sve samo da održi ravnotežu i mir.

— Meni se to nimalo ne sviđa — opet će Philadelphia.

— Ne brini, Philly — na to će Harris sa smiješkom, — Ne ide Susie tako često u grad!

— Oče! — upadne Susie — prestanite govoriti o meni kao da nisam nazočna. Tom Appleby je džentlmen i to ne treba zaboraviti.

— Ne zaboravljam ja ništa — odgovori Harris — ali ne zaboravi ni ti da je i svaki džentlmen samo pedeset posto džentlmen, a pedeset posto čovjek kao i drugi.

Time je razgovor bio završen, a Susie — ne nalazeći pravi odgovor — pogrne glavu i odleprša iz sobe.

IV

Susie Harris zaustavi konja kod malog šumarka i sjaše. Philadelphia, koji ju je pratio, učini isto, a zatim povede konje do obližnjeg grmlja. Njeno lice blistalo je od sunca i galopa, a kosu joj je zamrsio vjetar. U hladu šumarka bilo im je ugodno nakon duljeg jahanja po preriji.

— Uživala sam u jahanju — reče Susie mladiću.

— Ovdje je vrlo lijepo — doda on oduševljeno.

Ona ga ispitivački pogleda. — Philly, kad ovako govoriš, svakog me dana sve više podsjećaš na Jima Greena.

— On je sjajan čovjek — odvrati momak.

— Mora da te jako oduševio kad mu se toliko diviš.

— Spasio mi je život — odgovori on jednostavno.

— To je istina — reče djevojka nakon kraćeg razmišljanja. — Još nisam shvatila zašto se taj Dancy okomio baš na tebe.

— Slučajnost — reče Philadelphia. — Danas bi naš susret bio nešto drugačiji.

— Philly, ako misliš da će te revolver izući iz neprilika, onda se varaš. Znam da vježbaš svaki dan. Čemu ulažeš toliko truda u nešto tako besmisleno?

— To nije točno. Mislim da ima ljudi koje se u nešto može uvjeriti jedino na taj način.

— Philly, ne misliš valjda to ozbiljno? — zabrinuto upita Susie.

— Mislim i nastaviti ću vježbanje... ako ih slučajno sretnem.

Susie je shvatila da se ne šali i to ju je zabrinulo. — Tko bi rekao da si tek prije nekoliko tjedana došao ovamo? Govoriš kao pravi zapadnjak, a pomalo već i po vanjskom izgledu nalikuješ na njega.

Posljednje što je Susie rekla ostavilo je dubok dojam na mladića. Vrijeme koje je ovdje proveo u radu i jahanju ostavilo mu je pečat na licu. Bio je to sasvim drugi čovjek od onoga kojeg je Dancy napao u Tylerovu salunu.

Djevojka mu zatim postavi novo pitanje.

— Philly, zašto si došao u Arizonu? — Želio sam da budem kao i moj stari, kauboj.

— Nikad mi o tome nisi govorio. — Nema tu šta mnogo govoriti. Ja ga, naime, nisam ni poznavao.

— Zao mi je — sažaljivo će djevojka. — Bilo bi bolje da nisam ni pitala.

— Zašto? Mati mi se rodila u Philadelphiji, u imućnoj obitelji. Pobjegla je od kuće da bi se mogla udati za mog starog. Upoznali su se jednom prilikom u Phoenixu. On je bio običan kauboj koji je htio stvoriti nešto za sebe. Kad su se vjenčali, obitelj se odrekla moje majke.

Djevojka je sa zanimanjem pratila njegovu priču.

— Bilo je prilično teško u ono vrijeme. Kad sam se rodio, ona je bila toli-

ko bolesna da ju je tata zajedno sa mnom poslao njenoj obitelji. Otac i moj brat ostali su u Prescottu.

— Nikad se nije vratila? — upita Susie.

— Ne znam šta se točno dogodilo, ali mislim da je obitelj nije pustila, a otac nije nikad došao po nju. Sve što znam o njemu moglo bi se ispričati u nekoliko riječi: bio je visok, imao je dugačku crnu kosu i velike fine ruke. Po svemu sudeći i on je mrtav.

— Jesi li ga pokušao pronaći kad si stigao u Arizonu?

— Učinio sam sve što sam mogao. Nevolja je bila u tome što o njemu nisam znao mnogo. Jedino sam znao da mu se ranč zove »Lijeni L«. Kad mi je mati umrla pronašao sam neka pisma, ali su sva bila potpisana samo s »tvoj voljeni muž«. Koga sam god pitao, nitko nije imao pojma o ranču »Lijeni L«, niti o njegovu vlasniku, visokom čovjeku crne kose i njegovu sinu. Svako dalje traženje bilo je uzaludno, pa sam odustao. Morao sam se pomiriti s mišlju da je mrtav.

— Philly, stvarno mi je žao što sam te navela da mi o tome pričaš... — nakon kraće šutnje javi se Susie.

— I onako bih to ispričao prije ili kasnije — odgovori on. Susie je, međutim, znala da nije lako pričati o svojim nevoljama. I da u toj priči ima mnogo toga što je prešutio.

— Mogu zamisliti kako se osjećala tvoja mati — reče ona dok su odvezivali konje, spremajući se na put. — Bojim se da se tako nešto ne dogodi i meni...

— To je ipak drugačije, vi volite ovu zemlju, tu vam je i kuća... — pokušala je mladić smiriti, ali ga Susie presiječe.

— Sve je to istina, pa ipak ne mogu zamisliti da se ovdje udam. — Nakon ovih riječi zajaše konja. — Pogledat ću gdje je tata — reče pa nastavi. — Ne bih mogla biti žena kauboja. Želim vidjeti svijeta, putovati, nositi lijepe haljine i imati lijepu kuću. Ne bih htjela ostarjeti prije vremena brinući o kući punoj djece.

To reče i potjera konja iz šumarka. Još nije ni dosegla rub prerije kad odjekne hitac. Konj joj se preplašeno

propne na dvije noge i zbacila je iz sedla. U istom je trenu Philadelphia već bio na konju i jurio prema njoj kad mu drugi hitac prozui pored glave. On u trku potegne revolver i ispuca sve metke u pravcu gdje mu se činilo da je vidio bljesak. Nakon toga prasne još jedan hitac koji ga izbacila iz sedla. Ostao je ležati u polusvijesti, dok mu je tanki mlaz krvi tekao niz lice. Uspio je još čuti konjanika kako se udaljuje, a onda je utonuo u potpun mrak.

• • •

Green je oko tri milje sjevernije zajedno s Harrisom prikupljao stado kad je u daljini začuo pucnjeve. Najprije pušku, zatim šest hitaca iz revolvera, pa onda opet pušku.

— Kao da dolazi odande — reče Green pokazujući prema jugu. — Moglo bi biti — prihvati Harris, a onda se sjeti. — Philly i Sue bi mogli biti tamo negdje, požurimo!

U istom trenutku obojica su pohitala što su brže mogli preko prerije u pravcu šumarka. Za nekoliko minuta su stigli. Harris sleti s konja uzviknuvši s olakšanjem da je sa Susie sve u redu. Ona je, naime, sjedila pored svog konja na zemlji, ne shvaćajući šta se to desilo.

Green se uputi prema mladiću koji je nepomično ležao. Kad ga je pregledao i on s olakšanjem ustanovi da je momak živ i zdrav, metak mu je samo okrznuo glavu. Dohvati plosku s vodom i na silu ulije nekoliko kapi mladiću u usta.

— Neki je razbojnik pucao na njih. Čini se da je gađao u djevojčina konja, a zatim pokušao ubiti momka — reče Harris.

U taj čas mladić otvori oči i pokuša naglo ustati. — Sue, gdje je Susie?

— Sve je u redu — dovikne mu Harris — ne brini ništa. Sue je dobro.

Kad se pribrao, ispričao im je kako se sve dogodilo. Green i Harris izmijenili su poglede misleći na isto.

— Prilično su nisko pali kad su počeli pucati na djevojke i dječake — bio je Harrisov komentar.

— Oče, Philly nije dječak — reče uvrijeđeno Susie. — Da nije bilo nje-

ga... — ne doreče rečenicu do kraja sva rumena u licu.

Green je pogleda i nasmiješi se, a zatim reče: — Da pogledamo kakve nam je tragove ostavio onaj momak iz zasjede.

Uputili su se do brežuljka koji im je pokazao mladić. Green dobro razgleda mjesto. Uskoro uoči nespretno skrivene tragove.

— Čini se da je momak dobro poznao ovo mjesto — promrmlja Green. Vršljajući okolo, uskoro pronađe otiske čizama, a po njima odgonetne i gdje je bio sakriven konj nepoznatog napadača.

— Ništa naročito — reče Green Harrisu kad se ovaj pojavio sa Susie i Philadelphia. — Takve je tragove mogao svatko ostaviti. Nema posebnih znakova da je napadač baš sa »Sabraea«.

— Do vraga, Jim, pa tko bi mogao drugi biti nego netko od Gunnisonovih najamnika? Kome bi palo na pamet da puca na moju kćerku?

— Mislite li, zaista, da je htio napasti vašu kćer? — upita Green.

— Ne vjerujem, Jim, da bi netko došao čak ovamo da mene gađa — odvratila s nevjericom Philadelphia.

— Nisam to ni mislio. Na tebe je pucao kad si mu ti uzvratilo paljbom poslije prvog hica. Mislim da je htio samo zaplašiti Susie s namjerom da joj natjera oca na razmišljanje.

— Misliš da je to bilo upozorenje namijenjeno meni? — upita Harris. — Možda su me htjeli upozoriti da ima različitih načina da me smekšaju.

— Jake — javi se na to Green koji je jedno vrijeme bio zabavljen tragovima — slijedit ću ovaj trag, a vi podite kući.

— Ja ne idem — odrješito izjavi Philadelphia. — Poći ću s tobom. Mislim da imam na to pravo budući da su pucali na mene.

— No dobro, podi sa mnom — nasmije se Green — pa da vidimo kamo će nas trag odvesti.

Kad su Harris i Susie otišli, Green je sjedio još neko vrijeme zabavljen svojim mislima.

— Harrisa je ovo gadno pogodilo — prekine tišinu Philadelphia, na što Green samo kimne glavom.

— Čini mi se da nije očekivao da će ga pritisluti s pomoću vlastite kćerke — opet će Philadelphia.

Green samo nešto promrmlja.

— A koga vruga samo šutiš — prasne mladić nestrpljivo. — Šta da uradim da te pokrenem ili čujem nešto od tebe? Da mi prosviraju glavu, možda bi to pomoglo?

Green ga pogleda smijući se. — Budi sretan da su ste pogodili u glavu!

— Kako to misliš?

— Da su bilo gdje drugdje gađali mogli su te ozbiljno ozlijediti. Očito momak iz zasjede nije znao da ti tu može nanijeti najmanje štete.

Prije nego se Philadelphia snašao nakon ove uvrede, Green je već bio u sedlu, spreman da pođe.

— Hoćemo li — Green ga pozove. — Šta sad čekaš, htio si ići sa mnom a sad oklijevaš?

Umjesto odgovora mladić je opsovao nešto sebi u bradu, ali ga je Green ipak čuo.

— Naučio si više nego što sam se nadao — reče Green zadovoljan što je zbunio svog mladog prijatelja. — A sada da vidimo koliko nam je tragova ostavio naš momak. Možda nas to ipak nekamo odvede!

V

Nekoliko milja slijedili su trag bez većih teškoća. Čak se činilo kao da se jahač i nije mnogo trudio da ne ostavlja tako vidljive tragove. Uskoro su opazili blistav tok rijeke Yavapai. Trag je išao paralelno s rijekom da bi se uskoro spojio s mnogo tragova, jer su ovuda redovno prolazili jahači budući da je to bio najkraći put od grada do Meskita i do »Sabrea«.

— Tu ga nećemo pronaći — reče Green svom mladom pratiocu. — Ipak, mogao bih se oklađiti, ako pođemo do rijeke, da ćemo ga tamo naći.

Mladić ga je gledao u čudu. Već je mislio da su ga izgubili kad mu je prijatelj dao nove nade da će ga pronaći. Nenaviknut da slijedi tragove, mladić je uzalud naprezao oči pokušavajući pratiti sve ono što je radio Green da bi otkrio pravi trag.

Došli su do obale rijeke koja je ovdje bila sasvim plitka i mogla se lako prijeći. Green se zadubio u tragove, a mladić je sumnjičavo vrtio glavom.

— Između tolikih tragova namjera-vaš pronaći pravi! Možda bi ti to i uspjelo da svi otisci konjskih kopita nisu manje ili više isti.

— Ovdje je prešao rijeku — reče Green zadovoljno, ne obazirući se na mladićeve prigovore.

— Kako si to otkrio? Možda ga možeš i opisati kako je izgledao i šta je imao na sebi?

— Mogao bih i to, ali to sad nije važno — odgovori Green. — A ti, ako hoćeš nešto naučiti, bilo bi pametnije da malo bolje pogledaš ovaj trag.

Mladić sjaše i zagleda se u trag.

— Šta vidiš? — upita ga Green.

— Ništa osim običnog traga konjskog kopita — odgovori mladić.

— Pogledaj malo bolje — zahtijevao je Green.

Mladić se sagne i stane još jednom buljiti u to čudo od traga. Zajedno s kopitom u blato su bile utisnute sitne tamne resice. On to tek sad opazi, pa posegne rukom da vidi što je to.

— Borove iglice! — usklikne. — To bi mogao biti naš jahač! Nisi li pomislio da bi možda i netko drugi mogao imati na kopitima svog konja borove iglice? Možda je to netko tko nije prošao sada, nego prije ili jučer? — još ne vjerujući upita momak.

— Opazio si da su borove iglice suhe, nadam se, a to znači da nisu dugo tu — odvrati Green. — Mislim da nema smisla više oklijevati. Moramo i mi prijeći rijeku.

Mladić zastane na trenutak. — Ova zemlja preko rijeke pripada Gunnisonu? — upita sa strahopoštovanjem.

— To svakako nije Kalifornija — nasmije se Green i krene prema rijeci. — Moramo je prijeći već i zato da vidimo šta piše na onoj ploči.

Kad su prešli, suočili su se s pločom na kojoj je velikim crvenim slovima pisalo:

OVA ZEMLJA PRIPADA »SABREU«

Nepozvanima ulaz zabranjen.

— Baš je ljubazan momak, taj Gunnison! — reče Green i mirno nastavi put prema ranču, i ne osvrćući se više na tragove. Mladić ga je slijedio u stopu mrmljajući u sebi: Još nisam vidio da netko dobrovoljno gura nos u osinje gnijezdo.

Kad su već prošli dobar dio puta, opaze jahača kako jaše paralelno uz njih nekoliko stotina metara dalje ne približavajući se i ne dajući nikakvih znakova od sebe.

— Ne pokušavaj da se hvataš za revolver ili nešto slično, jer ovaj momak ima uperenu pušku na nas — upozori Green mladića.

Jahali su tako neko vrijeme, dok nisu opazili kuću koja je bila u hladu sakrivena stablima. U tom trenutku njihov pratilac požuri i uskoro im se ispriječi na putu s uperenom puškom.

— Stanite gdje jeste i otkopčajte opasake — zapovijedi čovjek s puškom.

Green i mladić poslušaju bez riječi.

— Šta tražite ovdje? — bilo je slijedeće pitanje.

— Želimo razgovarati s Gunnisonom — odvrati Green.

— O čemu?

— Da to mogu tebi reći, ne bih morao razgovarati s tvojim gazdom — odbrusi mu Green.

Čovjek ga bijesno pogleda, a zatim priđe i gurne mu puščanu cijev pod rebra. — Oćenite i putujte odakle ste došli dok još možete — zaprijeti.

Green se sasvim malo pomakne i u trenu dohvati puščanu cijev, te je naglo povuče k sebi. Prije nego što je mogao bilo što učiniti jahač se našao na zemlji, a u Greenovim je rukama bila puška.

Green mu naredi da sad on otpaše opasač i baci ga na zemlju. U tren oka mladić ga pokupi, Greenu doda njegov, a sebi opaske svoj.

— A sad na konja! — zapovijedi Green. — Jahat ćeš mirno ispred nas dok nas ne dovedeš do Gunnisona.

Nadam se da nisi nervozan i da te neću morati smirivati puškom.

Već su bili gotovo pred kućom kad su Gunnisonovi ljudi opazili da nešto nije u redu. Green im je s nekoliko hitaca iz vinčesterke dao do znanja da je bolje za njih da se smire bar na neko vrijeme.

Pred kućom su stajala dva čovjeka. Jedan je očito bio Dancy, dok je drugi bio visok čovjek velikih sivih očiju i prosijede kose, odjeven u otmjeno odijelo. Iako je šutio, vidjelo se na njemu da je to čovjek koji zapovijeda.

— Vi ste Lafe Gunnison, ako se ne varam? — reče Green i pođe prema njemu.

— Ako u roku od pet sekundi ne spustite svoje oružje — bijesno će Gunnison — najozbiljnije vas upozoravam da će vas iznijeti odavde!

— Ako mislite da je to pametno — primijeti Green — onda u redu, ali ja vas uvjeravam da ćete za tih pet sekundi biti vi, Dancy i još poneki na putu za onaj svijet.

Gunnison je htio i dalje prijetiti, ali ga Green prekinu. — Umjesto prijetnji možda bi bilo bolje da me saslušate, jer bih vas htio upozoriti na nešto važno.

Gunnison zašuti. Iako nije bio navikao da mu se netko suprotstavlja, ocijenio je da je i to bolje, nego da ovaj stranac učini ono što je rekao.

— Dobro, reci što mi imaš reći, ali neka bude kratko!

Green mu mirnim glasom ispriča što se dogodilo i što ga je navelo da dođe ovamo.

— Kakve to ima veze sa »Sabreom«?

Pitanje je postavio mladić koji je upravo izišao iz kuće. Bio je to sitan momak, odjeven u najskuplje odijelo i košulju s mekim ovratnikom i s rukavima na rukama. Lijepo lice kvarila su ružna, pokvarena usta. Ruke su mu bile dugačke i nježne gotovo kao u žene. Vidjelo se da nikad nije ništa teško radio u životu.

— Ovo je moj sin Randolph — reče Gunnison.

Green mirno nastavi. — Čovjek koji je pucao na djevojku i pokušao ubiti ovog momka, prešao je rijeku i uputio se ovamo.

— Zašto dopuštaš da se ovakve skitnice doklate ovamo da te optužuju da si unajmio revolveraše koji ubijaju žene i djecu? — obrecne se mladi Gunnison na svog oca.

Starog su te riječi prilično pogodile.

— Moj je sin uvjeren da iza svih neprilika u ovom kraju stoje vaši prijatelji doseljenici. Nisam u to siguran, ali, možda je u pravu. Sigurno je da imaju dosta neprijatelja i to ne samo ovdje na »Sabreu«. Što se nas tiče budite uvjereni da mi ne ratujemo sa ženama.

— Čuli ste mog oca, i sad se čistite! On je malo staromodan, ali što se mene tiče, ne biste vi čitavi ni dovde došli, ni dva centa ne bih stavio na vaše glave...

Nije još ni dovršio što je htio reći, a Green mu bacil pred noge dva centa. — I što sada — upita prijeteći.

— Dokad ćeš ti to trpjeti? — opet se obrecne Randy na svog oca.

— Ako ne podnosiš vrućinu šta si izlazio? Šta prijetiš ako prijetnju ne možeš ostvariti? — uzvratil mu stari Gunnison.

— Što se vas tiče... — ponovo se obrati Gunnison Greenu.

— Green mi je ime, a ovog momka ovdje zovemo Philadelphia.

Prvi put Gunnison malo bolje pogleda mladića koji je s otkočenim revolverom štitio leđa Greenu i budno motrio na Gunnisonove ljude da neki od njih ne bi napravio nepromišljen pokret. Gunnison malo problijedi, a onda upita mladića kako mu je pravo ime.

— Henry Sloane — odgovoril ovaj. — Zašto pitate?

— Nije važno, tek tako, sjetio si me nekoga koga sam poznavao. Mora da mi se to samo učinilo! A što se vas tiče, Green, ono što ste mi rekli nije za mene novost i uopće me ne zanima. Odlazite s moje zemlje i recite vašim doseljenicima da bolje pripaze na svoje kćeri, ako nema tko da ih čuva. I nemojte misliti da ćete slijedeći put tako lako proći ako vam padne na pamet da dođete ovamo.

— Vidim da su mi pogrešno rekli kako ste vi čovjek koji će rado poslušati pametnu riječ — reče Green Gun-

nisonu. — Vi ste, na žalost, tako tvrđoglavi da kad bi vas istina ujela ne biste joj vjerovali! U redu, nije potrebno da ponovo počinjete priču. Odlazimo, samo još nešto da vas pitam: kamo se još napadač mogao skloniti, ako ne na »Sabreu«?

Green podbode konja i krene pravičen u stopu svojim mladim prijateljima. Stari je rančer ostao stajati još neko vrijeme namršten i zamišljen. Dancy mu ponudi da pođe za došljaci-ma, ali stari odbije. — Rekao sam da ne ratujemo protiv žena, a niti protiv dvojice usamljenih jahača. Ako počnemo rat, bit će to otvorena borba i nemoj da ti moram svaki put ponovo govoriti — izdere se on na Dancyja.

— Kako vi kažete, gazda! — ponizno odvrati Dancy. Kad je ovaj ušao u kuću, Dancy pljune i uputi prema njemu pogled pun mržnje.

* * *

Kad su već bili daleko od ranča, Green naglo zaustavi konja. — Šta je sada? — upita iznenađeno mladić.

— Još ne znamo tko nas je od Gunnisonovih posjetio — odvrati mu Green. — Odsuljat ću se natrag i malo to ispitati.

Mladić je gledao u Greena kao da je najavio da odlazi na mjesec.

— Jim, jesi li ti normalan? Ako te uhvate, živog će te oderati i s tobom nahraniti stoku.

— Nastojat ću da me ne uhvate — nasmije se Green.

— I ja ću s tobom — najavi mladić odlučno.

— Ovaj put nećeš, jer te na žalost još nisam naučio kako da se neopažen privučesh neprijatelju. Ostavimo to za drugi put, a sad pričaj konje. Kad se vratim, morat ćemo požuriti, zato budi spreman!

Dogovorili su gdje će ga Philadelphia čekati, a zatim Green nestane između stijena i stabala kao da ga je zemlja progutala.

* * *

Kad je bio na nekih dvjesto metara od ranča, Green se pažljivo digno pod

zaštitom okolnog grmlja kako bi mogao bolje vidjeti šta se dolje dešava. Pred njim su bile dvije zgrade, jedna manja i neuglednija, pa on zaključio da se u njoj sprema oprema, a da je ona druga, veća, konjušnica. Krene dalje dok nije bio udaljen toliko da je mogao čuti i glasove. Prepoznao je Dancyjev glas.

— Očisti ga i nahrani, a zatim ga pusti s drugima. Pobrini se i za Jacka Madova da bude u redu — reče Dancy i izađe pa krene prema Gunnisonovoj kući.

Green još jednom pažljivo promotri okolinu, a onda se hitrim koracima, gotovo nečujno, približi zgradi iz koje je Dancy upravo izašao. Da ga čovjek iznutra ne bi odmah opazio koristio se starim trikom. Pri samom ulazu legao je na pod da vidi šta se unutra događa. U takvim situacijama obično čovjek koji je unutra i koji iz tame gleda prema svjetlu bolje vidi od onoga koji ulazi. Trič se sastoji u tome što ljudi ne pogledaju prvo na zemlju, jer tamo nikoga ne očekuju. To je dovoljno da se došljak snađe i privikne na slabo svjetlo.

To je i ovaj put upalilo. Green je nečujno ušao i privukao se čovjeku, koji je čistio konja, iza leđa. Kad se ovaj okrenuo bilo je već kasno, jer ga je pogodila drška Greenova revolvera po glavi.

Ne gubeći vrijeme, Green je pregledavao konja.

— Nema borovih iglica na kopitima — promrmlja razočarano — ali ima pijeska. Znači ti si bio maloprije na rijeci — potapša ga Green — samo tko je taj koji te je jahao?

Green pregleda i drugog konja ali je bilo očito da ni taj nije tako skoro izlazio i da nije bio na rijeci. Zato još jednom pokuša pronaći nekakav trag vlasnika prvog konja, ali mu to ne pođe za rukom. Zato izvadi nož i pozabavi se neko vrijeme sa sedlom. Kad je to obavio, nasmiješi se mrmljajući:

— Kad te ponovo sretnem, bit ćemo već stari znanci, pa se neće moći dogoditi da te zamijenim s nekim drugim. Nadam se da ću se onda upoznati i s tvojim gazdom.

Nakon toga Green se pažljivo izvuče iz zgrade, pretrči otvoreni prostor koji ga je dijelio od grmlja i uskoro se nađe na mjestu na kojem je ostavio mladića.

VI

Lafe Gunnison zamišljeno je sjedio u dnevnoj sobi. Nasuprot njemu stajao je sin Randy.

— Još ne vjeruješ da nam doseljenici krađu stoku? Zar ne vidiš kakve sve oni priče izmišljaju da bi nas ocrnili. Tko bi išao napasti Susie Harris? To je samo zato da mogu reći šerifu kako ih mi izazivamo. Već su toliko postali drski da su nam počeli ovamo dolaziti i upozoravati nas na naše greške. Mislim da je to prevršilo svaku mjeru.

Stari se Gunnison nije osvrtao na ove žučne izljeve svog sina. Još je bio pod dojmom Greenove pojave i njegovih riječi. Jednostavno nije mogao vjerovati da bi taj čovjek lagao i sve to izmislio. Djelovao je pošteno, otvoreno i iskreno. Znao je da vanjski izgled nije nikakvo jamstvo dobrog karaktera i da se ispod mnogih poštenih lica kriju najveći lopovi. Ipak, nije mogao prikriti nemir što su ga u njegovu samoću unijeli Green i mladić koji je došao s njim. Randy je, međutim, i dalje govorio.

— Čini mi se da ti još nisi svjestan koliko su opasni ti ljudi. Njih ne zanimaju nekakvi fer odnosi. Oni se žele dokopati našeg imanja i ranča.

Nakon tih riječi starac umorno pogleda Randyja. — Otkad si ti toliko zainteresiran za »Sabre«? Dosad se još ni jedanput nisi pobrinuo da vidiš kako se vodi ranč. Uostalom, to nisi ni mogao, kad si sve svoje vrijeme provodio u salunima ili u kockarnicama.

Randy nije ni mislio da se opravdava. Nastavio je: — Ako budeš popuštao tim sitnim grabežljivcima, doći će nam jednog dana glave. Zašto već jed-

nom ne povedeš ljude i otjeraš ih odande za sva vremena?

— Zar su te to naučili u školama na Istoku — naljuti se stari Gunnison. — Da pravo ima onaj koji ima silu iza sebe?

— Nisu me to naučili u školi. To sam imao prilike vidjeti svakog dana. Roditelji momaka koji su išli sa mnom u školu imali su toliko para da su mogli deset ovakvih imanja prodati ili kupiti na dan, a da ne bi ni opazili imaju li više ili manje novaca. Nemoj misliti da su se oni držali zakona. Kad bi im zakon stao na žulj, oni bi ga prekrajali.

— To što sam te poslao u te škole bila je najgluplja stvar koju sam učinio u životu. Otkad si se vratio samo pričaš o novcu kao da je to jedino vrijedno na svijetu.

— Nije važan novac, oče, nego moć koju ti on daje. Zar još ne shvaćaš da bi mogao, kad se god sjetiš, rastjerati one lopove u Meskitima, a da ti se nitko ne bi usudio ništa prigovoriti?

— Možda to baš zato i nisam učinio — reče Gunnison zamišljeno. — Ako već imaš moć, onda treba dobro razmisliti kako je upotrebljavaš da se ne okrene protiv tebe.

— Kako želiš, ali vjeruj mi da će se ovdje mnogo toga izmijeniti kad ja počnem upravljati »Sabreom«! — odsjeko reče Randy.

— Budući da još ne upravljaš ti nego ja, drži svoje ideje za sebe, a ja ću raditi onako kako mislim — ljutito će stari Gunnison.

— Nikad te neću razumjeti — s mržnjom u glasu odvrati Randy i bijesno iziđe iz sobe tresnuvši vratima.

Lafe Gunnison ostane još neko vrijeme u istom položaju, razmišljajući o današnjem događaju i o onome što mu je Green rekao. Nije mu išlo u glavu, ako je istina ono što mu je kauboj rekao, tko bi to mogao pucati na Susie Harris? Možda neka skitnica ili lovac koji ju je htio preplašiti? Onda nije jasno zašto je taj netko pucao na momka. Za sve to mora postojati nekakvo objašnjenje. Onda taj momak! U jednom trenutku se tako zagledao u njega, jer ga je neodoljivo podsjećao na nekoga koga je davno već zabora-

vio. Gunnison zatrese glavom. To je nemoguće, pomisli, sve je to neka spletko koja se plete oko mene, a ja u svojoj staroj glavi nisam sposoban da u nju proniknem. Za sve su krivi doseljenici, htio ja u to vjerovati ili ne, mislio je dalje. To mora da je njihovo maslo. Uostalom, ne bi to bilo prvi put da doseljenici pokušaju upropasti rančera starosjedioca. Počnu krasti par goveda da bi se kasnije samo time bavili i preprodavali stoku u nekom drugom gradu nepoznatim trgovcima koji mnogo ne pitaju. Harris mu je bio simpatičan kad ga je prvi put vidio. Zamjerio mu se kad je čuo da je kupio zemlju u Meskitima. Uskoro je shvatio da mu niti ova zemlja na kojoj je njegova kuća zakonski ne pripada. Stari način osvajanja zemlje trebalo je zamijeniti novim, trebalo je unijeti vlasništvo u zemljišne knjige.

Možda Randy ipak ima pravo, pomisli, možda sam već prije trebao odlučno postupiti i otjerati ih sa zemlje. Možda je netko od njih pucao na Harrisovu kćer? Kad bi čovjek mogao s njima razgovarati? Ali to ne dolazi u obzir. Ja sam ovdje došao prije i neću se nikome ispričavati!

Konačno kao da se dosjetio nečega, ustane i uputi se prema svom stolu. Možda se ipak nešto može učiniti, pomisli. Sjedne i počne pisati pismo.

VII

Oko podne u Yavapaiju se pojavio stranac koji je dojahao s juga. Prije bi se moglo reći da je malen nego velik rastom za ovdašnje pojmove. Čovjek je jahao na lijepom vrancu po kome se teško moglo vidjeti koliko je sati jahanja iza njega. Ulazeći u grad, ispod oboda širokog šešira pažljivo je razgledao zgrade pored kojih je prolazio.

Yavapai nije mogao na njega ostaviti nekakav naročiti dojam, ili ga iznenaditi. Bilo je to naselje kakvih je u to doba bilo na stotine razbacanih po Zapadu nalikujući jedno na drugo kao

jaje jajetu. Yavapai je očito nastao kao mjesto gdje su se križali putovi, na rubu velike doline kroz koju je protjecala istoimena rijeka po kojoj je i dobio ime. Grad nije imao nekog posebnog šarma. Prije bi se reklo da je ružan i dosta zapušten. Jedine dvije zgrade koje su se s pravom mogle tako zvati bile su Tylerov salun i banka. Ostalo su bile daščare i stračare bolje ili lošije, ali sve jedna nalik na drugu. Jedino svijetlo mjesto bio je restoran gospođe Robinson gdje se moglo čak i nešto pristojno pojesti. I to što je postojalo u gradu, nastalo je zahvaljujući stočarima koji su ovuda gonili svoju stoku na prodaju, a rančevi su im bili nekih šezdesetak milja prema jugu i »Sabre« na sjeveru.

Stranac se uskoro zaustavi kod saluna, sjaše i laganim korakom uđe u mračnu prostoriju saluna. Desnu je ruku — kao po navici — držao vrlo blizu revolvera koji mu je visio nisko na desnom boku, dok je ulazio. Opasac i korice revolvera bile su pomalo neobične jer su bile izrađene iz jednog komada i ukrašene srebrom. Ono, međutim, što obični promatrač nije mogao odmah zapaziti, bio je široki izrez korica koji je omogućavao da se izuzetno brzo i lako potegne revolver.

Nekoliko ljudi koji su se zatekli u salunu u to doba pogledali su sa strahopoštovanjem stranca, a zatim se ponovo zabavili svojom čašom. On ih nije ni pogledao nego se ravno zaputio do šanka i procijedio kroz zube: — Viski i to brzo!

Tyler je požurio da posluži gosta natočivši mu pomalo drhtavom rukom punu čašu. Kad je htio skloniti bocu, stranac ga uhvati za ruku i reče: — Ostavi bocu tu, trebat će mi nekoliko čaša da se smirim. Pozlilo mi je kad sam vidio kako je ovo odurno mjesto!

Tyler se nakon toga povukao na drugu stranu šanka perući i brišući čaše vrlo pažljivo što nije bio običaj u zapadnjačkim salunima.

— Čuj me!

Tyler se trgnuo kad je začuo u potpunosti tišini neugodan strančev glas. — Što mogu učiniti za vas? — spremno se odazove.

— Vrlo malo ako je to najbolje piće koje imaš — odvрати ovaj. — Postoji li ovdje šerif?

Tyler potvrdno kimne glavom. — Tom Appleby je šerif.

— Idi i dovedi mi ga — na to će stranac.

Tyler poslušao bez riječi i ode po šerifa. Kad je ovaj otišao, stranac se okrene prema gostima koji su bili zabavljeni svojim pićem i pravili se kao da ništa ne vide i ništa ne čuju. S neizrecivim gađenjem u glasu on se prodere na njih.

— Gubite se oдавде i to smjesta!

Ljudi se uskomešaju, ostave piće i mrmljajući u znak protesta proguraju kroz vrata na ulicu. — Ovce — reče stranac i natoči sebi još jednu čašu. Uto su u salun ušli Tom Appleby i Tyler. Šerif je za svaki slučaj stao pored zida kako ne bi bio — sa suncem u leđima — odlična meta nepoznatom došljaku.

— Vidim da ste oprezni, šerife — reče stranac kome nije izbjegla šerifova opreznost.

— Zato što moram — hladno odgovori Appleby u čiji je ured sav zajapuren dojurio Tyler pričajući mu o strašnom strancu koji je upao u njegov salun očito spreman da gradu napravi neprilike. Kako ga je sada vidio, čovjek se nešto razlikovao od Tylerova opisa, iako je bilo točno da mu je izraz lica bio zastrašujući, pun prezira i mržnje.

— Pozvao sam vas ovamo — progovori stranac — da vam se predstavim, ja sam Wesley Cameron.

Na to ime začu se žamor pred salunom. Ljudi su se skupili da vide šta će se dalje desiti. — To je Wes Cameron — išlo je od usta do usta. Dovoljno je bilo i njegovo ime da natjera strah u kosti svakome tko je čuo za njegove pothvate. Cameron je bio živa legenda i ubrajao se među imena kao što su bili Hickok, Billy Kid i Johnny Hardin. Cameron je stekao reputaciju hladnokrvnog ubojice iako se obično nalazio na strani zakona. On je, međutim, imao izuzetnu sposobnost da izazove svakog kog je htio, pa da ga onda pred dovoljnim brojem svjedoka ubije u samoobrani.

— Čuo sam o vama — reče mirno Šerif. — Što želite od mene?

— Ništa naročito. Htio sam samo da vas upozorim na svoje miroljubive namjere u ovom gradu — nasmije se lukavo Cameron. — Kao i na to da ne želim snositi odgovornost ako se nađe neka budala koja misli da je brža od mene, pa me izazove.

— Na takvu nećete ovdje naići — mirno će Appleby.

— I ja se nadam — odvrati Cameron — ali bih svakako htio da zakon zna za moje namjere kako se ne bi kasnije uspostavilo nešto drugo.

— U ovom gradu možete ostati tako dugo dok nam ne počnete praviti neprilike. Ako do toga dođe, morat ću vas zatvoriti.

— Šerife — odgovori Cameron izazovno. — To bi bilo vrlo nezgodno. Još nikad nisam ubio nijednog šerifa.

Bila je to uvreda preko koje je Appleby mirno prešao.

— Kako dugo ostajete ovdje? — pitao je.

— Koliko bude bilo potrebno.

— Po kakvu ste poslu došli?

— To se vas ne tiče — odvrati Cameron.

— Ako me se to ne tiče, onda ipak moram biti zabrinut kad neki stranac izbacuje ljude iz saluna u gradu u kome sam ja šerif.

Cameron na to samo kimne glavom, pa podrugljivim glasom reče: — To je kad čovjek ne može nigdje naći malo mira. — Zatim vikne: — Udite, ja plaćam!

Ne shvaćajući u prvi tren o čemu je riječ, ljudi pred vratima su se stali pogledavati oklijevajući da prihvate poziv. Konačno su se smekšali i napravili prvi korak. Jedan za drugim ubrzo su ispunili salon i prihvatili piće koje im je Cameron ponudio, sretni da mogu biti s tako poznatim revolverašem u društvu i piti njegovo piće.

Appleby ih je neko vrijeme promatrao potpuno svjestan da bi ta ista rulja koja sada ovdje nazdravlja Cameronu, samo ako bi je netko potakao, bila spremna da ga objesi na prvo drvo. Iz nekog čudnog razloga, on se pri pomisli na to nasmije i iziđe iz saluna. Iako okružen obožavaocima,

Cameron je opazio da je šerif otišao. I on se nasmijao, diveći se u sebi šerifu. Dobar je glumac, pomisli, ali ipak nema petlje da sve obavi sam inače ja ne bih bio ovdje. Nakon toga se ponovo okrene svojim novim »prijateljima« i upusti s njima u živu razgovor.

VIII

Prošlo je nekoliko dana a da se nije ništa desilo. Green je upozorio Harrisu i njegove da budu pažljiviji nego inače, jer mu se činilo da je napad na Susie i Philadelphiju samo dio nečijeg plana da unese nemir među farmere i otjera ih oдавде. Green se uvjerio da to nije plan Lafe Gunnisona. Iz razgovora s njim zaključio je da je to čovjek starog kova, čovjek koji nije mogao sakriti razočaranje zbog optužbi koje su upućene na njegov račun, iako nije htio javno priznati da je kriv netko sa »Sabrea«. No, ako to nije bio Gunnisonov plan i ako on uopće nije znao da je netko od njegovih postavio zasjedu, onda je morao otpasti motiv da se time htjelo utjerati strah u kosti Harrisu kako bi se on prije ili kasnije maknuo oдавде. Zbog čega je onda netko pucao na Susie i Philadelphiju? Green je poslije večere iznio svoje sumnje Harrisu.

— Znači da Gunnison nema pojma o tome da je netko s njegova ranča pokušao ubiti moju kćer? — upita Harris.

Green potvrdno kimne glavom.

— Ne mogu pronaći neki drugi razlog zbog kojeg bi netko učinio nešto takva i to me brine.

— Nema drugog razloga, pa ova zemlja ne vrijedi ni upola tolikih neprilika — odvrati farmer.

— Da razmislimo još jednom. Kako je bilo kad ste došli ovamo? Možda se nečega sjetimo.

— Nema tu šta mnogo pričati — odgovori mu Harris. — Reb Johnstone i Stan Newly su se prvi doselili. Kad sam ja došao iz Missourija naselio

sam zemlju do njih, a onda su došli Klitson i Taylor.

— Kad je to bilo? — pitao je Green dalje.

— Prije tri ili četiri godine. Najdulje je Reb ovdje, nešto više od pet godina.

— Kad ste došli sagradili ste sebi kuće?

Harris potvrdno kimne, a onda se nečega sjeti. Ne, nismo svi. Reb je neko vrijeme živio u kolibi koju je ovdje zatekao. Kasnije je sagradio kuću na tom istom mjestu.

— A kad su počele neprilike?

— Prije otprilike osamnaest mjeseci. U početku smo mislili da je to slučajno, ali kad su Johnstone i Newly otkrili da su im jahati izgazili sva polja, onda smo konačno shvatili da je riječ o organiziranoj pljački, da netko želi da nas isprovocira i natjera da odemo odavde.

— Nije li se i Lafe Gunnison počeo tužiti nekako u isto vrijeme da netko krađe njegovu stoku?

Harris ga je neko vrijeme promatrao. — Čini mi se da shvaćam što misliš. Zar doista vjeruješ da isti ljudi stoje iza toga!

— To bi moglo biti — odgovori Green. — Samo tko je to? Gunnison nije, a nije nitko ni od vas.

— Na to pitanje, na žalost, nemam ni ja odgovora baš kao ni ti — reče Harris i baci još jednu kladu na vatru pa se zamisli.

— Jim, nas dvojica baš nismo mnogo razgovarali — reče nakon kraće šutnje Harris.

Kauboj samo kimne glavom.

— Čini mi se kao da mi želiš nešto reći, pa sam mislio možda je sada prilika? — reče Harris.

Green ga pažljivo pogleda. — Možda je bolje da vam ništa ne kažem.

— Nikad mi nije bilo sasvim jasno zašto bi momak kao ti htio raditi za jednog malog farmera? — nastavi Harris. — Vrlo si vješt u svome poslu i mogao bi se bilo gdje u Arizoni zaposliti, a ti si baš došao k meni. Zašto?

— U Tucsonu sam čuo da se ovdje muvaju neki sumnjivi tipovi — odgovori Green — pa sam mislio da ću možda ovdje pronaći one koje već

dugo tražim. Njihova su imena Webb i Peterson. Da niste možda čuli za njih da su prošli ovuda?

— Ne bih mogao reći. A šta će ti oni?

— Predugo su živjeli — reče Green ledenim glasom od kog su starca prošli trnci.

— Nadam se da za tobom nije izdana tjeralica?

— Nije. No, sada bi možda bilo bolje da vam ispričam cijelu priču. Znate me po imenu Jim Green, ali ja sam mnogo poznatiji pod imenom Sudden.

— Sudden! — Jake Harris usklikne i zagleda se u Jima kao da ga sad prvi put vidi. Dakle, to je taj čovjek koji je postao živa legenda po mnogim događajima koji se njemu pripisuju, kao i po brzini rukovanja revolverom. Negdje u sjećanju mu je bilo da ga ipak traže zbog ubojstva.

— Rekao si da za tobom nije izdana tjeralica? — prijekornim glasom reče mu Harris.

— I nije u Arizoni, a u Texasu me traže zbog ubojstva čovjeka koga nikad nisam ni vidio — počne svoju priču Green. Sljedili su opisi događaja koji su ga naveli na pustolovine po kojima je postao slavan, a koji nisu bili nimalo slavni. Tu je bilo i obećanje čovjeku na samrti da će uхватiti njegove ubojice što mu još nije pošlo za rukom. Ukratko bila je to priča o čovjeku koji je želio normalno živjeti, ali ga je nesretna slučajnost natjerala da se brani revolverom i postane ono što je bio danas. Zbog toga nije bio nimalo sretan, ali je sudbinu morao prihvatiti kakva mu se ponudila.

— Moram priznati, Jim, da tako nešto još nikad nisam čuo, ali ti vjerujem. Ono što se govori o tebi uglavnom su laži.

— Drago mi je da mi vjerujete. Ipak, mislim da bi bilo bolje da to što sam vam o sebi ispričao ne širite dalje. Neka za sve druge ostanem ono što sam i bio, bar dok se ne raščisti ova situacija ovdje.

— Moram priznati da mi je drago što imam takva čovjeka uz sebe, ali ako ne želiš da se tvoje pravo ime dozna, šutjet ću.

— Mislim da bi to bilo nužno dok bar nešto ne otkrijem. Otići ću na nekoliko dana da ispitam neke stvari. Htio bih da za to također nitko ne sazna.

— Kad misliš krenuti? — upita Harris.

— Čim svane. Moram otići prije nego se mladić pojavi, jer ne bih htio da ide sa mnom. Tko zna kamo će me put odvesti, a osim toga moram se kretati brzo.

Nakon toga Jim se pozdravi i ode na spavanje. Harris je još neko vrijeme sjedio zavaljen u svoju stolicu i razmišljao o Greenu, odnosno Sudde-nu. Znao je od samog početka da se nešto krije u tom spretnom kauboju. Bio je sretan što nije na mjestu šerifa koji ga progoni, jer je zavolio Greena. Osim toga, mislio je, to je čovjek koga nije dobro pronaći, ako on sam ne želi da bude pronađen.

IX

Riverton je bio gradić južnije od Yavapaia na putu u Tucson koji se tada vrlo malo razlikovao od bilo kojeg grada u tim krajevima. Bio je ružan, prljav, čak se nije mogao pohvaliti ni bankom, a ljudi su gazili po prašini do gležnjeva koja se nakon kiše pretvarala u teško blato. Riverton nije imao čak ni neki pristojniji restoran. Tamo se jelo u nekoj daščari koju je vodio Casey, kauboj s jednom drvenom nogom.

Kad je prije nekoliko godina ostao bez noge, dao se na ovaj posao koji mu je dobro išao sudeći bar po uvijek punoj prostoriji. Raznoseći hranu brzo i vješto usprkos drvenoj nozi, Casey bi, prije nego što je nekome donio jelo, dobro pogledao gosta kako mu se ne bi dogodilo da ovaj poslije kaže da nema čime platiti.

Tako je bilo i sa strancem koji je toga dana ušao u njegovu gostionicu. Bio je to visok čovjek, ali nekako povijenih ramena i u vrlo otrcanom odijelu i poderanim čizmama. Nije nosio

opasač, ali je Casey zapazio dršku revolvera zataknutog za remen od hlača. Došljak je skinuo velik mastan sombrero, pa mu je još više došlo do izražaja neobrijano, od sunca opaljeno lice i naočale koje je nespretno nabio na nos. Kad je sjeo i nasmijao se Casey, pokazao se red crnih i prljavih zuba.

— Dobar daaaaan... — promuca — ja bih, ja bih želio da mi donesete... —

— Prije nego što mi kažete što želite, htio bih vidjeti vaš novac. Moja gostionica nije dobrotvorna ustanova.

Neki posjetioci već su se ponadali da došljak neće imati novaca, pa će prisustvovati izbacivanju. Bili su razočarani kad je čovjek nakon dužeg prekapanja po nekakvoj torbi izvukao dolar. Bio je to teško prepoznatljiv dolar, ali ipak dolar. Casey uzme novac i ode po hranu. Nakon toga zaboravio je na stranca poslužujući ostale. Kad je prošlo vrijeme ručka, a njegova se baraka ispraznila, opazio je da onaj stranac još sjedi.

Casey mu priđe. — Jeste li pojeli? — Stranac kimne glavom. Na to će Casey. — Onda možete ići!

— Svakako — reče ovaj dižući se polako sa stolca. — Nego, htio sam vas pitati da li biste mi mogli pomoći?

— Ako je riječ o novcu, onda ne mogu — odbrusi mu Casey.

— Ne, ne, novaca imam dovoljno — nasmiješi se došljak pa nespretno namigne Casey — riječ je o nečem drugom.

— Kako se zovete? — upita Casey.

— John Smith — odgovori ovaj zapuhnuvši Caseya zadahom na piće tako da je ovome skoro pozlilo. — Mislio sam da možda znate nekoga tko bi htio kupiti nekoliko goveda?

— Koliko i kakve vrste? — upita Casey.

— Pedeset, a za vrstu bolje da i ne pitate, znate već kakva je vrsta — nakesi se došljak.

— Otkud znate da bih vam ja mogao naći kupca? — upita Casey oštro.

— Nisam rekao da znate, ja vas tek tako pitam. Ako ne znate, onda ništa... Odoh ja u salun.

Casey je gledao za njim dok se polako vukao preko puta u Buckmasterov

salun, a onda brzo uđe u kuhinju, skine pregaču, navuče kaput i izleti iz kuće. Krenuo je putem iza kuća u istočni dio grada pored polja pamuka. Kad je stigao do velikih drvenih vrata, pokuca. — Tko je? — javi se glas iznutra.

— Casey — odvrati ovaj zadihano. Vrata se otvore, a poviši čovjek hladna izgleda, u tamnom odijelu pozove ga da uđe.

* * *

John Smith sjedio je u kutu saluna uz piće i zirkao preko čaše u ljude koji su nailazili. Promet baš nije bio velik u ovo doba dana, no i dalje gledao je prema vratima. U jednom mu trenutku zaigra na licu osmijeh koji je nekako odudarao od čitave njegove pojave. — Kad bi me Philadelphia sada vidio, rekao bi da sam potpuno poludio — promrmlja za sebe. Bio je to Sudden koji je promijenio vanjštinu pokušavajući tako nešto doznati o preprodavačima stoke. Mamac je bacio u gostionici kod Caseya nadajući se da bi ovaj mogao znati nekoga tko kupuje ukradenu stoku. Sebe je ovako unakazio da bi što više nalikovao na skitnicu koja krađe stoku. Nadao se da će netko zagristi na mamac i pojaviti se ovdje u salunu.

Možda se nisam trebao prerusavati, pomisli, ali je ovako sigurnije. Važno je da me ovdje nitko ne prepozna.

Dok je tako razmišljao, ugleda dvojicu koji su upravo ušli. Prije nego što su krenuli prema šanku, pogledali su po zadimljenoj prostoriji kao da neko-ga traže. Jedan je bio visok, hladna izgleda, nosio je crno odijelo i veliki šešir kakav su obično nosili južnjački veleposjednici. Naslonivši se na šank, čovjek izvadi dugačku cigaru i zapali je, a onda naruči viski s vodom. — Kockar — pomisli Green, pa se zagleda u njegovu kompanjona. Ovaj je bio debeo koliko i visok, a na sebi je imao samo platnenu košulju i hlače. Za širokim opasačem visio mu je revolver. Koliko se moglo na prvi pogled vidjeti, kockar je bio nenaoružan što nije značilo da nema negdje sakriven revolver.

— Ovi bi mogli biti preprodavači — pomisli Green, pa i sam krene do šan-

ka, pogrbljen, vukući jednu nogu, jednom riječju onakav kakav se predstavio Casey. Naruči pivo i stane pored visokog kockara.

— Danas je jako vruće — na to će debeli neodređeno, brišući rupčićem znoj s lica. Sudden se nasmiješi i samo kimne glavom.

— Takvo je vrijeme da čovjek požali što mora raditi — nastavi debeli.

— Tu pomaže jedino hladno piće — nastavi Green. — Hoćete li sjesti sa mnom i nešto popiti?

— Slažem se — odvrati debeli pa upita kockara: — A ti Rance?

Ovaj napravi gestu kao da se prenue iz razmišljanja i tek sad opazio Johna Smitha.

— Ispričavam se, ali nisam čuo o čemu je riječ?

— Pozvani smo da popijemo pojedno piće — reče mu debeli.

— Ah, svakako! — reče kockar, pa sva trojica sjedoše za stol.

— Čime se bavite gospodine Smith — upita debeli.

— Svačim pomalo — promrmlja Green — malo prodajem, malo kupujem.

— Jeste li u Riverton došli prodavati ili kupovati? — upita kockar.

— Pa, kako da lažem, nadam se da vi niste ljudi od zakona pa vam mogu reći da sam došao prodavati — zamuckujući reče Green.

— Bez brige — upadne debeli. — Rance Fontaine je jedan od najbogatijih ljudi u ovom kraju.

— Vjerujem da gospodin Smith nije došao ovamo razgovarati o meni — presiječe svog kompanjona kockar, promijenivši odjednom svoje držanje kao da mu je dojadilo ovo uvodno nadmudrivanje, pa upita ostrim glasom: — Tko vam je rekao da dođete ovamo?

Sudden je shvatio da se namjerio na prave ljude tj. da je njegov trik potpuno uspio. Za svaki slučaj držao se i dalje nespretno, zamuckivao i vješto glumio ulogu kradljivca stoke.

— Pa, ovaj, rekli su mi, šta ja znam... — petljao je on praveći se zastrašenim i kao da je u neprilici.

— Tko vam je to rekao, Smith? — oštro ga sad upita i debeli, a Green osjetio hladnu cijev na svojim rebrima

i shvati da je debeli iskoristio gužvu i ispod stola potegao revolver.

— Hej, vi ste me pogrešno shvatili — proštenje Green. — Ja sam samo čuo da se ovdje može prodati nekoliko grla, a da te ne pitaju odakle ti, i to je sve. Nitko nije spominjao nikakva imena. To sam sasvim slučajno čuo u salunu kod Tylera.

— Otkud ti stoka? — prosikće debeli. Green pomisli kako bi se mnogi prevarili u ovom debeljku držeći ga nespretnjakovićem. Po svemu sudeći bio je taj tip vrlo vješt revolveru.

— Pokupio sam je u kanjonu Yavapaija — reče. — Našao sam se tamo sasvim slučajno. Dok sam se odmarao konj mi se otrgao. Tražio sam ga i nabasao na kanjon.

— Gdje je taj kanjon?

— Sjeverno od Apaškog kanjona — spremno odgovori Green.

— I tamo si našao stoku? — pitao je dalje debeli.

— Nigdje nije bilo nijednog jahača. Netko je stoku tamo sakrio. A ja, ne budi lijen, kad se spustila noć otjerao stoku na sigurnije mjesto — završi svoju priču Green.

Na te riječi kockar pogleda svog kompanjona i pokaže mu glavom da ustane. — Ti ostani ovdje — reče Greenu pa se udalji nekoliko koraka od stola. Green ih je promatrao dok su se dogovarali. Učinilo mu se kao da je kockar prilično nepovjerljiv prema njegovoj priči, a da ga debeli pokušava uvjeriti da bi trebalo prihvatiti ponudu.

— Rance Fontaine vjeruje u moju priču baš kao i ja u njegovu — pomisli Green. — Nadam se da će ga debeljko ipak nagovoriti. Trenutak kasnije vrate se obojica k stolu.

— Gdje je stado? — upita debeli. Green odahne jer je to značio da su prihvatili igru.

— Na sigurnom mjestu — odvrati on smješkajući se lukavo.

Još su se neko vrijeme pogađali oko cijene, a kad su se nagodili, kockar reče neka se za sve ostalo Green dogovori s debeljkom. Nakon toga se okrene i izide iz saluna.

— A sad gdje je stoka? — nervozno upita debeli.

Green mu reče da će ga čekati sjeverno od grada kad padne mrak kod velike mlake za napajanje stoke. Debeli kimne glavom i uputi se prema izlazu.

Sudden počeka nekoliko trenutaka, a onda i on krene prema vratima. Bilo je to dovoljno da opazi debeljka kako je žurnim koracima nestao iza prvog ugla. Green potraži svog konja, pa odjaše malo izvan grada da pronađe neko mjesto gdje bi se mogao u miru presvući i urediti. Uskoro ugleda neki potok kako vijuga između obala obraslim vrbama i grmljem.

Trebalo je samo nekoliko minuta da zamijeni prijavu odjeću Johna Smitha sa svojom koju je izvukao iz torbe sa sedla, te da opere lice. Zatim nabije šešir na glavu kako ga ne bi prepoznali, jer se namjeravao ponovo vratiti u Riverton.

Kad se vratio u grad, uputio se debeljkovim stopama. Ulica u koju je skrenuo debeljko bila je mirna i tiha. Green je na trenutak zastao razmišljajući u kojoj je od ovih nekoliko kuća nestao debeljko. I kad je već mislio da ovdje neće više ništa doznati, začuje kroz otvoreni prozor smijeh i glasni razgovor u drugoj kući slijeva. Green sjaše i privuče se neprimjetno prozoru. Iz sobe začuje dobro poznate glasove.

— Zamisli, stari mi je odao gdje drži krave! — čuo se debeljkov glas. — Pazi samo čime ćeš mu platiti: u zlatu, srebru ili olovu — posprдно se nasmije kockar.

— Staru budalu moramo i onako ukloniti — začuje se ponovo debeljkov glas. — Ako nećemo mi, učinit će to Jim Dancy.

— Ne misliš valjda da je stari pronašao Dancyjev kanjon?

— Nema tamo dva takva mjesta gdje bi se stoka mogla dobro sakriti.

Nakon toga obojica prasnuse u smijeh. Greenu je i ovo bilo dovoljno. Njegova je varka uspjela mnogo više nego što je očekivao. Doznao je što je želio. Ako Jim Dancy krađe stoku i prodaje je u Rivertonu, onda on potkrada i svog poslodavca i farmere u Meskitima. Svakako iza krađe ne stoji Lafe Gunnison, niti neki farmer, nego

netko treći. Sudden pomisli kako bi na to najbolji odgovor mogao dati Jim Dancy. Green se odmakne od prozora i oprezno koračajući pronađe svog konja.

Prije nego što se odlučio vratiti padne mu na pamet da možda ne bi bilo loše dati jednu pouku ovim lopuzama. Pri tom je mislio na debeljka koji je imao namjeru da opljačka i ubije bespomoćnog Johna Smitha. Odustao je od toga, jer je još bilo daleko do Meskita i kuće Jakea Harris. Bio je zabrinut da se možda tamo nije nešto dogodilo za njegove odsutnosti pa je odlučio da se odmah vrati.

X

Po deseti put je je Jake Harris te večeri ponovio: — Da mi je samo znati gdje je Jim?

Susie Harris, jedva suzdržavajući srdžbu, ljutito ga pogleda. — Poludjet ću ako to još jednom ponoviš. Ništa ne bi promijenilo da je Jim bio ovdje. Što se dogodilo, dogodilo. Moglo je biti i gore!

Harris samo zatrese glavom. No, razmišljajući o onome što se danas desilo, nije bio baš siguran da bi bilo bolje da je i Jim bio tu.

Bio je nedaleko od kuće kad je začuo topot konja koji se približavao. Navikao na oprez, pojurio je prema kući, gdje je na vratima već stajala Susie noseći mu pušku.

— Gdje je Philly? — upita ona zabrinuto.

— Kod Taylora je, ne brini. Poslao sam ga po sjekiru — odvrati Harris.

Izgovarajući posljednje riječi, Harris usmjeri pušku prema došljaku koji je već bio na ulazu u ranč. Bio je to čovjek osrednjeg rasta koji je jahao prekrasnog konja. Imao je sedlo ukrašeno srebrnim ukrasima i opasač i korice revolvera napravljene iz jednog komada kože.

Stranac se zaustavi nasred dvorišta ne obraćajući pažnju na pušku uperenu prema njemu.

— Šta tražite ovdje? — upita stari farmer.

Došljak ga i ne pogleda, nego dobro promotri kuću i okolicu, zatim prezri-vo pljune, pa krene s konjem još bliže kući.

— Vi ste Harris? — konačno upita.

— Ja sam, a tko ste vi i šta želite ovdje?

— Htio sam vas vidjeti — reče došljak — mnogo sam čuo o vama. Moje je ime Cameron. Nadam se da ste i vi o meni nešto čuli?

— Čuo sam — odsiječe Harris — ali ništa dobro!

— Došao sam u miru, ali ako ne pripaziš na svoj jezik, mogao bih promijeniti svoju odluku — odgovori Cameron.

Harris podigne pušku prema njemu, a on se i dalje približavao kao da to nije ni opazio.

— Nadam se da namjeravate uskoro odseliti odatle — nastavi Cameron neodređeno. — To bi bilo pametno. U ovim je brdima zacijelo preoštra klima za čovjeka vaše dobi.

— Stanite, ili želite da vam pomognem. Trebao bih to učiniti što prije da vas davo odnese tamo gdje i spadate.

Cameron se hladno nasmije, mirno side s konja i uputi se polagano prema Harrisu.

— Još korak i pucam! — zaprijeti farmer nervozno.

Cameron se ni na to ne osvrne. — Pa ne mislite valjda pucati na mene — reče gotovo podrugljivim glasom. — Ne mislite me valjda raznijeti s ovim pred vašom kćerkom. Znaate kako čovjek ružno izleda kad ga takva puška pogodi?

Dovoljan je bio samo trenutak oklijevanja da Cameron izbiye starcu pušku iz ruku. Istog trenutka dohvati revolver, pa drškom udari Harris. Iznad uha koji se bez svijesti sklonio na zemlju. Prije nego što je Cameron stigao još jednom udariti, baci se na njega svom snagom Susie u namjeri da upotrijebi nokte kao oružje. Cameron je uhvati za ruke i stišeći je čvrsto privuče k sebi.

— Ne leži ti uloga divlje mačke, ljepotice? — izdere se Cameron na nju. —

Da pokušamo s poljupcem, možda bi to bolje išlo?

Opirala se koliko je mogla, ali je već osjećala da gubi snagu, dok ju je on sve jače stezao uza se. Odjednom osjeti kako mu je zagrljaj popustio pa spuzne na pod. Uto opazi Philadelphiaju koji se neopazice privukao revolverašu i šćepao ga za vrat. Iznenaden neočekivanim posjetom, Cameron dopusti da ga Philadelphijina desnica pogodi svom snagom u bradu. Zatetura natraške i nađe se u prašini psujući i pljujući krv iz razbijenih usta. Omamljen udarcem, pokušao je ustati, ali ga Philadelphia još jednom pogodi u glavu tako da je ostao ležati.

Nakon toga priđe Harrisu, a Susie donese vode da starca osvijesti. Uskoro je Harris otvorio oči. Prvo je upitao šta je sa Susie. Kad ju je vidio pred sobom živu i zdravu odmah se oporavio.

Dok su oni bili zabavljeni sobom i Cameron se oporavio, osovio na noge i u trenu im se našao iza leđa s uperehim revolverom. Na licu mu je lebdio ledeni osmijeh.

— Nepažljiv si — obrati se mladiću — nikad ne okreći leđa čovjeku, ako nisi siguran da si ga dokraja smirio.

Philadelphia zakorakne u želji da se suprotstavi revolverašu, ali ga Harris spriječi. — Ništa ne pokušavaj, Philly, to je Wes Cameron, plaćeni ubojica!

Mladić stane, a Cameron mu se lukavo smijući, obrati: — Htio si pokazati kako si brz? Pusti to, nisi brži od mene. Osim toga, nisam došao ovamo da ubijam djecu. Ipak, nešto sam ti ostao dužan. I prije nego što je to itko mogao očekivati, ispali dva hica na mladića. Philadelphia se zanjše i padne na leđa. Susie vrisne, a Harris opsuje.

Cameron ne obrati pažnju na to. — Nije mu ništa. Morao sam se osigurati da mi se ne privuče iza leđa u dogledno vrijeme.

Philadelphia je bio lakše pogođen u obje noge. Harris je buljio u revolveraša pokušavajući mu s lica odgonetnuti neku tajnu.

— Zabrinuo si se — Cameron opazi starčev pogled. — To ti je prvo pamet-

no što si danas učinio. Zamisli što bi bilo da sam došao kad nikog nije bilo ovdje, ili da nisam tako glasno najavio svoj dolazak? — Zatim pogleda prema djevojci. — Imaš zaista lijepu kćerku. Razmisli malo još o onome šta sam ti rekao u vezi s klimom. Upozori i svoje susjede na to! Reći ćeš mi što ste zaključili kad opet svratim.

Nakon toga Cameron uzjaše i bez riječi izjuri s ranča. Harris je još neko vrijeme gledao za njim razmišljajući o Cameronovim riječima koje su se odnosile na njegovu kćerku Susie.

* * *

Susie je previla mladića, brinući se o njegovim ranama. On se tome protivio dok ga groznica nije svladala. Uskoro je zapao u dubok san. Usprkos Susienu uvjeravaju da Greenova prisutnost ne bi mogla mnogo utjecati na tok današnjih događaja, Harris je s velikim nestrpljenjem očekivao Suddenov povratak. Potreban mu je bio netko tko će ga smiriti, ohrabriti i uvjeriti da on i njegovi farmeri imaju pravo i da se ne smiju dati otjerati.

— Jedno je boriti se muški, a drugo ratovati protiv žena, ili se njima koristiti u svoje ciljeve — mrmljao je sebi u bradu. — Možda se Sudden ipak prevario u Gunnisonu — pomisli. — Možda je to ipak sve njegovo maslo.

Hodao je tako još neko vrijeme, neumorno dimeći iz lule, a pred očima mu je neprekidno potitralo iskešeno Cameronovo lice dok mu se prijetio kćerkom. Cameronu je bio takav glas da se Harris pomalo bojao da li bi mu se Sudden mogao suprotstaviti.

— On mi je još jedina nada — reče starac za sebe, a u glasu mu se osjetilo da je poražen i bez nade.

XI

Sudden se vratio tek drugi dan ujutro. Iznenaden događajima koji su se desili za njegove odsutnosti, pažljivo je slušao Harrisa.

— Možda bismo na neko vrijeme morali skloniti Susie na sigurnije mjesto — nakon kraće stanke reče Green, misleći na Cameronove prijatelje.

Susie se odmah usprotivila. — Ovo je moj dom i iz njega me nitko neće istjerati ma što se desilo — reče tvrdo-glavo, odbijajući i svaku pomisao da se skloni na sigurnije mjesto. A onda reče blažim glasom: — Osim toga, ako odem, tko će se brinuti o ranjeniku?

Mladić je ležao u maloj spavaćoj sobi. Blijeda lica i upalih obraza od groznice, podsjetio je Greena kad je otvorio vrata sobe, na mladića koga je još ne tako davno iščupao iz šaka Jima Dancyja. I onda je Philadelphia tako izgledao. Promjene koje su nastale nakon dolaska na Harrisov ranč, a koje su od dječaka napravile kaubojza kao da su nestale preko noći.

— Eto, što ti je lijep život — našali se Sudden. — Imaš lijepu bolničarku, dobru hranu i ništa ne moraš raditi.

— Istog ću časa sve to ostaviti ako mi kažeš da si odlučio poći u potjeru za tim kojotom Cameronom.

— Popij radije svoj lijek i pobrini se da prizdraviš — odvrati mu Sudden — Ima tu još nekoga za koga se moramo pobrinuti osim Camerona. Pripazi na sebe, jer ćeš mi uskoro trebati!

Uto u sobu uleti Susie i istjera Greena. — Dosta je ratnih dogovora, Philly se ne smije umarati tim razgovorima dok se malo ne oporavi.

— Bez pogovora, gospodine Sloan! — začu Green na izlasku iz sobe, pa se nasmije jer je bilo očito da je mladić protestirao protiv tako strogog bolničkog režima.

— Kako mi se čini, momak se neće dići iz kreveta još šest mjeseci — reče Green Harrisu koji se samo nasmije znajući na što je ovaj ciljao.

— Mislim da bi sada bilo najvažnije upozoriti susjede na opasnost koja im prijeti od Camerona — promijeni temu razgovora Harris. — Ne znam samo kako da to učinim, jer se bojim napuštati kuću.

— Ja ću to učiniti — reče Green. — Obići ću farmere i upoznati ih s najnovijim događajima. — Bez oklijevanja,

on osedla konja i odjaše u pravcu Taylorova imanja.

* * *

Nije prošao ni jedan sat otkako je Sudden otišao kad Harris začuje kola kako se približavaju kući. Odmah dohvatiti pušku i uputi se prema vratima. Kad su već bila dovoljno blizu, Harris ih prepozna.

— To je Reb Johnstone — dovikne on Susie koja se zabrinuta lica pojavila na vratima spavaće sobe.

Nakon nekoliko minuta kola se zaustave pred vratima kuće, a Johnstone i Newly siđu da se pozdrave s domaćinom. Harris im odmah ispriča što se nedavno dogodilo i oni su se prilično zabrinuli.

— Bolje da ne svrati k meni — mračno reče Johnstone. — Neće mi taj revolveraš natjerati strah u kosti.

— Ako ga vidiš Reb, ne približuj mu se — upozori ga Harris. — Dovoljno je lukav i brz da nas sve pobije prije nego što mi i pokušamo uzvratiti.

Johnstone ga ozbiljno sasluša. — Možda imaš pravo, Jake. Svakako ga neću tražiti po gradu.

— Idete u grad?

— Moramo — odvrati Newly. — Reb i ja naručili smo žicu za ogradu čak iz Kansas Cityja.

Harris zatrese glavom. — Ne bih htio biti zao prorok, ali vas moram upozoriti da budete vrlo oprezni u gradu. Ako opazite bilo koga sa »Sabrea«, ili možda tog Camerona, bez mnogo razmišljanja odmah se vraćajte.

— Nisi li ipak malo pretjerao? — usprotivi se Reb.

Harris se na to obrati Newlyju. — Stan, molim te, bar me ti poslušaj! Ako misliš da bi moglo doći do bilo kakve gužve, okreći odmah natrag.

Newly kimne glavom. — Bez brige, Jake. Čim pokupimo naše stvari... — i kao i obično ne dovrši rečenicu.

Mrmljajući sebi da postupaju s njim kao s nedoraslim djetetom, Reb se popne na kola, a za njim i Newly, pa krenu u grad.

Harris je zabrinuto gledao za njima, a zatim uđe u kuću. Čitajući mu na licu da je nezadovoljan, Susie ga upita: — Bojiš se da bi onaj čovjek mogao biti u gradu?

— Bojim se neprilika. Samo bi im to trebalo da nalete na Cameronu!

* * *

Kad se Green pojavio kod Taylora, bez mnogo okolišanja ispričao im je šta se desilo Harrisu. Na to je Taylor odlučio da pošalje svoje ljude u pomoć Harrisu.

— Mislim da će se taj revolveraš prije ponovo pojaviti kod Harrisa nego ovdje — reče Taylor. — Baš bi me zanimalo kakvo će lice napraviti kad nas sve ondje zatekne. Što se tiče ostalih, ja ću ih sve obavijestiti.

Green zamoli Taylora da kaže Harrisu kako će on još neko vrijeme izbjivati. Sad kad je znao da Harris neće ostati sam, mogao je krenuti na još jedno istraživanje. Sa svojim prijateljima Harris neće biti tako malodušan i oduprjet će se odlučno svakom nepozvanom došljaku.

Uskoro je Sudden jahao u pravcu sjeverozapada prema brdima što su opkoljavala dolinu kojom je protjecala rijeka Yavapai. Nakon tri četvrt sata jahanja našao se na vrhu stijene ispod koje su šumili brzaci rijeke koja je ovdje probila kanjon da bi se spustila u dolinu kao mirna rijeka.

— To mora da je Apaški kanjon — reče sam sebi, pa krene dalje prema sjeveru.

Udaljivši se od rijeke, nastavi vrludati padinama brežuljaka koji su se uzdizali prema sjeveru praveći između sebe zaklone kao stvorene za onoga koji je želio nešto dobro sakriti.

— Mislim da smo na dobrom putu i da nam neće biti žao što smo ovamo zavirili — promrmlja Green i potapša konja po vratu. — Svakako to moramo izbliza pogledati.

XII

Reb Johnstone i Stan Newly stigli su u Yavapai oko četiri sata i zaustavili kola ispred velike radnje gdje su se ne samo građani nego i rančeri iz bliže i dalje okolice opskrbljivali svim što im je bilo potrebno.

U daljini su se mogli vidjeti tamni olujni oblaci. — Bolje da požurimo — reče Newly silazeći s kola. — Čini mi se da se sprema oluja.

— Budi bez brige — nasmiješi se Johnstone — samo da natovarimo stvari.

Dok su njih dvojica odabrali i kupili sve što im je trebalo, prošlo je skoro jedan sat. Oni su se, naime, koristili prilikom što su u gradu, pa su osim kolutova žice kupili brdo namirnica i drugih kućnih potrepština.

Kad su to sve natovarili na kola i platili račun, Johnstone se obrati svom drugu: — Mislim da smo sada zaista zaslužili po jedno piće.

Newly ne odgovori odmah nego nervozno pogleda niz ulicu prema Tylerovu salunu, a zatim prema oblacima koji su bili sve bliži.

— Bojim se nevremena — reče Newly svom prijatelju. — Ako padne kiša prije nego što krenemo, nećemo moći preko Pijanog potoka.

— Ne znam zašto se vi sjevernjaci toliko bojite kiše? Kod nas na jugu kad padne kiša zavlada narodno veselje.

— Ipak, nisam za piće — polako reče Newly.

— Neka me đavo odnese ako se ti ne bojiš onih momaka o kojima nam je pričao Jake! Pa dobro, predlažem da odemo do Tylera i pogledamo ima li ispred saluna konja sa »Sabrea«. Ako ih nema, ulazimo, a ako nađemo na nekog, odmah se vraćamo. Jesi li sad zadovoljan?

Newlyju lakne pa se nasmiješi. — Ja se samo bojim da ne dođe do neprilika.

— Hajde, Stan, ohrabri se, jedno piće nam ne može naškoditi!

Kad su došli do saluna pogledali su konje i ustanovili da nijedan ne pripada »Sabreu«. Usput su opazili lijepog konja vezanog sa strane, ali vrlo iscrpljenog i u lošem stanju.

Pitajući se kako to neki ljudi postupaju s konjima, oni uđu u salon. Ovdje je bilo puno kao i uvijek. Jedna se grupa okupila oko nekog na drugom kraju šanka i galamila s punim čašama u rukama. Newly uđe pomalo nesigurna koraka za Rebom predosje-

čajući nevolju, iako za to nije bilo nekih vidljivih razloga. Johnstone, pogledavši ljude na drugom kraju šanka, uputa Tylera koji pride da im na- toči piće:

— Čiji je ono konj vani?

Tyler problijeđi, a u salunu odjed- nom zavlada grobna tišina. Johnstone iznenađeno pogleda uokolo ne shvaća- jući zašto je takvu reakciju izazvao svojim pitanjem.

Istovremeno se iz one grupe ljudi izdvoji jedan omanji i dosta krupan čovjek i pride Johnstoneu.

— Konj je moj — reče ovaj hladno. — Zašto pitate?

Johnstone promuća pokušavajući da se sabere: — Bez uvrede, ali ja još ni- sam vidio tako finog konja u takvu stanju...

Posljednje mu riječi zamru na usti- ma kad čovjek baci srebrnjak pred njega.

— To vam je dolar ako mislite da ga treba očistiti — bilo je jedino čime je čovjek popratio svoju kretnju.

Johnstone zakorakne, a onda opazi neobičan opasač i revolver privezan nisko uz nogu. Stane, a Tyler mu pride i potiho ga upozori: — Smiri se Reb, to je Wes Cameron!

Johnstone ostane tako neko vrijeme lako ukopan, a onda mu pride Newly pa znajući temperamentnu južnjačku prirodu svog prijatelja, reče: — Hajde- mo Reb odavde.

Johnstoneu je bilo teško prijeći pre- ko takve uvrede, a s druge strane mu drugo ništa nije preostalo, jer je bilo jasno da se protiv onog revolveraša ne isplati upuštati u dvoboj.

— Zao mi je, nisam vas mislio uvri- jediti — izusti teškom mukom.

Cameron se pravio kao da nije čuo ovu ispriku.

— Odakle ste? — upita.

— Zovem se Johnstone, a ovo je moj susjed Stan Newly. Obojica vodimo mala imanja u Meskitima — pokušaj Reb biti što ljubazniji.

— Kakva su vam imanja? Meni tre- ba posao.

— Imanja su nam mala — upadne Newly — pa nam ne treba nitko... u stvari ne možemo nikoga platiti... —

trudio se Newly da to kaže tako da još više ne izazove revolveraša.

— Šteta — reče Cameron. — Baš bih volio raditi za nekoga tko toliko brine o konjima kao Reb Johnstone. Kladim se da on zacijelo misli kako su neki od njih bolji i od ljudi!

— Ima mnogo ljudi koji nisu bolji od životinja — odvrati Johnstone na ovaj izazov.

Cameron ga oštro pogleda, a John- stone ustukne. Na to ga Newly povuče za rukav i izvede iz saluna. Cameron, međutim, nije želio da se samo na tome svrši sukob, pa zajedno s njima iziđe da tobože pogleda svog konja.

Prisutni su nagnuli do vrata i pro- zora očekujući da će ih Cameron nau- čiti lijepom vladanju. Bili su uglav- nom na njegovoj strani, jer doseljeni- ke nisu voljeli, a da se i ne spominje kako ih je Cameron već tri dana ča- stio u namjeri da ih pridobije.

Sada se bavio svojim konjem, dok se Newly popeo na kola, a Johnstone hodajući poveo konje u namjeri da okrene kola.

U tom trenutku Cameron podigne glavu.

— Hej ti, doseljeniče! — glas mu neu- godno odjekne u mraku koji se spu- stio nešto ranije zbog olujnih oblaka koji su se nadvili nad gradom.

Johnstone se uspravi i htjede nešto reći, ali ga u tome prekine Newly koji je sjedio na kolima.

— Reb ne pokušavaj ništa i ne mije- šaj se ni u šta!

— Šta to vučeš u tim kolima? — po- novo se javi Cameron.

— Žicu — odvrati Johnstone mirno, stojeći na drugoj strani ulice, u namje- ri da okrene kola i konje.

— Žicu? Zar se vi ovdje ograđujete žicom? Tamo odakle sam ja došao ob- jesili bi vas zbog toga.

— Mi, na sreću, nismo otamo odakle si ti došao — reče Johnstone i opet mirno. — Da li je to sve što si želio znati?

— Nije — reče Cameron — pitam se kako se netko tko ograđuje svoju zem- lju žicom, usuđuje mene učiti kako da postupam sa svojim konjem?

Johnstone se nasmije. — Cameron, znam odakle si i po kakvu si poslu

ovdje, Uzalud se trudiš da me izazoveš. Ako si završio, ja bih pošao kući.

Cameron na to reče poluglasno, tek toliko da riječi dopru do Johnstonea, a da ih veći dio ljudi pred vratima saluna nije mogao čuti: — Nije čudo kad ste takvi da ste izgubili rat...

To je bila kap koja je prevršila svaku mjeru, pa Johnston, razjarivši se, dohvati revolver i usmjeri ga prema Cameronu. U trenutku kad je htio opaliti, Cameron potegne strelovitom brzinom i pretekne Reba, ispalivši tri metka. Reb se zanesa i padne na leđa. Konji u divljem kasu odvuku kola niz ulicu izbacivši Newlyja sa sjedala. Ovaj se nekako dovuče do Johnstonea u želji da mu pomogne. Ne misleći na revolveraša koji je još stajao s revolverom u ruci nasuprot njima, posegne u džep da izvadi rupčić u namjeri da zaustavi ranjeniku krv. U istom trenutku shvati što je učinio.

— Ne diraj revolver! — začuje Cameron kako viče, nakon čega odmah odjeknu hitac koji ga sravni sa zemljom. Sam je pružio revolverašu priliku da puca i na njega. Posljednja riječ koja mu je zamrla na ustima bila je — budala.

Cameron je još neko vrijeme stajao u istoj pozi s revolverom u ruci kao da je uživao u slici koja mu se pružala pred očima. U tom času dotrči i Tom Appleby s revolverom u ruci. Bacivši pogled na revolveraša, presiječe ga nešto pri pomisli kako taj čovjek ubija jednostavno i bez mnogo grižnje savjesti. Cameron kao da je pogađao šerifove misli, držao ga je još neko vrijeme u napetosti, a onda vrati revolver u korice, pa se nasmiješi zaluhanom Applebyju.

— Samoobrana, šerife. To može potvrditi šezdesetak ljudi ovdje iz saluna koji su na svoje oči vidjeli kako se to dogodilo. Najprije je južnjak potegao na mene, a kad sam se obranio od njega, pokušao je onaj drugi. Slobodno pitajte bilo koga od ovih ljudi — ponovio je Cameron.

— To ću i učiniti — odvrati šerif. — Ako je samoobrana onda ste slobodni, ali za svaki slučaj, ne napuštajte još neko vrijeme grad.

Cameron se podmuklo nasmiješi. — Vaša riječ, šerife, meni je zapovijed.

Appleby ga još jednom pogleda i postane mu jasno da će svi potvrditi Cameronovu priču. Vjerovao je također i u to da su Johnstone i Newly dali povoda revolverašu, jer se on pobrinuo da tako bude. Nije mu preostalo ništa drugo nego da tijela stradalih farmera skloni sa ceste. Kad su se ljudi razišli i vratili u salon, počele su padati i prve kapi kiše najavljene grmljavinom koja se sve više približavala.

XIII

Već je dan bio pri kraju, a Sudden nije odustajao od namjere da pronade kanjon u kome je morala biti sakrivena stoka. Po tko zna koji put uspinjao se obroncima i spuštao da bi svaki put ponovo utvrdio kako nema nikakvih tragova da se ovdje negdje nalazi sakriveno stado.

Uto zagrmi u daljini i Greenu postane jasno da će uskoro morati obustaviti svoju potragu. Uskoro zafijuče i oštar planinski vjetar koji mu prodre do kosti, pa Green pomisli kako je i pustinja ugodnija od ovog planinskog pejzaža.

Nezadovoljan i umoran od neprekidnog jahanja Green odluči da posljednji put pokuša nešto pronaći, pa se još jednom spusti niz strmu padinu u malu kotlinu u kojoj je gotovo već vladao mrak.

— Ništa bolja od drugih — promrsi kroz zube. U tom trenutku uoči jednu nezgrapnu sjenu nedaleko, a zatim začuje mukanje.

— Uspjeli smo, ako se ne varam! — reče vedrim glasom.

Uskoro se našao usred omanjeg stada koje je bilo rastrkano na nevelikom prostoru. Usprkos mraku, prepoznao je na stoci znak »Sabrea«. To je u potpunosti potvrdilo ono što je doznao u Rivertonu tj. da Dancy potkrada svoga gospodara i preprodaje stoku

vojsci, a krivnju svaljuje na doseljenike u Meskitima.

Iz tih misli trgne ga sasvim bliza grmljavina nakon što je nebom bljesnula munja, a čak je osjetio i prve kapi kiše. Sad bi se najbolje bilo negdje skloniti, pomisli pa se zagleda u mrak. Jašući još nekoliko koraka opazi svjetlo. Kad se približio, mogao je prepoznati malu kolibu naslonjenu na stijenu. Odlučio je da se tamo sklone. Vjerovao je da neće naići na nekoga tko bi ga mogao prepoznati.

— Ima li koga — poviče.

— Tko je? — upita sitan poguren čovjek koji je na Greenov poziv provirio na vrata.

Ne odgovarajući, Green sjaše i uputi se prema kolibi, uvjerivši se da tamo nema nikog osim starca.

Kad je već bio na vratima, reče: — Ja sam Green. Konja sam vezao iza kuće.

Kad je ušao u kolibu, najprije opazi željeznu peć koja je bila dobro ugrijava i osjeti miris tek skuhanе kave.

— Kava ti fino miriši — reče Green.

— I mora — odvrati starac — imam dosta iskustva s kuhanjem kave!

Sudden se ogleda po prostoriji. Bila je onakva kakvu je i zamišljao. Stol, stolice, ležaj u kutu, a sa strane police na kojima je bilo svakakvih stvarčica. Koliba je mogla poslužiti samo kao privremeno sklonište.

Starcu je moglo biti oko sedamdeset, a po rukama mu se vidjelo da je bar pola života proveo ispirući zlato.

— Kakve si sreće bio sa zlatom? — upita Sudden.

— Zar ti nisu rekli? Nikakve, malo pa ništa.

— Mislio si da ćeš ovdje nešto naći? — nastavi Green tamo gdje je i počeo.

— Moralo bi ga biti — reče starac i natoči kavu. — Osjećam to u kostima. Moralo bi ga biti, samo što ga nisam uspio pronaći. Nego, kako si rekao da se zoveš — Green?

Sudden samo kimne glavom.

— Poznavao sam nekog Toma Greena u Amarillu. Da ti nije rod?

Green je bio zabavljen kavom, pa je samo zatresao glavom. No, starac nije samo tako odustajao od svojih pita-

nja. — Nisam te vidio prije. Kako to da je Jim poslao tebe umjesto Madoa?

— Mado ima drugog posla — slaže Green. — Ne misliš valjda da si mu ti jedina briga?

Starčeve riječi samo su potvrdile da je začetnik krađe Dancy. Problem je bio samo u tome da li on zna da je riječ o ukradenoj stoci. Ako zna, pomisli Green, onda neću moći dugo igrati ovu igru.

— To me ne bi čudilo, jer je »Sabre« veliko imanje. Jim mi je često govorio kako mogu biti sretan što nemam njegovih briga. Ja samo čuvam stoku i ne vodim ni o čemu drugome brigu.

Greenu se svidio starčev jednostavan i susretljiv način saobraćanja. Morao je ipak ispitati koliko starac zna i da li je i sam umiješan u krađu. — Kad sam išao ovamo Jim mi je rekao da će doći jednog dana da otjera te tu stoku i prodaje je vojsci, a novce podijelite napola. To će vam biti dosta za jedno vrijeme, pa nećete morati više raditi.

Promatrao je starca, analizirajući svaki njegov pokret i ton glasa kad mu je ovaj odgovorio. — Taj je Dancy bio i ostao pravi šaljivdžija — reče najnormalnijim glasom starac, a lice mu se razvuče u osmijeh. Sudden je samo mogao zaključiti da starac koga su prema njegovim riječima zvali Shorty, ne zna šta se dešava s tom stokom i kamo je odvode.

— Kako si dugo već ovdje? — upita ga Green.

— Skitam se po ovim krajevima već punih dvadeset godina — reče ponosno. — Bio sam već tu kad je Lafe Gun-nison došao ovamo.

— Poznaješ ga?

— I te kako ga poznajem, samo što on mene više ne bi poznao. Poznajem mu i sina Randyja. Prije nekoliko dana je bio ovdje.

Sudden nije mogao sakriti iznenađenje kad je čuo da i Randy dolazi ovamo.

— I tebe to čudi? I ja sam mislio da je Randy samo peti kotač na »Sabreu«. Zato me i začudilo kad je dojahao ovamo zajedno s Dancyjem.

— Šta li je Randy htio ovdje? Zar mu Dancy nije dovoljna pomoć? — upita Green.

— To sam ga i ja pitao kad je došao ovamo, a on mi je rekao da me se to ne tiče i neka gledam svoja posla! Nakon toga obojica su odjahala prema sjeveru, vjerojatno u Riverton.

To znači da je i Randy zajedno s Dancyjem sudjelovao u tim krađama. Nije mogao shvatiti da je mladić tako daleko dotjerao i da se uortačio s Dancyjem i krao stoku od svog oca. To je donekle mijenjalo Greenovu teoriju o tome tko stoji iza neprilika u Yavapaiu.

— Ako se ne varam, Randy je išao u nekakve škole na Istoku? — upita Green.

— Išao je u nekakve škole, ali ne na Istoku nego u Sante Feu — odvrati Shorty.

— U svakom slučaju na ranču nije provodio mnogo vremena.

— Nikad više nego što je morao — složi se Shorty. — Koliko znam Randy se zanimao samo za karte, žene i piće, a rad nije mogao podnijeti. Posao na ranču nije ga uopće zanimao.

Vani je počelo nevrijeme, pa Green ustane i iziđe da pogleda šta mu je s konjem. Konj je bio pod krovom, iako se to baš ne bi moglo nazvati nekom pristojnom stajom. Za svaki slučaj on ga rasedla i istrlja slamom. Računao je da će se ovdje dulje zadržati nego što je predvidio. Svakako je morao pričekati dok ne prođe nevrijeme.

Razmišljajući tako o novostima koje je čuo od Shortyja, vrati se u kolibu i nađe se pred uperenim revolverom što ga je starac držao u ruci.

— Šta ovo sad treba da znači? — upita Green.

— Ti nisi sa »Sabrea« — odsiječe mu Shorty. — Gore ruke i da čujemo cijelu priču!

Green se nasmije. — U redu, stari, samo pazi kako postupiš s tim u ruci, jer bi mogao da u meni izbušiš rupu prije nego što ti neke stvari protumačim.

— To bi ti se zaista moglo dogoditi, ako ne podigneš ruke u zrak — odvrati mu starac.

Kako je Green držao kabanicu u ruci koju je skinuo s konja, polako podigne ruku, pa kad mu se ona našla sasvim blizu starca, dignu je naglo i kabanicom lupi o revolver koji prasne, a metak se zabije u strop. Na to Sudden zgrabi starčevu ruku i izbije mu revolver.

Shorty se skljoka na pod, a onda se naglo dignu da udari Greena. Ovaj ga spremno dočeka i uhvati za ruku, pa ga na silu odvede do stolca.

— Tako, a sad miruj ovdje! — reče Green. — Dužan sam ti objašnjenje i dobit ćeš ga, ali mi prije moraš obećati da ćeš mirovati i da nećeš ništa pokušavati izvesti. Dogovoreno.

Shorty kimne glavom. — Htio bih te samo upozoriti da ako im misliš ukrasti stoku, da je bolje da i ne pokušavaš. Živog će te oderati kad te uhvate. »Sabre« ne dopušta samo tako da mu krađu stoka.

— To je točno — odvrati Green. — Samo što vlasnik »Sabrea« ne zna da mu je stoka ovdje.

— Da ti nisi malo poludio? — upita ga iznenađeno Shorty.

Sudden mu objasni zašto je došao u Yavapai i kakve su se neprilike nago-milale između Gunnisona i doseljenika zbog ove stoke. Starac ga je prvo slušao na vjerujući u njegove riječi, a kako je ovaj pričao dalje to se nepovjerenje pretvaralo u čuđenje, da bi na kraju preraslo u ogorčenje i srdžbu.

— Kad samo pomislim da su i mene u to umiješali a da ja o tome nisam imao pojma — ljutito reče Shorty. — Da Lafe Gunnison slučajno dozna za ovo skrovište, objesio bi me prije nego što bih stigao i pisnuti.

— To je točno — odvrati Green. — Ne bi te spasilo da kažeš kako si ti samo radio za Dancyja i Randyja, jer stari ne bi nikad vjerovao da mu vlastiti sin krađe stoka.

Na to mu Green ispriča da radi kod Harris, farmera u Meskitima.

Shorty reče da ne pozna nijednog farmera, ali pretpostavlja da su oni poštene ljudi. Zatim se opet vrati onome što mu je Green ispričao. — I ti zaista misliš da oni tu stoku prodaju preprodavačima u Rivertonu?

Green kimne glavom. — Ne shvaćam jedino zašto se i Randy bavi tim poslom? Dancyju treba novac, ali Randyju?

— Zar misliš da Randyju ne treba? Pa on to sve za jedan dan prokocka — odgovori stari.

— Kako bilo da bilo, situacija se sve više zaoštrava. Jedno je jasno: Dancy i Randy svaljuju krivicu na doseljenike, žele ih zaplašiti i otjerati odavde, ali zašto?

— Nemam pojma, ali ako misliš da ovdje ima možda zlata ili srebra kojeg bi se oni htjeli dokopati, onda se ljuto varaš.

Još su neko vrijeme razgovarali o prošlim vremenima i ljudima koji su ovuda jahali i ratovali s Apašima. Shorty je ispričao kako je došao kao mladić u potragu za zlatom, a onda i ostao ovdje, a da ga nikad nije našao.

— Mora da ga ovdje ima u planinama, gotovo sam u siguran. Možda ću ga ipak jednog dana naći!

Green se nasmiješi. Poznavao je takve koji su dolazili u potrazi za zlatom da se više nikad ne vrate. Neki su stradali, a neki ostali ondje gdje su došli, pa se prihvatili nekakvog drugog posla. U sreću im je ipak i dalje ostala skrivena želja da jednoga dana ponovno pođu u planine.

Shorty je pričao i o vremenu kad je Arizona bila idealno mjesto za raznovrsne pljačkaše i razbojničke bande.

— Morali su proći ovuda kad su bježali pred zakonom u Meksiko. Kad bi zakon zaboravio na njih, oni bi se vraćali i počinjali sve iznova.

— A da li je ovdje bilo nepravilnosti s pljačkašima i razbojnicima u posljednje vrijeme? — upita Green.

— Posljednje koje su ovdje uhvatili bili su braća Jeffersoni, a i to je bilo negdje 1865. ili 1866. godine. Bježali su pred potjerom i bili uhvaćeni baš negdje u Meskitima gdje su se skrivali jedno vrijeme — ispričao je Shorty.

— Nepravilnosti sa »Sabreom« su novijeg datuma. Prije se nije ništa slično događalo? — još jednom upita Green.

— Koliko ja znam nije — odvratila Shorty. — Samo što meni nitko nije ni o čemu govorio. Kad sam nešto pitao.

rekli su mi da me se ne tiču tuđe stvari i da ću dulje živjeti ako manje znam, pa sam ih poslušao.

Nakon kraće šutnje, Shorty reče da sutra ujutro odlazi odavde.

— To je pametno — reče Green. — Nego, palo mi je nešto na pamet. Kako bi bilo da pođeš sa mnom k Harrisu i tamo ostaneš neko vrijeme, dok se ne raščiste prilike u ovom kraju? Da li ti se to čini dovoljno razumnim?

— To je nešto najrazumnije što sam čuo u posljednje vrijeme — složi se starac. — Zahvaljujem ti na ponudi. Ako bilo što zatrebaš od mene, stoji ti na raspolaganju.

Green se samo nasmije, pa promrmlja: — Znao sam to čim sam te vidio.

Uskoro je Shorty čvrsto spavao. Green je sjedio na stolcu s nogama na stolu, naborana čela i pogleda usmjerenog u jednu točku. Razmišljao je o tome kamo vodi pohlepa i izdajstvo.

XIV

— Gunnison! Sve je to njegovo malslo, tako mi boga! — prasne Harris. — Samo je on mogao unajmiti tog revolveraša.

Tom Appleby koji je upravo došao s vijestima da su Reb Johnstone i Stan Newly ubijeni, pokuša nešto reći, ali Harris nastavi bijesno. — Znamo da je unajmio tog Camerona i ti to znaš, Tom, pa ipak smo bespomoćni i ne možemo mu ništa. Dvojica naših su ubijena a ubojica mirno šeta ulicama Yavapaija, Kad se toga sjetim, svašta mi pada na pamet...

— Ako misliš na ono na što i ja, onda je bolje da od toga odmah odustaneš — reče Appleby. — Ti znaš da mi je žao tih ljudi kao i tebi, ali znaš isto tako da ih nećeš vratiti ako sad počneš bitku u gradu.

Harris lupi šakom po stolu.

— Pa neću valjda ostati ovdje i mirno čekati!

— Upravo ćeš to učiniti — oštro će Appleby. — Zato i ne pomišljaj da dođeš u grad. Upozoravam te da bi to

bilo najgore što bi mogao učiniti. Ako je iza toga Camerona doista Gunnison, kako ti kažeš, onda znaš kako će se ta borba završiti. Što se tiče Camerona, on je hladnokrvan ubojica, pa u sukobu s njim nemam ama baš nikakve šanse.

— Možda imaš pravo — reče sada smirenije Harris. — Zahvaljujem ti što si nam javio.

— Tom, nekoga ćemo morati poslati po njihova tijela da ih bar dostojno pokopamo — na to će Taylor.

Appleby se malo zamisli pa reče kako bi bilo najbolje da Kitson pošalje jednoga od svojih ljudi.

Tri su farmera još bila zapanjena novostima koje im je donio Appleby. Prema dogovoru s Greenom oni su se sastali ovdje očekujući nov posjet revolveraša. Kako je vrijeme prolazilo, tako su oni bili sve više zabrinuti za ovu dvojicu koja su otišla u grad. Šerifov dolazak dočekali su spremni, s puškama u rukama i na svojim mjestima uz prozore i vrata. Tek kad su prepoznali jahača, spustili su oružje. Šerif im je ukratko ispričao šta se desilo u gradu, kao i to da Cameron ima svjedoke koji tvrde da je on pucao u samoobranu, pa mu zakon ne može ništa.

Kitson, Taylor i Jake Harris sjedili su za stolom još neko vrijeme šuteći, mračna lica i zabrinuti.

Appleby da prekine tu neugodnu tišinu upita šta će biti sa zemljom ubijenih.

— Hoćeš li je ti preuzeti, Jake?

Harris zaniječe glavom. — Ne mogu bez pomoći preuzeti ni pedalj zemlje.

— Dobro si me sjetio — na to će Appleby — gdje je tvoj čovjek, Green?

— On je vani za poslom — brzo odgovori Harris. — Uskoro bi morao biti ovdje. — Taylor ga na to iznenađeno pogleda, ali ne reče ništa. Ipak, Appleby to opazi, ali nije više ništa pitao.

— Doista ne znam kako da ti objasnim koliko mi je žao što se sve ovo dogodilo — opet će šerif.

— Učinio si sve što si mogao i ja sam ti zahvalan. Mene muči što ne znam šta da radim. Za takvu vrstu borbe nismo opremljeni niti smo joj

vješti. Da je riječ o borbi na otvorenom, to bi bilo nešto drugo. No, kad pomislim da su ih pobili, a da im tako reći nisu dali nimalo šasne da sebe obrane, onda je to užasno. — Harris ustane pa ponudi šerifa jelom.

— Susie će ti nešto spremiti. Ona sada njeguje momka.

— Kako mu je? — upita Appleby.

— Dobro. Uskoro će prohodati. Nego, Tom, pođi sam u kuhinju pa reci Susie da ti priredi malo kave.

Harris se na to zagleda kroz prozor, dok su Kitson i Taylor šutjeli. Appleby krene u kuhinju u kojoj je Susie pripremala nešto što je cijelu prostoriiju ispunilo ugodnim mirisom.

— Oh, Tom — ona se iznenadi kad ga opazi. — Vjerujem da ste došli po kavu. Kako bi bilo da kušate i komad tek ispečene pite uz kavu?

— Pa mislim da mi neće naškoditi — reče on.

— Sjednite, sad će pita!

Dok se ona spretno vrtjela po kuhinji, Appleby nije mogao skinuti pogleda s nje. Često je pomišljao na Susie Harris, ali mu drugi planovi nisu dopuštali da se potpuno posveti toj ljepotici. Susie je osjećala na sebi njegov pogled. Postane joj neugodno, pa u želji da mu svrne pažnju na druge stvari, upita da li je onaj revolveraš Cameron još u gradu.

— Ne mogu ga otjerati bez čvrstih dokaza — odgovori Appleby.

— Ja bih ga otjerala da sam na vašem mjestu! — energično reče Susie.

— Ja sam tu da održavam mir i red. Ne mogu nikoga otjerati, niti zatvoriti, ako mi on ne da povoda — reče pomirljivo Appleby. — Ako se on zamjerio vašim prijateljima, ili sukobio s njima, to još nije dovoljno da ga otjeram. Što se mene tiče, da ne nosim ovu značku, učinio bih to bez razmišljanja vama za ljubav.

— Dakle, Appleby — reče ona smješkajući se — da li to znači da mi udvarate?

— Možete to i tako nazvati — reče on, pa dohvati pitu koja je stajala pred njim. Kad je pojeo šta mu je bilo ponuđeno, on se s užitkom nasloni na stolicu i ponovo zagleda u Susie.

— Tom, zašto me tako gledate? — upita Susie zbunjeno.

— Ne znam kako bih vas mogao drugačije gledati.

— Tom, prestanite, neugodno mi je — zapovjedi ona.

— Imam vam nešto reći, Susie — ustane i ugasi cigaretu. — Kad sam vas prvi put vidio zaželio sam da budete moja. Hoćete li se udati za mene?

Susie zastane nasred kuhinje i zgranutu ga pogleda. — Tom, dosta šale, to više nema smisla!

On napravi nekoliko koraka i položi joj ruke na ramena. — Sve što sam rekao mislio sam najozbiljnije. Nisam bogat, ali bih to mogao postati jednog dana. — Ona pokuša nešto reći, ali je on prekine. — Haljine, kuću, putovanja, sve bih ti pružio...

Susie iznenađena ovakvim Tomovim nastupom, gledala ga je dok je govorio i pomislila kako bi mnoga žena morala priznati da je Appleby zgodan muškarac.

— Vrio ste mi dragi, Tom... — počne ona.

— Ali niste zaljubljeni u mene — dovrši on njenu rečenicu. — Pobrinut ću se da me zavolite!

Susie osjeti kako joj srce brže udara. I da nije u njegovim riječima nazrela prikriveni egoizam i ambiciju, teško bi smogla snage da mu se odupre. Ona pokuša da se izmakne njegovim rukama, ali je on još čvršće zgrabi. U jednom trenutku osjeti kako je on privlači k sebi i kako joj sagiba glavu i pokušava poljubiti. Pokušala se istrgnuti, ali joj to ne uspije. Odjednom mu stisak popusti, a on se bez daha spusti na stolicu. Odmah zatim začuje poznat glas. — Natrag, šerife, i bez naglih pokreta!

Bio je to Green koji je ušao u kuhinju, a da to nitko nije opazio. Revolver mu je bio uperen u Applebyja.

— Čini se da sam se vratio baš u pravo vrijeme — reče. — Kako se osjećate gospođice Susie?

— Sve je u redu, Jim, bio je to samo mali nespozum.

Appleby je bijesno gledao u Greena.

— Uplićete se u nešto što vas se uopće ne tiče — upozori ga šerif. — Pitao

sam Susie da li se želi udati za mene.

— Meni se čini da vas je odbila — hladno odgovori Sudden.

— Ne pretjeravajte u vašoj igri zaštitnika! — jedva se suzdržavajući da ne prasne, reče šerif.

— Šta ste mislili pod pretjeravanjem? — izazovno upita Green, a zatim se obrati djevojci koja se oporavila od šerifova zagrljaja. — Recite samo riječ pa ću izbaciti ovog kojota naglavce van.

— Ne, Jim — reče ona. — Bio je to nespozum. Mislim da je Tom pogriješio, to je sve.

— Bolje da mu se to više ne dogodi — na to će Green.

Appleby se obrati Susie kao da nije čuo posljednje Greenove riječi. — Ne odustajem, Susie, najozbiljnije sam mislio kad sam vam ono rekao.

— Nadam se da to nije istina — ozbiljno odvrati ona.

— I ja sam mislio najozbiljnije ono što sam maloprije rekao — upadne Green. — Bit će bolje da se ne pokazuje ovdje tako brzo, ako za to ne budete imali opravdanog razloga.

— Neću ovo zaboraviti! — prosićće Appleby kroz zube, a na licu mu se mogla pročitati mržnja i bijes.

— I bolje da ne zaboravite, a sada odlazite! — odbrusi Sudden.

Appleby se okrene na peti i izjuri iz kuće kao vihor. Kad je projurio porred farmera iznenađeno su gledali za njim ne shvaćajući šta se to dogodilo. Uto se na vratima pojavi Sudden, a uskoro i Susie. — Gospođice Susie je upravo odbila šerifovu bračnu ponudu. Mislim da ga je to toliko pogodio da se neće tako skoro pojaviti ovdje.

Kad su ga iznenađeni farmeri obasuli pitanjima, on se samo nasmijao i odveo Susie u kuhinju.

— Čini mi se da se još niste oporavili od razgovora sa šerifom. Trebalo bi da malo o nečem drugom razmišljate. Što se mene tiče, htio sam vas zamoliti da udomite za neko vrijeme jednog starog skitnicu koji će se zadovoljiti kruhom i grahamom. Htlo bih ga ovdje skloniti, jer mislim da je bolje da ga ne pronađu oni sa »Sabrea«. Osim toga, htio sam vas pitati šta je s bolesnikom?

Ona samo reče »Oh!«, pa krene prema maloj sobi u kojoj je ležao Philadelphia.

— Čini mi se da je s njim sve u redu — promrmlja Green za sebe, pa se nasmije. Zatim pogleda kroz prozor i naglo se uozbilji. Još se nije slegla prašina za konjanikom koji je maločas odjurio.

XV

Lafe Gunnison je bio loše raspoložen toga jutra što su njegovi potčinjeni po mnogim znakovima odmah uočili pa su pobjegli što dalje od njega, praveći se da su zaposleni. Jedino je kuhar naletio nepripravan, pa su ga psovke ispratile iz gospodareve sobe.

— Neka me davo odnese ako nije ovdje teže biti kuhar nego u vojsci — mrmljao je uvrijeđeno, vraćajući se u kuhinju.

Gunnisonovo neraspoloženje nije bilo od jučer. Kuhalo je to dugo u njemu i nije ga puštalo na miru niti u snu ni za vrijeme jela. Osjećao se kao divlja zvjerka uhvaćena u zamku koja se svim silama nastoji osloboditi, ali nikako nema dovoljno snage za onaj posljednji i odlučni trzaj.

S jedne strane bio je svjestan da ga netko potkrada, a s druge opet nije mogao vjerovati u priče kojima su mu Dancy i Randy punili uši tj. da su iza toga farmeri i da je on slijep kraj zdravih očiju. Već im je bio skoro povjеровao kadli se pojavio neki dan na »Sabreu« onaj kauboj koji je, usprkos opasnostima, došao ovamo i izjavio kako je netko sa »Sabrea« pokušao iz zasjede ubiti Susie Harris i onog mladića s neobičnim imenom.

Još je bio pod dojmom razgovora s Greenom. Nije se mogao otići utisku da je taj čovjek govorio istinu, a mladićeva ga je pojava posebno potresla. Philadelphia ga je toliko sjećao na nekoga da nije mogao prestati misliti o njemu. Svaki puta kad bi tako razmišljao, morao je sam sebe uvjeravati kako je to nemoguće i da je svaka

sličnost sasvim slučajna. U tom raspoloženju zatekao ga je i Randy koji je ušao u sobu i izvalio se u naslonjač pored prozora.

— Čemu imam zahvaliti da si me počastio svojim posjetom? — ljutito ga upita otac. — Kad sam ja bio u tvojim godinama hvatao sam krave od rane zore i tjerao stado, a nisam se izležavao u krevetu do podneva.

— Opet si počeo — bunio se Randy. — Boli me glava.

— Ako ne podnosiš piće kloni se Tylerova saluna — odbrusi Gunnison, pa nastavi u sličnom tonu. Bile su to uvijek manje ili više iste rasprave u koje se starac upuštao s mnogo gorčine i nezadovoljstva. Sin nije bio njegova kova. Više je volio piće i kocku nego bilo kakav posao. Svu brigu oko imanja i stoke nosio je starac na svojim leđima.

Randy Gunnison je na to sasvim drugačije gledao. On je svog oca smatrao starom budalom koji ne zna ni za šta drugo osim za stoku i ne misli ni na što drugo osim na ranč. Novce koje je ranč donosio stari je trošio i opet samo na ranč i na stoku. Čak su i njegova putovanja sva nalikovala jedno na drugo. Prilikom posjeta Phoenixu ili St. Louisu i opet se samo razgovaralo o gonjenju stoke, o cijenama i sajmovima, i o tome kako je to nekad bilo.

— Samo da ga se što prije oslobodim — pomisli Randy u sebi. No, to je bilo beznažno, jer je Randy vrlo dobro znao koliko mu je otac čvrst i zdrav, pa će još dugo trajati dok ispusti uzde iz svojih ruku. To bi morala biti neka nezgoda ili slučajnost koja bi starca maknula s puta.

— Sve bi bilo drugačije da je ranč moj — pomisli Randy. U isti čas ga presiječe nešto pri pomisli šta bi se moglo dogoditi da taj gorostas, taj njegov otac, sazna za neke poslove u koje se on bio upetljao. Randy je naim bio uvjeren da će mu ti poslovi donijeti odmah mnogo novca i da neće morati čekati da otac umre.

— Bojim se da se to neće nikad dogoditi — uzdahne, pa pogleda oca koji je nastavljao svoj govor. Sve je to on čuo ne jedanput nego po stoti put!

Kako mu je otac od običnog kauboja postao rančer i kako je sve to postigao vlastitim trudom; kako je pogriješio što je uzeo Randyja od majke, a ne Hanka, itd. Od te bujice riječi Randy je gotovo zaboravio što mu je htio saopćiti.

— Ako mi dopustiš da dođem do riječi — prekine on oca — obavijestio bih te o nečemu što će te zacijelo zanimati.

— Šta bi to moglo mene zanimati, osim novosti da si se ti promijenio?

— Prestani vikati i slušaj me! — pokuša opet Randy. — Jučer su u Yavapaiju ubijena dva farmera, Johnstone i Newly.

Stari ga Gunnison zgranut pogleda.

— Šta kažeš, ubijeni? Tko ih je ubio i zašto? — zaviče. — Teško tebi ako si u to umiješan!

— Prestani vikati i dopusti da ti sve ispričam — prostenje Randy.

Na to Gunnison zašuti i sjedne u fotelju.

Randy mu ispriča što se desilo u Yavapaiju od dolaska farmera do njihove svađe s Cameronom i pogibije. Iz svoje je priče jedino izostavio detalj da je on to sve gledao s prozora gornjeg kata Tylerova saluna gdje se zabavljao s jednom djevojkom. Načas pomisli da mu i to kaže, ali onda oduстане, jer mu je otac već postavljao nova pitanja.

— Pitao sam te da li se taj revolveraš zove Cameron i kako je dugo u gradu?

— Već nekoliko dana — odvratí Randy — a ime mu je Wes Cameron.

— Čudim se kako to da mu Appleby dopušta da mirno šeće gradom. To mora da je plaćeni ubojica.

— Čuo sam da su se nagodili. Appleby mu je dopustio da ostane u gradu pod uvjetom da ne stvara nikakve gužve. Nakon pucnjave, Cameron je iznenadio Applebyja, tako da je morao vjerovati svjedocima koji su tvrdili da je Cameron pucao u samoobrani.

Stari se Gunnison zamisli. — To mi ne nalikuje na Applebyja. Da li je taj Cameron još u gradu?

— Slobodan kao ptica. Ne znam hoće li ikome uspjeti da ga makne iz grada. — A onda kao da se nečeg sjetio, počne ocu puniti uši onim što su ga

naučili da kaže. — Pričaju da ga je doveo Harris.

Gunnison ga pogleda kao da mu je rekao najveću glupost na svijetu.

— Tko je to izmislio? Zašto bi Harris dao pobiti svoje ljude?

— Ne znam — odgovori Randy, pa nastavi oprezno. — Osim ako se ne želi dokopati njihove zemlje?

— Svejedno, ne mogu to shvatiti — reče Gunnison.

— Pa dobro, šta misliš kome će pripasti njihova zemlja?

— To je glupost... — počne stari Gunnison, ali ga sin prekine.

— To se samo tebi čini da je glupost, jer ti još ne vjeruješ da imaš posla s razbojnicima, pa misliš da će oni jednog dana prestati krasti našu stoku i pustiti nas na miru. Ako se Harris domogne te zemlje, pa unajmi tamo ljude poput Camerona i onog Greena, nitko ga više neće moći smiriti a kamoli otjerati odande.

Lafe Gunnison je na trenutak promatrao svog sina.

— Ti zaista misliš da sam ja budala!

— Kakve to sad ima veze s našim razgovorom? — iznenadi se Randy.

— Najprije da te nešto upitam. Zašto ti je toliko stalo da me zavadiš s Jakeom Harrisom? — reče otac oštrim glasom.

— Ako to ja ne učinim, Harris će nam obojici doći glave i to će biti kraj za nas i za »Sabre«.

Lafe Gunnison zatrese glavom. — Ponovno me iznenaduješ svojom brigom za »Sabre«. Ne znam tko ti je napunio glavu tim pričama, ali ako misliš da ću ih ja tako lako progutati onda se ljuto varaš.

Nakon ovih riječi Randy se malo zabrine ne znajući šta to smjera stari.

Gunnison ustane i priđe Randyju koji se u neprilici povuče korak natrag. — A sada mi odgovori na još jedno pitanje — zagrmi Gunnison. — Otкуда si ti tako siguran da ja nisam unajmio Camerona?

— Zašto bi ti... ne, to ti ne bi učinio — počne Randy mucati. — Kako dolaziš na ideju da me tako nešto pitaš?

Gunnison priđe bliže sinu koji se od straha sruči u stolicu. — Govori, otkud znaš!

— Šta ti je, ti si poludio — proštenje Randy.

Na to ga otac zgrabi za košulju i podigne sa stolice bijesno ga tresući. — Tko ti je to rekao?

Randyjevo se lice zacrvanjelo od straha i jeze. Pokušao se oteti iz čvrstih starčevih ruku ali mu to ne uspije. Pred njim je bilo prijeteće lice oca koji je zahtijevao odgovor.

— Proklet bio, tko ti je to rekao? — vikao je Gunnison, pa oslobodivši jednu ruku, počne drugom udarati izbezumljenog mladića.

— Ubit ćeš me, pusti me! — proste-nje Randy. Starčev stisak nije popuštao. U trenutku kad je namjeravao da ga ponovo udari, Randy zavuče ruku u kaput i izvuče mali revolver. U istom trenutku uperio ga je u oca i opalio. Pucanj je bio prigušen, ali je u istom trenutku Gunnisonov stisak popustio i on se strovali na pod tako da se cijela kuća potresla. Ostao je ležati i nije se više micao.

Kao preplašena zvjerka Randy se ogleda oko sebe. Nigdje nije bilo nikoga. Pogleda kroz prozor, no ni tamo nije nikoga vidio. Kuhar koji je jedini bio u blizini, nije se pojavljivao. Randy još jednom pogleda ispruženo očevo tijelo na podu i počne nervozno razmišljati što da učini prije nego se netko pojavi.

U istom trenutku sledi mu se srce jer začuje topot konja. Opsuje, pa još jednom pogleda kroz prozor. Došljak je upravo vezao konja, a zatim se uputio prema ulazu u kuću. Bio je to šerif Tom Appleby.

XVI

Na Harrisovu ranču je nakon šerifova naglog odlaska zasjedao »ratni savjet«. Harrisa su duboko potresli posljednji događaji. Najviše ubojstvo njegovih prijatelja Johnstonea i Newlyja, a zatim šerifovo ponašanje koje nije obećavalo ništa dobro.

— Mislim da si ispravno postupio, Jim — reče Harris. — Bojim se samo

da će se šerif sada potpuno okrenuti protiv nas i da neće ni prstom maknuti ako nas napadnu sa »Sabrea«.

— Ni ovako ne bi ništa učinio da nas zaštititi. Ne treba vjerovati da nam je on i bio prijatelj — reče Taylor.

— Mislim da Alex ima pravo — doda Kitson. — Da nas je htio zaštititi mogao je to jučer kad je Cameron izazvao naše prijatelje.

— Ne znam koga da pošaljemo u grad po tijela naših prijatelja — reče Taylor. — Ako je Appleby takav kakav se dosad pokazao, bolje je uopće ne ići u grad.

Jake Harris ustane i nervozno nekoliko puta prošetala. — To su bili moji prijatelji — reče. — Ako nitko drugi, dovest ću ih ja sam. Želim da budu dostojno pokopani!

Prisutni se s time nisu nikako slagali, ali je on uporno ostajao pri svome.

— Ako ne odemo po njih, ljudi će reći da smo takve kukavice da se bojimo čak i pokopati naše mrtve. I mi imamo svoj ponos!

— Taj ti ponos ništa neće koristiti u grobu — suho reče Sudden.

-- Znam, ali bar neću umrijeti kao kukavica!

— Potpuno je u redu ono što kažeš, Jake — opet će Sudden — ali moraš imati na pameti da u sukobu s Cameronom — do čega će zacijelo doći — nemaš nikakvih šansi.

— Svi su ti revolveraši isti gadovi, ološ bez imalo srca. Za novac bi ubili i rođenu mater. Ne bih se čudio da nas Cameron pokuša onemogućiti ako odemo u Yavapai po tijela naših prijatelja. Njemu ni mrtvi nisu svetinja — reče Taylor i pljune s gađenjem.

Sudden naglo ustane. Onaj koji bi ga dobro zagledao, opazio bi bol u njegovim očima. No, to je trajalo samo trenutak.

— Razgovaraj sa Shortyjem. Izvuci cijelu priču iz njega — obrati se on Harrisu. — On može potvrditi da su Dancy i Randy do grla upleteni u krađu stoke, a možda i u još nešto što zasad ne mogu dokučiti.

Harris pogleda iznenađeno Suddena. — Kamo ćeš?

— Idem iskušati sreću — reče ovaj. — Ako je točno ono što mislim, onda smo vrlo blizu rješenju.

— Misliš na Gunnisona? — upita Taylor.

— Lafe Gunnison zna koliko i ti Alex — odvratí Sudden. — Ne bih rekao da je on u to umiješan.

Na te riječi Sudden ustane i iziđe. Alex je još neko vrijeme gledao za njim čudeći se, a onda se obrati ostalima. — Ako Gunnison zna koliko i ja šta se u ovoj dolini zbiva, onda je netko od nas dvojice ili slijep ili gluh.

XVII

Suddenovo je lice bilo napeto kad je izišao iz kuće i krenuo po konje. Pomalo je napetost popustila, a zamijenio ju je osmijeh. — Morao sam se već naučiti da me nazivaju sličnim imenima — reče sam sebi. Zatim, prije nego što je uzjahao, zakuca na prozor sobe u kojoj je ležao mladić. Susie oprezno otvori, a odmah iza nje pokaže se mladićevo lice. Iako je Philadelphia još ležao, na kucanje dohvatio je odmah revolver i uperio ga u pravcu prozora. Sudden se nasmije.

— Ne pucaj, hoću još da obavim neke poslove.

— To si ti Jim, kamo si sad nakanio? — s olakšanjem će mladić.

— Idemo malo na jahanje — odvratí Sudden. — Inače, kako se vlada vaš pacijent, gospođice Susie?

— Nesnosan je — odgovori ona zabrinuto. — Jutros sam ga našla na nogama kad sam ušla u sobu.

— Nije mi više ništa — samouvjerenó će Philadelphia. — Ali, ako moram, mogu produžiti bolovanje. — Pogled mu se susretne s djevojčinim, i ona se malo zacrveni.

— Prije nego odem — reče Green — zaboravio sam da moram nešto reći vašem tati. Ne bih se htio vraćati, pa vas molim da mu prenesete moju poruku. Neka ne šalje nikoga u Yavapai,

jer ću ja otići po Stanovo i Rebovo tijelo i dovesti ih ovamo.

Philadelphia se zabrine. — Jim, ne možeš ići sam. Moraš nekoga povesti sa sobom... — ne dovrši rečenicu jer Jim samo zatrese glavom.

— Još nešto, nemojte mu to reći prije nego odem — zamoli on Susie.

Ona kimne glavom. — Sretno, Jim!

— Neću se vratiti prije mraka, pa ih upozorite da ne pucaju kad budem prilazio kući.

On zatim uzjaše i odjuri u pravcu grada. Susie je neko vrijeme zabrinuto gledala za njim, a onda zatvori prozor i okrene se prema mladiću.

— Ne brini ništa — utješi je on. — Ako je Jim rekao da će se večeras vratiti, onda će sigurno biti ovdje.

— Nadam se da će se zaista vratiti — pomisli on sa zebnjom u sebi.

* * *

Nakon odlaska s Harrisova ranča, Sudden promijeni pravac i krene do Johnstoneova imanja. Za pola sata je bio tamo. U kuću uđe na stražnja vrata. Iako nije prošlo mnogo vremena otkad je Johnstone otišao od kuće, već se primjećivalo da je kuća napuštena. Prašina je legla na grubo pokućstvo i police. Osim dnevne i spavaće sobe, kuća je imala i ostavu koja kao da je bila prije sagrađena nego kuća. Sudden bez mnogo razmišljanja uđe u ostavu, pronađe motiku, pa počne kopati pod od nabijene zemlje. U početku je išlo teže, a kasnije sve lakše. Nije prošao ni jedan sat, a Sudden je — očito zadovoljan — pronašao ono što je tražio. Začas zatrpa rupu, osvježi ruke i lice, pa krene u Yavapai.

Nedavne kiše osvježile su nepreglednu preriju kojom je morao proći da bi stigao u grad. Bio je zamišljen i nije mnogo obraćao pažnju na okolinu, sve dok se nije približio gradu. Mračne misli su mu se motale glavom, a neobične kombinacije su mu se nametale kao jedino logično rješenje zagonetke koja ga je zaokupila.

Kad je ušao u grad, uputio se ravno u banku u kojoj je proveo otprilike jedan sat u razgovoru s direktorom Grangerom. Kad je izlazio, Granger

ga je dopratio do vrata s vrlo ozbiljnim izrazom na licu.

— Nadam se da neću pogriješiti ako vas poslušam — reče on.

— Samo vi napišite ona pisma na adrese koje sam vam dao, pa ćete vidjeti da će sve biti u redu. Unaprijed vam zahvaljujem na pomoći i svakaako, molim vas, da to što znate zadržite za sebe — odvrati Sudden.

Nakon toga Sudden se pozdravi s Grangerom i krene ulicom koja je vodila do Tylerova saluna. Ozbiljna lica razmišljao je o tome kako je besmisleno, kad neki ljudi sami srljaju u propast, upozoravati ih na greške. Onaj kome je sada išao u susret nije tako mislio. Bio je samouvjeren, beskrupulozan, podli ubojica s kim će se jedino moći objasniti s pomoću revolvera.

Sudden nije bio od onih koji su uživali u takvim okršajima, ali ih nije uvijek mogao izbjeći.

XVIII

Tyler je bio zabavljen poslom za šankom kad je Sudden ušao u salun.

— Nisam vas već dugo vidio — reče kad ga opazi. — Čuo sam da radite u Meskitima?

— To je točno — odgovori Sudden i dohvati čašu koju mu je Tyler napunio pićem.

Dok ju je punio, Tyler se nagnuo prema Suddenu i nesigurnim glasom promrmljao. — Bolje bi bilo da odete odavde, Green. Tu je onaj koji je ubio dvojicu vaših. Ako čuje da ste i vi jedan od njihovih, moglo bi opet doći do gadne gužve.

— Nije mi do gužve — reče mirno Sudden, pa zatim povisi glas. — Došao sam da odvezem tijela svojih prijatelja. Bilo je to dovoljno glasno izrečeno da je svima u salunu postalo jasno o čemu je riječ. Sudden opazi kako ga je nakon njegovih riječi pogledao čovjek koji je prema opisu morao biti Wes Cameron. Sudden se pretvarao

kao da to nije opazio, pa je i dalje gledao u svoje piće ne obazirući se.

Cameronov ledeni glas prekine sve razgovore u salunu.

— Da to nije neki hodočasnik zalutao ovamo? Ako je tako da ga počastim kako mu dolikuje. Hej, stranče, ovamo, ja plaćam piće!

Sudden zatrese glavom. — Jedno mi je dovoljno — reče kratko.

Ovakav odgovor nitko nije očekivao, a najmanje Cameron.

— Kad Cameron časti, pametnije je ne odbiti! — s prijetnjom u glasu reče revolveraš.

Sudden prezrivo pogleda Camerona, podrugljivo mu se nasmiješi, pa se opet okrene bez riječi svom piću. Bilo je to dovoljno jasna uvreda da je prisutnima zastao dah u očekivanju Cameronove reakcije. Sudden se, međutim, i dalje držao kao nezainteresirani posjetilac saluna, naslonivši se na šank i pijuckajući piće.

— Ljudi me obično gledaju kad s njima razgovaram — procijedi bijesno Cameron.

Green se napola okrene prema njemu, odmjeri ga od pete do glave, pa reče. — Kad se netko ovako vlada nije ni čudo!

Nakon ove izazovne izjave, prisutnima je bilo jasno da se razgovor neće mirno završiti, pa su brzo potražili sklonište iza stolova i sličnih zaklona kako bi izbjegli metke. Nitko ne može s Cameronom tako razgovarati i ostati nekažnjen.

— Ne znamo li se mi odnekud? — upita Cameron. Čudio se da mu ime nije napravilo nikakav dojam na ovog stranca. Nešto ga je upozoravalo na oprez, jer ga je taj stranac podsjećao na nekoga, samo se nije mogao sjetiti na koga. Laknulo mu je kad je Sudden odgovorio.

— Ne bih rekao, jer vas sad prvi put vidim.

Cameronovo lice postalo je zeleno od bijesa. Ovaj je čovjek doveo u pitanje njegov ugled u Yavapaiju. Trebalo je nešto poduzeti.

— Ako znaš tko sam ja bilo bi bolje da paziš šta govoriš, stranče!

Ljudi su napeto gledali sad u jednoga, sad u drugoga, očekujući šta će se dogoditi.

— Cameron koga ja poznam kukavički je kojot koji ubija farmere i djecu, a napastuje žene — reče Sudden, i okrene se prema Cameronu oštro ga pogledavši. — To valjda nisi ti?

Ova izjava kao da je skamenila Camerona na trenutak. Onda mu navre od bijesa krv u lice, pa dohvati svoj revolver. Ono što se nakon toga dogodilo postalo je legenda u Yavapaiju. Cameron tek što je dotakao svoj revolver, našao se pred uperenom cijevi Suddenova koji je potegao još neviđenom brzinom u ovom kraju. Cameron se sledi od užasa kad shvati da je pobijeđen i da je dovoljan najmanji pokret, pa da ga njegov suparnik potpuno opravdano sruči sa zemljom. Ubojiti sjaj u očima protivnika samo je potvrdio njegovu bojazan. Cameron se nije ni pomakao kad mu Sudden zapovjedi — Otkopčaj opasač i baci ga na pod!

Cameron posluša, a Sudden ga odgurne nogom u drugi ugao prostoriје.

— Prejeftino bi prošao da te sad ubijem — reče Sudden.

Cameronu lakne pri pomisli da ga je ovaj čovjek mogao već odavno ubiti, a sada mu ponovo nudi da se bori za svoj život. Nije shvaćao što namjerava protivnik, ali je bio siguran da on tako ne bi nikad postupio.

Sudden na to otkopča svoj opasač, pa ga preda Tyleru. — Sada smo opet jednaki. Da vidimo kako se boriš šakama, da li si i tu tako brz kao na revolveru — podrugljivo reče Cameronu.

Cameron ocijeni svoje mogućnosti i zaključi da je teži od protivnika. Poznajući mnogobrojne trikove u takvim i sličnim tučama, on zaključi da su šanse na njegovoj strani. Tek što se Sudden okrenuo prema njemu, on se s neizrecivim bijesom sruči na svog neprijatelja.

Sudden je imao samo toliko vremena da mu se u posljednji čas izmakne, pa je Cameron projurio pored njega. Kad se okrenuo, Sudden mu zada strahovit udarac iznad uha, tako da se ovaj sruši na pod. Kad se podigao,

pokušao je još jednom da u naletu iznenadi Suddena, ali mu to ovaj put nije uspjelo, pa se ponovo našao na podu. Slijedeći mu je potez bio sračunan na to da bi se protivnik mogao izmaknuti, pa je usmjerio napad točno u sredinu. Sudden je to očekivao, pa taj napad dočeka teškim udarcem pesnicom u bradu. Cameron poleti među gledaoce koji ga nemilosrdno gurnu natrag u borilište.

— Dajte im više prostora — zavikne netko od prisutnih.

— Cameron nema gdje pasti — vikne drugi.

Sada je bio Sudden na redu da napadne, a Cameron ga je čekao. Prije nego što je uspio izmaknuti udarcima, oni mu strelovitom brzinom obaspu lice, a krv mu poteče iz razbijenog nosa i usta. Suddenovi udarci nisu bili takvi da bi Camerona izbacili iz borbe. Bili su sračunani da ga kazne, da ga malo-pomalo dotuku. Cameron nije znao kako da dohvati svog neprijatelja koji je vješto izbjegavao sve njegove pokušaje. U jednom trenutku nepažnje ipak mu uspije da pogodi Suddena u trbuh na što se ovaj sagne, pa Cameronu uspije da ga dohvati i koljenom. Sudden padne na leđa i u posljednji čas smogne toliko snage da izmakne opasnim udarcima čizmom.

Bilo je to dovoljno da se digne i dočeka Camerona serijom udaraca od kojih je jedan bio teži od drugoga. Cameron je padao i dizao braneći se svim čime je stigao kako bi izbjegao udarcima koji su pljuštali sa svih strana. Iznemogao na trenutak, Cameron još jednom skupi svu snagu i pokuša zadati Suddenu odlučujući udarac, ali ga ovaj spremno dočeka i iskoristivši njegov zalet, sagne se i prebaci Camerona preko sebe. Ovaj odleti na drugi kraj šanka, skotrlja se na pod i ostane ležati.

— Gotov je — mrmrljala je svjetina koja se okupila oko njih.

Uskoro otvori Cameron jedno oko, pa onda drugo, a do svijesti mu dopre spoznaja da je i drugu priliku prokockao, da ga je potukao ovaj visoki i vitki stranac koji ne samo da brzo poteže, nego isto tako i dijeli udarce pesni-

com. U tom trenutku mu postane jasno.

— Znam te — poviče iz kutā prigušenim glasom. — Ti si teksaški revolveraš Sudden!

To je ime prošlo od usta do usta okupljenih koji su toliko čuli o tom nepobjedivom teksaškom kauboju čiju su vještinu imali prilike maloprije vidjeti. To je bio, dakle, Sudden koji je pobijedio Wesa Camerona, Sudden čije je ime postalo legenda na cijelom jugozapadu!

Cameron se podigne na jedan bok, pa bijesno pogleda oko sebe. Uto spazi da mu se opasač i revolver nalaze nadohvat ruke.

— Izgubio si, Sudden! — Zavikne i hitrim se pokretom dokopa revolvera. U trenutku kad je htio potegnuti na nenaoružanog kaubojā, odjekne hitac. Sudden se osvrne i opazi na ulazu Toma Applebyja iz čijeg se revolvera još dimilo.

Cameron padne natraške sa zapanjenim izrazom na licu. On pokuša da opali na Applebyja, ali mu to ne uspije, jer ovaj još jednom okine. — Varalico... — bilo je sve što je rekao, prije nego što se skljkao i ostao nepomično ležati. Netko mu zatim priđe pa za-trese glavom.

— Gotov je — reče Tyler. — Tom, došao si u pravi čas — obrati se on šerifu.

— Nisam baš siguran — reče Appleby. — Kako je to počelo?

Ljudi koji su sve vrijeme pratili borbu, ispričali su mu sve pojedinosti, kao i to da je Green u stvari Sudden.

— Dakle ti si Sudden — reče Appleby pristupivši kauboju koji je ponovo stavio opasač. — Možda sam trebao pustiti Camerona da te ubije, pa onda njega objesiti za taj zločin. Oslobodio bih grad od dva opasna revolveraša.

Sudden ga mirno pogleda. — Spasio si mi život, Appleby, to je sve. Ono drugo kao da nisi rekao.

— Rekao sam i mislim tako. Ti si izvan zakona, revolveraš kao i drugi i bolje je bilo da odmah nestaneš iz grada!

Zatim se obrati prisutnima dajući im znak da im želi nešto reći. Ljudi

se umire, a on im se obrati ozbiljnim glasom. — Ima još nekih novosti koje će vas zanimati možda i više od ovoga što se tu dogodilo. Dolazim sa »Sabrea«. Konj Lafea Gunnisona vratio se danas na ranč bez svoga gospodara, a sedlo mu je bilo sve krvavo.

Ljudi se uskomešaju na ove vijesti nagađajući šta se to moglo desiti.

— Randy kaže da je Lafe odjahao u Meskite — nastavi šerif.

— Zar je sam tamo otišao? — upita netko iznenađeno.

— Rečeno mi je da je namjeravao razgovarati osobno s Jakeom Harrisom prije nego što izbije sukob u dolini. Da farmeri ne bi pomislili da ih želi napasti odlučio je da ide sam.

— Misliš da je netko pucao na njega iz zasjede? — opet netko upita uzbudnim glasom.

— Nadam se da nije, jer bi inače ovaj ovdje kao i njegovi prijatelji u Meskitima mogli za to odgovarati.

Sve se oči okrenu prema Suddenu koji je slušao Applebyja s jednakim zanimanjem kao i ostali dok je pričao šta se desilo na »Sabreu«. Videći kamo šerif smjera, Sudden ga ozbiljno pogleda. — Misliš li nekoga uhapsiti ili nagovarati ljude na linč?

— Još ne — odvrati ovaj. — Sutra ćemo pretražiti Meskite, pa ako otkrijemo da se Gunnisonu nešto dogodilo, morat ćemo vam postaviti nekoliko pitanja na koja je bolje da već sada pripremite dobar odgovor.

Sudden po reakciji ljudi shvati da su oni uglavnom na šerifovoj strani. Gunnison je osim toga bio za njih najvažnija osoba u ovom kraju za razliku od malih farmera do kojih nisu držali ništa.

— Odvest ću sa sobom tijela Johnstonea i Newlyja — obrati se on okupljenima koji su ga gledali s prijetnjom u očima. Glas mu je bio miran, ali odrešit i jasan. — Vodim ih u Meskite. Ako netko želi sa mnom razgovarati, naći će me tamo — reče Sudden pogledavši pri tom Applebyja koji obori pred njim pogled. To su i drugi opazili, pa su se samo razmakli kad je Sudden krenuo prema vratima. Lica su im bila mrka, ali nitko nije pokazivao

volju da se ozbiljnije suprotstavi Suddenu u čije su se sposobnosti imali prilike uvjeriti.

Kad je Sudden izišao, raspričali su se ljudi nagađajući što se moglo desiti i tko je krivac.

Appleby ih je neko vrijeme slušao i razmišljao. Nevjerojatno je kako se raspoloženje mase brzo mijenja. Još donedavno uzdizali su Camerona, a kad je ovaj bio poražen priklonili su se Suddenu. Nakon najnovijih vijesti koje im je on donio, simpatije su im bile na strani Gunnisona. Appleby se prezirivo nasmije i pomisli u sebi. — S njima treba vješto postupati i nagoovoriti ih na pravu stvar u pravom trenutku. Zadovoljan takvim zaključkom, pomisli kako to treba zapamtiti, jer bi mu mogli biti uskoro od velike koristi.

XIX

— Glupane, budalo jedna! Trebalo bi te namrtivo izmlatiti!

Da je bilo tko od cijenjenih građana Yavapaija vidio u tom trenutku šerifa Applebyja kako ulazi u dnevnu sobu kuće na »Sabreu« i čuo bujicu njegovih psovki kad je vidio što se tamo desilo, nemalo bi se iznenadio. Da je još mogao vidjeti i onoga kome su te psovke bile upućene njegovo bi iznenađenje bilo potpuno.

Randy Gunnison je sjedio u kutu kao optuženik ne usuđujući se ni pogledati u pravcu odakle su stizale psovke. Tu i tamo pogledao bi prema Jimu Dancyju koji se udobno zavalio u fotelju u kojoj je još nedavno sjedio Lafe Gunnison, uživajući u Randyjevoj neprilici.

— Šta sam mogao učiniti kad me napao? Poludio je, kažem vam! — pokuša Randy objasniti zbog čega je ubio oca.

— To me ne zanima — prestiječe ga Appleby. — Hoću da znam što ti je stari rekao prije no što si ga udesio? Hoću svaku riječ, svaki detalj, nemoj slučajno nešto da propustiš!

Iako mu je sve već jednom ispričao, Randy još jednom ponovi cijelu priču od riječi do riječi nesigurnim glasom pogledajući kroz prozor gdje su stajala kola s pokrivenim tijelom njegova oca. Appleby, otkad je došao na ranč nije gubio vrijeme.

— Blefirao je! On nije mogao ništa znati u vezi s Cameronom, a ti si nasjeo kao budala — izdere se Appleby na Randyja. Sad moramo dobro razmisлити šta ćemo sa starim.

— Mislim da je jasno da to moramo pripisati Harrisu, samo ne znam kako? — primijeti Dancy.

— I to vrlo hitno, jer bi se tvoji momci mogli uskoro vratiti s posla. — doda šerif.

Neko je vrijeme vladala tišina. Na Applebyjevu licu moglo se vidjeti da panično smišlja novu spletku u strahu da mu ne propadnu planovi koje je tako dugo i pažljivo planirao samo zbog jedne nesmotrenosti.

— Mislim da znam šta ćemo — progovori konačno. — Ti ćeš Jim osedlati Gunnisonova konja i povesti ga zajedno s kolima. Kad se nađeš u šumi ubij neku zvjerku pa njenom krvlju okrvavi sedlo. Kad dođeš do rijeke, pusti konja da se sam vrati kući. Pripazi da na njemu bude vidljivo kao da je bio s onu stranu rijeke. Zatim odvezi tijelo starog Gunnisona negdje u Meskite i to po mogućnosti što bliže Harrisovu ranču, i pazi da te netko ne vidi!

Neko su vrijeme razmišljali o njegovu prijedlogu.

— Tijelo može ostati i u kanjonu, tako da ga se ne može odmah pronaći. Pazi da na mjestu na kojem ga ostaviš budu znakovi borbe i krvi. Možeš ispaliti i metak iz njegova revolvera, pa ga onda ostavi pored staroga. I svakako nemoj da ostavljaš tragove, jer bi to moglo biti fatalno za cio pothvat. — Applebyjev je mozak precizno radio otkrivajući zločinačke namjere u punom svijetlu.

— Dosad mi je sve jasno. Problem je samo kako objasniti šta je stari radio u Meskitima? — reče Dancy.

— Već sam razmišljao o tome — upadne Randy. — Mogao bih reći da

je stari otišao tamo da razgovara s Harrisom u četiri oka.

— Teško će netko vjerovati da je tamo išao sam — reče Appleby.

— Vjerovat će ako kažemo da je otišao sam zato da farmeri ne pomisle kako ih je došao napasti, nego samo na pregovore — nastavi Randy.

— To bi moglo proći — reče zadovoljno Dancy.

— Što onda kad se konj vrati? — upita Randy.

— Otići ću u grad i organizirati potjeru. Odjahat ćemo u Meskite i pronaći tragove. Nakon toga ćemo posjetiti Harrisa koji će nam morati odgovoriti na neka pitanja — zlorado se nasmiješi šerif. — Ionako moram s njime srediti neke privatne račune.

— Vrijeme je da krenem — reče Dancy i ustane. — Mislim da smo sve dogovorili.

— Samo požuri — reče Appleby. — I pazi da nešto ne uprskáš!

— Zaboravljaš da se to tiče mene koliko i tebe! — upozori Dancy Applebyja.

Uskoro krenu kola ispred kuće u pravcu rijeke.

— Vidjet ćeš, Tom, sve će biti u redu — reče Randy pošto je Dancy odjahao.

— Nisam baš siguran — odgovori Appleby zabrinuto gledajući kroz prozor gdje su još maloprije stajala kola s tijelom starog Gunnisona.

Randy ga na te riječi iznenađeno pogleda ne shvaćajući čemu zabrinutost kad su im svi aduti bili u rukama.

— Je li tvoj ptičji mozak ikad pomislio da ako se tvoj otac zapitao tko je doveo Wesa Camerona u Yavapai, da je to isto mogao učiniti i netko drugi, npr. Green. On vrlo dobro zna da iza Camerona ne stoji Harris, a možda ni Gunnison. Tko je onda unajmio revolveraša? Ako malo bolje razmisli lako će odgonetnuti — objasni Appleby.

— Misliš da bi Cameron mogao progovoriti?

— Mogao bi i zato bi bilo bolje da se pobrinemo kako se tako nešto ne bi dogodilo.

— Mislio sam da ga ti kontroliraš! — reče Randy.

— Ako misliš da je to tako jednostavno, zašto ti ne pokušaš? — ljutito će Appleby.

— Ti se šališ, znaš da ne bih mogao...

— Znam, a to bi trebao i ti upamtiti da se ne petljaš u stvari koje te se ne tiču i za koje nisi sposoban. I još nešto da upamtiš: još jedna pogreška s tvoje strane i ispadaš iz igre, nisi više potreban — zaprijeti mu šerif. — Kako je Lafe Gunnison mrtav, »Sabre« pripada meni. Onim što si učinio poništio si svoje životno osiguranje, je li ti jasno?

Randy ga je gledao pomalo zapanjeno, jer mu je tek sada postalo jasno da bi šerif mogao provesti u djelo ono čime mu je zaprijetio. Otkad je nestalo oca, on je bio u potpunoj vlasti ovog opasnog čovjeka.

— Moraš još malo pričekati da ti se svi dijelovi plana ostvare — izusti Randy samouvjerenom koliko je više mogao. — Možda bi me mogao još trebati ako odlučiš da istjeraš farmere iz Meskita. Za to će ti trebati jahači sa »Sabbrea«, a oni će zasad slušati samo mene.

Appleby naglo promijenivši svoje držanje prema Randyju, srdačno mu se nasmiješi i prijateljski ga potapša po ramenu. — Randy, pa nisi ozbiljno shvatio moje riječi! Znaš da sam umoran od tih planova. Sad se nepredviđeno desilo još i ovo. Jasno je da bez tebe i Jima ne bih mogao ništa učiniti.

Ovom lukavom promjenom u držanju pridobio je ponovo Randyja i tako se osigurao da mu ovaj ne pokvari planove.

— Ne mogu dočekati da se dokopamo tog novca — reče Randy. — Mislim da ću istog trenutka nestati odavde. Da mogu već bih sutra otišao.

— Ne brini — uvjeravao ga je Appleby. — Kad dođemo do novca, ti ćeš prvi dobiti svojel!

Zanesen mislima o novcu koji će dobiti zahvaljujući lažima, izdajstvu i ubojstvu, Randolph Gunnison je potpuno smetnuo s uma da razmisli o dvostrukom značenju šerifovih posljednjih riječi.

Kad se vratio iz grada Sudden je farmerima ispričao što se tamo desilo, a i o nestanku Lafe Gunnisona. Zadovoljstvo što je Cameron dobio zasluženu kaznu ubrzo je zamijenio nemir zbog novih neprilika koje su bile na vidiku.

— To su loše vijesti, Jim. Tko bi mogao tako nešto učiniti? — upita Harris.

Sudden ga upozori na ono što je Appleby rekao prije njegova odlaska iz grada.

— Nevjerojatno! Zar on tvrdi da si ti upleten u tako nešto?

— On to nije rekao otvoreno, ali se moglo zaključiti da misli na mene — odvratila Sudden. — Čini mi se da se šerif više brine da stvara nove sukobe nego da ih smiruje.

— Možda si ga pogrešno shvatio! — reče Taylor.

— Možda — reče kauboj. — Šteta što je pucao na Camerona. Namjeravao sam s njime popričati o nekim stvarima.

— Misliš da bi progovorio?

— Nikad se ne zna u takvim prilikama. Možda bismo saznali nešto do čega ćemo sada vrlo teško doći.

Preostao im je toga dana još jedan težak zadatak. Trebali su pokopati svoje prijatelje i odati im posljednju počast svojom prisutnošću i možda pokojom riječi iz Biblije. Tek što su to obavili, začuju topot konja koji su se približavali imanju. U istom trenutku zauzeli su položaje uz prozore i vrata s puškama u ruci. Uškoro su prepoznali jahača na čelu dvadesetak konjanika. Bio je to Tom Appleby. Ukućani su također prepoznali među jahačima i mladog Randyja Gunnisona. Grupa se zaustavila nedaleko od kuće, a onda se začuo šerifov glas. Nakon toga Harris izađe iz kuće s puškom u ruci.

Sudden u istom trenutku upozori ukućane da sakriju Shortyja koji se s ostalima zatekao u dnevnoj sobi. Imao je svojih razloga zbog kojih nipošto nije htio da bilo tko iz Yavapaija dozna da je stari ovdje.

— Što ovo znači? — upita Harris šerifa s puškom uperenom prema došljaci-ma.

— To je potjera koju smo zakonski izabrali — odgovori Appleby. — Zato bi bilo bolje da odmah spustite puške kako ne bi došlo do nepotrebne gužve.

Harris se ne pomakne, niti spusti pušku. Iza njega se na vrata nemarno naslonio Sudden.

— Da li ti je tvoj čovjek rekao da izgleda kao da je Lafe Gunnison ubijen? — upita šerif.

— Rekao nam je i to nas je iznenadilo. ali mi ti još nisi rekao što tražiš ovdje sa svojih dvadeset ljudi?

— Došao sam da ti postavim nekoliko pitanja — odvratila Appleby oštro. — Od jutra tragamo. Našli smo tragove krvi i Gunnisonov revolver iz koga je bio ispaljen jedan metak. Nešto je tragova bilo, ali ih nismo mogli slijediti, jer su se izgubili na tvrdom terenu.

— A njegovo tijelo — upita Harris.

— Nigdje ga nismo pronašli. Mora da je bio dočekan iz zasjede, pa ga je napadač, nakon što je pucao na njega, odvuкао i negdje sakrio.

— Jim mi je rekao da se prema vašim riječima Gunnison uputio ovamo da pregovara s nama.

— Tako je meni rekao! — javi se Randy.

— Ovamo nije došao. To mogu svi ovi ljudi potvrditi — reče Harris.

— Nisam ni mislio da je došao — odgovori šerif. — Mora da se to dogodilo na putu ovamo. Pokušao se braniti ali prekasno.

— Tko bi imao razloga da ubije Gunnisona? — upita Harris.

— Jake, stvari vrlo loše stoje. Priznajem da sam prošli put bio malo grub prema tvojoj kćerki. Sada međutim stvari stoje drugačije. Ovdje sam službeno i vodim potjeru koja treba pronaći krivca za nedjelo. Otvoreno ti kažem da si ti prvi među osumnjičenicima, jer je poznato da si bio s njime u zavadi.

— Šta to znači? — zaurila bijesno Harris. — Gunnisona nisam vidio odavno!

— U redu, Jake — smirivao ga je šerif. — Mislim da shvaćaš što mi je duž-

nost. Moram da saznam gdje ste ti i tvoji prijatelji bili jučer između devet i jedanaest sati!

— Dobro — pristane Harris. — Ja sam bio u kući kao i moja kći. Mladić se nije dizao iz kreveta. Alex i Terry su bili na ranču i hranili stoku. Alexovi momci su bili na poslu nedaleko od ranča, kako mi je Alex rekao.

Appleby je samo klimao glavom prihvajući alibije za sve koje je Harris spomenuo. Ostalo je još samo jedno da se utvrdi.

— A gdje je bio Green? — upita šerif.

— Bio sam na putu u grad — mirno odgovori Sudden.

Taj odgovor uznemirio je potjeru. Znači da se Sudden našao na putu gdje je mogao sresti Gunnisona.

— To znači da si mogao sresti Gunnisona u Meskitima?

— Mogao sam, ali nisam — odgovori ovaj kratko.

— Kada si stigao u grad?

— Oko dva.

— Do grada su samo tri sata. Gdje si se zadržao tako dugo? — nastavi Appleby.

— Obišao sam Newlyjevo i Johnstoneovo imanje prije nego što sam otišao u grad.

— Da li te tko vidio?

Jim samo zatrese glavom.

— Mislim da je Green imao dovoljno vremena da je u međuvremenu obračuna s Gunnisonom — zaključio lukavo šerif.

— Stani! — vikne Harris. — Kakva bi razloga imao Green da ubije Gunnisona?

— Evo kakva: — Šerif je već imao pripremljenu priču. — Green je putem sreo Gunnisona, pa su se posvadili. Možda mu je Green zamjerio što je unajmio Camerona, a ovaj se mašio za revolver, i onda ga je Green ubio. Nakon toga otišao je u grad da dovrši posao, pa je napao Camerona.

— To su sve samo naklapanja — bunio se Harris.

— Želiš li možda reći da si znao za njegove namjere?

— Jesi li ti došao ovamo izazivati ili istražiti istinu? — ražestio se Harris. —

Povuci te riječi jer ćemo razgovor nastaviti puškama.

— Nisam rekao da si znao — ublaži svoju izjavu Appleby. Bez obzira na to, Green, ili kako je poznatiji Sudden, mora poći sa mnom dok se ne dokaže suprotno.

Ove šerifove riječi dočekali su ljudi iz potjere odobravanjem, pa su neki čak pokušali se približiti Suddenu koji je još u istoj pozi stajao na vratima.

— Ako postupite nepromišljeno — upozori ih Sudden — moglo bi vas stradati bar šest prije nego što netko dohvati mene.

Ova je opomena djelovala kao hladan tuš jer su se ljudi povukli sjećajući se kakvu je brzinu taj čovjek pokazao nedavno u Yavapaiju. Šerifa, međutim, ona nije nimalo zbunila.

— Možda si u pravu — reče on — ali pomisli što bi se desilo s djevojkom i mladićem, ako sada izazoveš gužvu! — Nakon ove prijetnje Sudden nije mogao preuzeti na sebe takav rizik.

— Dobar trik, šerife — reče. — Samo ne zaboravi da igra još nije završena!

— Nemaš pravo da ga vodiš — bunio se Harris. — Ne misliš valjda da će porota vjerovati tvojoj riječi?

— Moram postupiti po zakonu! — Appleby je vrlo vješto izigravao dobrog šerifa i zaštitnika zakona, a znao je i sitnim smicalicama pridobiti simpatije ljudi koje nije bilo teško zavezati lijepim riječima. Bio je to najvažniji dio njegove uloge koji mu je omogućavao da provodi svoje prljave planove u djelo.

— A sada, Green, polako otkopčaj opasač i baci ga na zemlju, a zatim odstupi nekoliko koraka — zapovjedi Appleby.

Green ga pogleda, pa učini kako mu je rečeno. Nakon toga priđu dvojica iz potjere, svežu mu ruke i dovedu konja na kojeg on uzjaše. Potjera je bila spremna da se vrati u grad.

Tek što su okrenuli konje, Harris pozove Kitsona i Taylora pa sva trojica uzjašu i krenu za potjerom.

Kad su ih stigli, Harris upozori šerifa da će i oni u Yavapai.

— Nije potrebno — odgovori Appleby blijesno.

— Znam da nije — lukavo reče Harris — ali je bolje da i mi pripazimo kako Jim ne bi napravio nekakvu glupost, pa pokušao pobjeći ili nešto slično.

Ovim je riječima Harris dao jasno do znanja i šerifu i potjeri da želi prisustvovati Greenovu dovođenju u sam zatvor, kako 'netko ne bi putem pucao na Greena, pa poslije to opravdavao uhapšenikovim bijegom, što se vrlo često događalo.

XXI

Na dan suđenja, stari Smithy koji je bio zatvorski čuvar, pojavio se rani-je nego inače.

— Probudite se gospodine Sudden! Danas morate biti svjež i odmorni. Nećete valjda prospavati zabavu koja vas očekuje. — On se sam nasmije svojim neslanim šalama. — Hoćete li kave?

— Ako mi nudiš onu prijavu vođu koju zoveš kavom, onda neću — odvratit Sudden koji je proveo nekoliko dana u zatvoru očekujući suđenje što ga je Appleby pažljivo pripremao. Opi-pavši rukom neobrijanu bradu, zatraži od Smithyja britvu. Ni odijelo mu nije bilo u redu, ali je računao da će ga malo orestiti pa će još poslužiti za ovu zgodu.

— Nešto se previše uređuješ sinko! — javi se ponovo Smithy koji je posljed-njih dana postao važna ličnost u gradu, jer je čuvar nadaleko poznatog Suddena u svom zatvoru. — Ti kao da i ne pomišljaš da bi još danas mogao visjeti.

— Ne računam na to — reče Sudden sa smiješkom.

— Čudno, a vele da si kriv.

— Jesu li otkrili negdje Gunnisono-vo tijelo?

— Ništa. Svaki dan pretražuju Meski-te, ali stari kao da je ishlapio.

— Poznavao si Gunnisona? — upita Sudden.

— A koga nisam? — pohvali se Smithy. — Poznavao sam i radio za Apple-byjeva prethodnika, šerifa Rogersa.

— Kako je Appleby postao ovdje šerif?

— Ne sjećam se točno, ali mislim da ga je Randy Gunnison doveo ovamo. Osim toga, imao je i nekakve preporu-ke, a u gradu nije bilo šerifa. Rogers je stradao kad se kamenje srušilo na njega gore u planini. Čemu tolika pita-nja, sinko?

— Da bih dobio odgovore — reče Sudden.

— Nadam se da su ti ostala još neka koja ćeš na sudu postaviti — reče sta-rac zabrinuto. — Iako se bojim da ćeš tamo morati samo odgovarati.

* * *

Okolo deset sati cijeli se Yavapai okupio pred Tylerovim salunom u ko-jem se trebalo držati suđenje. Svatko je želio zauzeti što bolje mjesto, jer ovakve predstave nije bilo ovdje sva-koga dana. Dan suđenja dočekan je gotovo kao praznik. Ljudi su napustili posao i raspredali samo o suđenju.

Salun je bio spretno preuređen u sudnicu. Porota je sjedila u dva reda desno od šanka, ispred kojeg je bio stol sa dva stolca — za optuženog i tuži-telja. Šank je poslužio kao sudački stol iza koga je podignuta mala plat-forma sa stolicama, u prvom redu za suca Mattingleya koji se trebao svaki čas pojaviti. Na drugoj strani, nasu-prot poroti, postavljen je stolac i stol za svjedoke.

Salun je ubrzo bio pun znatiželjnih građana. Sasvim otraga, odvojeni od ostalih sjedili su farmeri zabrinuta lica. Oni su nekoliko puta razgovarali sa Suddenom nudeći mu svoju pomoć, ali ih je on odbio, tvrdeći da se ne bri-nu, jer da će sve biti u redu.

Okolo deset zaustavila se kočija, sva u oblaku prašine pred šerifovim ure-dom. Na vratima se pojavio malen krupan čovjek, oštra izraza lica. Na sebi je imao tamno odijelo, izglačane čizme i mali crni šešir. Nalikovao je više na propovjednika nego na suca. Uskoro se gradom pronio glas da je stigao sudac.

Čovjek uđe u Applebyjev ured i šerif ga dočeka s ljubaznim smiješkom na licu.

— Vi ste sudac Mattingley, pretpostavljam — reče. — Ja sam šerif Appleby — predstavi se on.

Čovjek kao da nije vidio šerifovu pruženu ruku, samo kratko reče. — Sudac Mattingley nije mogao doći, pa ću ga ja zamijeniti. Ime mi je Bleke.

Na to ime Appleby zine u čudu. Nije mogao vjerovati da je pred njim gotovo legendarna osoba, guverner Arizone. Toliko se iznenadio da je ostao bez riječi.

— Šta stojite tu i buljite u mene? Odvedite me radije u sudnicu — reče Bleke nervozno.

— Ovim putem — trgne se Appleby, pa odvede Blekea u salun. Putem je razmišljao da je možda i bolje da je došao sam guverner, jer će tako i presuda biti oštrija i brže donesena.

— Moje je ime Bleke — reče guverner okupljenim ljudima, koji zažamoriše od uzbuđenja kad su čuli da će guverner osobno voditi ovo suđenje. — Svima neka bude jasno — nastavi on — da neću trpjeti nikakva nereda i da će svaki prekršitelj biti kažnjen na licu mjesta.

— Gdje je optuženi? — upita Bleke.

— Evo ga ovdje — javi se kreštavim glasom Smithy koji je upravo dovođio Suddena čvrsto vezanih ruku.

— Zašto je ovaj čovjek vezan — oštro upita Bleke.

— Morali smo ga vezati kao opasnog ubojicu... — zamucao je šerif.

— Koliko sam ja shvatio, on je optužen za ubojstvo, ali ne i proglašen krivim, ili ste ga vi već možda osudili?

Appleby odveže Suddena.

— Vi ste Sudden? — postavi guverner prvo pitanje.

— Tako me zovu.

— A James Green vam je pravo ime?

— Njime se obično služim — odgovori kauboj.

Bleke upita tko će braniti Suddena, na što ovaj reče da će se sam braniti, pa je suđenje moglo početi.

— Šerife, počnite! — zapovjedi Bleke.

Appleby stupi naprijed i počne uobičajeni uvod, no guverner ga prekine i reče da odmah prijede na stvar.

Appleby na to pozove Randy Gunni-sona kao svjedoka optužbe.

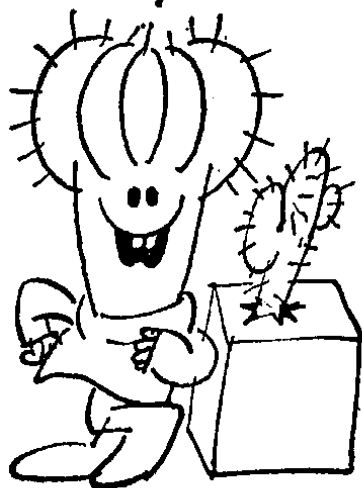
— Šta se desilo onog jutra kad je nestao tvoj otac? — glasilo je pitanje.

— Moj je otac bio sve više zabrinut zbog nestanka stoke. Mislio je da su farmeri za to odgovorni, ali to nije mogao i dokazati. Zato je odlučio da ode Harrisu lako bi se s njime nagođio.

— Kada je tvoj otac napustio »Sabbre«?

— Poslije doručka, oko sedam, sedam i po.

**Tko je dobio
kaktus?
Svi koji ne
čitaju** **STUDIO**

— Jesi li ga ti nagovarao da ne ide?

— Rekao sam mu da nije pametno da ide sam. On je odgovorio da ne želi nikoga povesti kako farmeri ne bi pomislili da ih želi napasti.

— Šta se, zatim, dogodilo?

— Vi ste stigli oko deset. Sjedili smo uz kavu kad je, kao što znate, dotrčao Dancy i javio nam da se vratio sam konj na kome je moj otac bio odjahao i to krvavog sedla.

— Sedlo je bilo krvavo, a na kopitima sam našao borove iglice što je bio znak da se konj vratio iz Meskita, jer jedino tamo ima borova. Znao sam da se nešto dogodilo — nastavio je Randyjev iskaz Appleby. — Odmah sam poslao Dancyja da utvrdi šta se dogodilo starom Gunnisonu, ali on nije mogao ništa pronaći. Zatim sam odjahao u grad po pomoć.

Bleke sada preda riječ Suddenu. Ovaj ustane, pride Randyju i oštro ga upita. — Nakon očeve smrti tko nasljeduje »Sabre«?

— Ne znam, ali mislim da sam ja nasljednik.

— Koliko vrijedi »Sabre«.

— Ne znam kakve to ima veze — obrati se Randy Blekeu koji da znak da zahtijeva odgovor.

— Oko sto pedeset tisuća dolara, pretpostavljam.

— Znači postat ćeš bogat čovjek? — nastavi Sudden.

— Ne razumijem — odgovori Randy.

— To samo znači da si i ti imao dovoljno razloga da ubiješ svog oca!

Randy na to zaviče, pa nastaje opća pometnja u sudnici. Bleke utiše prisutne i upita Suddena ima li nekakve dokaze za takvu optužbu. Međutim, Sudden odustane od daljeg ispitivanja, ali je bio zadovoljan, jer je među prisutne posijao zrno sumnje pa je suđenje moglo dobiti sasvim drugačiji tok.

Nakon toga Appleby pozove Jima Dancyja da svjedoči.

— Da li je Randolph Gunnison napuštao ranč poslije odlaska njegova oca?

— Koliko ja znam, a bio sam tamo sve vrijeme, nije se micao s ranča.

— Da li je mogao otići neprimjetno?

— Nije a da ga ja ne opazim — bio je Dancyjev odgovor.

Appleby sjedne, a Sudden nastavi ispitivati.

— Da li je ikad Lafe Gunnison spominjao Wesa Camerona?

— Nije, koliko se ja sjećam — odvratila Dancy.

— Znači li to da Gunnison nije unajmio Camerona?

— Ne znam, mislim da nije.

Sudden se sada ponovo obrati Randyju koji je sjeo na svoje mjesto.

— Pazi, još si pod zakletvom — upozori ga. — Da li je tvoj otac unajmio Camerona u namjeri da on otjera farmere?

— Svakako da nije — spremno odgovori ovaj.

Nakon toga Sudden pozove Jake Harris.

— Da li ste vi možda unajmili Wesa Camerona i naredili mu da ubije vaše susjede?

— Da me to netko drugi pita, ubio bih ga. Jasno da nisam, niti bih ikada takva nešto učinio.

— Samo trenutak, Jake — javi se Appleby. — Imam jedno pitanje. Da li si znao kakva je Suddenova reputacija?

— Znao sam, ali nisam vjerovao da je on kriv za ono što se o njemu priča.

— Pa ipak si ga zaposlio, iako si znao da je ubojica? Pitanje, koje ti je Sudden zaboravio postaviti, glasi: da li si ga unajmio zato da ubije Lafea Gunnisona?

Harris se teško suzdržao da ne plane, pa mirno odgovori. — Nisam ga zbog toga unajmio.

Sudden je osjetio da je ovim pitanjem više dobio Appleby nego on, pa se okrene prema šerifu.

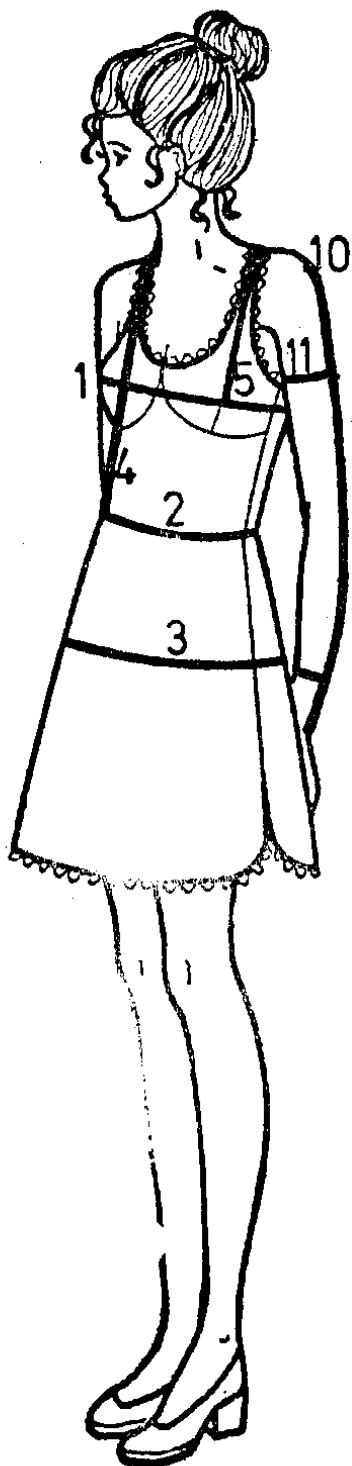
— Htio bih vas nešto pitati, šerife?

Appleby se malo iznenadi, ali sigurno u sebi, mirno dočeka pitanje.

— Čuli smo da Gunnison nije unajmio Camerona, a isto tako da ga nije unajmio niti Harris. Pitanje glasi: tko ga je onda unajmio?

— Nisam uopće čuo da je netko unajmio Camerona — odvratila šerif sa smiješkom.

— Znači on je dojahao slučajno u Yavapai, izabrao Johnstonea i Newlyja i ubio ih bez razloga?

ZA SVAKU ŽENU

Ako se odlučite:

- da se odijevate onako kako sami želite
- da ušedite novac
- da budete elegantni

sve to, bez ičije pomoći i bez ikakvog predznanja omogućit će vam do sada i najbolja i u Evropi naitražnija knjiga

KROJENJE I ŠIVANJE

knjigu su napisali najpoznatiji njemački stručnjaci a izdala je poznata ženska revija »NEUE MODE« iz Hamburga.

Kupon narudžbe za knjigu

KROJENJE I ŠIVANJE«

Naručujem pouzećem — poštom knjigu »Krojenje i šivanje« po cijeni od 70,00 dinara i troškovima poštamine.

Ime i prezime naručioca:

Mjesto stanovanja (poštanski broj):

.....

Ulica i broj:

Kupon narudžbe slati na adresu: Vjesnikova Press Agencija, 41000 Zagreb, Ljubice Gerovac 1.

— Koliko znam, ubio ih je u samoo-brani. Ali, čemu ta pitanja?

— Uskoro će vam biti mnogo jasnije — odgovori Green, a Applebyja zahva-ti neugodan osjećaj kao da mu ovaj sprema nekakvu zamku.

— Sta želiš saznati, Green?

— Svima je postavljeno jedno pita-nje osim tebi šerife: gdje si ti bio kad je Gunnison ubijen?

Appleby shvati da mu je Sudden konačno pronašao slabo mjesto. To je bila rupa u njegovu planu na koju je potpuno zaboravio.

— Otišao si od Harrisa u isto vrije-me kad je Gunnison krenuo prema Harrisu, a cilj ti je bio »Sabre«. Išli ste, dakle, istim putem, a niste se sus-reli, kako to?

Appleby je nastojao ostati što mirni-ji, iako se i te kako zabrinuo, jer nije imao pravog odgovora.

— Možda nije išao putem, a možda me namjerno izbjegao misleći da sam jedan od farmera!

— Čudno je da sam ja zatvoren i optužen na osnovi tvrdnje da sam mogao naletjeti na Gunnisona, iako nismo išli istim putem. Isto je tako čudno da se on nije sklonio meni s puta, dok se tebi sklonio, iako te je dobro poznao?

Appleby nije znao šta da odgovori, tražio je u dvorani podršku, ali je nije dobio.

— Zašto bih ja ubio Gunnisona? — uzvikne na kraju.

Sudden se na to obrati Blekeu da mu dopusti pozvati jednog neočekiva-nog svjedoka. Bleke kimne glavom i u dvoranu uđe Shorty, starac koga je Sudden skrivao kod Harrisa.

Sudden ga predstavi i zatraži da ispriča što zna o ukradenoj stoci. Dok je pričao, ljudi su se uskomešali stav-ljajući oštre primjedbe na račun Ran-dyja i predradnika Dancyja. Kad je starac završio, Sudden oštro upita Randyja šta mu ima na to odgovoriti.

Prije nego što je ovaj, sav zbunjen, stigao bilo što reći, javi se Dancy.

— Ovaj je starac lud i sve što je re-kao gola je izmišljotina. Istina je da mi se ponekad smilio, pa sam mu dao da mi pričuva stado, ali to je sve. Otjerao sam ga kad sam otkrio da me potkrada. Šta sam mogao drugo s nji-me kad sam vidio da nije normalan?

Sudden potihio opsuje, jer mu je Dancyjevo upitanje pokvarilo plan da natjera Randyja da govori. Već ga je imao u šaci, samo da se Dancy javio malo kasnije. Ovako je Randy opet stekao sigurnost, pa se iz njega više nije moglo ništa izvući.

Kako Shorty nije mogao ni sa čime potvrditi svoju izjavu, a Dancy je si-gurno stoku sklonio već na sigurno mjesto, Sudden je morao pokušati ne-čim drugim.

— Kad se Dancy već javio, a da ga nitko nije ništa upitao, htio bih vas upozoriti na nešto — obrati se Sudden poroti. — Nešto što bi vam pomoglo da steknete pravo mišljenje o njemu. Pri-je desetak dana je netko pucao iz zas-jede na Susie Harris i Philadelphiju, mladića koji radi kod Harrisa. — Ove su riječi izazvale veliku pažnju prisut-nih, jer mnogi nisu znali da se tako nešto desilo.

— Sljedio sam trag zajedno s Phila-delphijom koji je vodio na »Sabre«. Kad smo stigli tamo upozorili smo na to Lafea Gunnisona.

— A on vas je otjerao kad je čuo takve gluposti — upadne mu u riječ cerekajući se pri tom Dancy.

**Moda, kozmetika,
domaćinstvo**

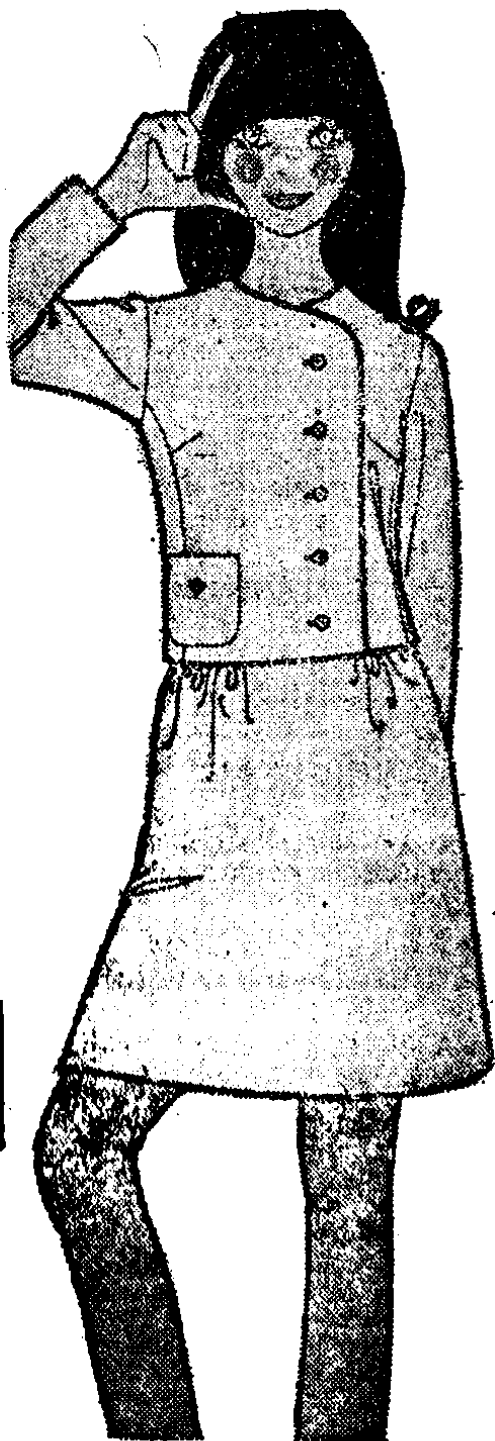
**Savjeti
liječnika i
psihologa**

**Novela, roman,
zanimljivo štivo**

**ukratko: SVE
ŠTO ZANIMA
SUVREMENU
ŽENU**

Svijet

**jugoslaven-
ska ženska
revija**

— Ne smij se prerano, jer ima nešto što još ne znaš — nastavi Sudden. — Kad smo otišli s ranča ja sam se neprimijećen vratio i pronašao konja koji je morao biti u Meskitima. Kako nisam znao čiji je, označio sam mu sedlo urezavši na donju stranu slova »J« i »G«. Hoće li netko pogledati sedlo na Dancyjevu konju koji je vani?

Jedan otrči van i začas se vrati, vičući još s vrata da je istina što je Sudden rekao. To je opet izazvalo komešanje u sudnici, jer su ljudi koji su već odbacili mogućnost da bi Dancy potkradao svog gospodara, sada opet posumnjali u njega.

Bleke je ponovo morao intervenirati da bi smirio duhove. Zatim se javi Dancy kome je trebalo neko vrijeme da se pribere od ovog iznenadnog šoka, pa ustvrdi da to što je njegovo sedlo označeno nije nikakav dokaz da je on pucao na nekoga iz zasjede. Sudden je shvatio da na žalost, ne može dovoljno čvrsto optužiti Dancyja s ovim dokazom, jer je ovaj našao pravi način da se obrani, pa su simpatije opet bile dobrim dijelom na njegovoj strani. Sad je bila prilika da istupi Appleby koji je dugo šutio.

— Mislim da je krajnje vrijeme da prekinemo ovu komediju. Nismo mi došli ovamo da Sudden sudi nama nego obrnuto. On pokušava da na sve moguće načine iskonstruira nešto što ne postoji, pa odugovlači ovo suđenje ne bi li tako izmakao zasluženoj kazni.

Nekoliko glasova popratilo je sa »bravo, Tom« i sličnim uzvicima njegove riječi. Bio je to Suddenu najbolji znak da šerif ima čvrsto zaleđe u građanima koji su ga cijenili što je održavao mir u gradu za sve vrijeme šerifovanja, smatrajući to važnijim od istjevanja bilo kakve istine.

— Šerife — javi se na to Bleke — po mom mišljenju ovdje je utvrđeno da ste ili vi ili Sudden imali prilike da sretnete Gunnisona i da pucate na njega, prema tome ne izigravajte uvrijeđenu veličinu i ne provocirajte ljude u svoju korist, jer to neću trpjeti na ovom suđenju! Imate li još nekih dokaza protiv ovog čovjeka?

Appleby zatrese glavom, pa bijesno priđe Suddenu. — Ako nisam uspio dokazati tvoju krivnju, ali ni ti nisi uspio meni natovariti na vrat ubojstvo Gunnisona. Dvije godine sam održavao red i mir u ovom gradu i čudim se odakle sumnje na moj račun, dok su s tobom došli nemir i ubojstva. Nemoj misliti da si se izvukao! Ja još želim da otkrijem ubojicu Lafea Gunnisona! Mogao bih se kladiti na sve na svijetu da si to ti!

Ove su šerifove riječi bile opet praćene glasnim odobravanjem prisutnih, dok su s negodovanjem pokazali na Suddena.

— Izgubio si okladu, Appleby! — zagrmi odjednom glas s vrata sudnice. Šerif se strelovitom brzinom okrene u pravcu odakle je čuo glas, pa se maši rukom za revolver ali utvrdi da ga nema. Kad se ponovo okrenuo, spazi Suddena s uperenim revolverom.

— Vidio si duha, šerife? — upita Sudden. Šerif je buljio i dalje bez riječi, problijedivši u licu od užasa koji je podigao na noge i sve prisutne.

— Pa to je Lafe Gunnison — vikne netko.

Stari Gunnison je bio više nalik na čovjeka koji se vratio s onog svijeta, dok se šepajući polako probijao između stolica. S jedne i druge strane pomagali su mu Susie Harris i Philadelphia. Kosa mu je bila potpuno sijeda, a lice puno ogrebotina. Zaustavio se ispred prvog reda i podigao ruku pokazujući prstom na krivca.

— Evo onoga koji me pokušao ubiti! Moj vlastiti sin!

Nastalo je sćepće komešanje, a ljudi su bijesno šćepali Randyja Gunnisona, držeći ga da ne bi slučajno umakao.

— To je, na žalost, istina. Moj me sin pokušao ubiti. Kad je opalio na mene, mislio je da sam gotov. Tkogod da me je odvuкао u Meskite i tamo izbacio kao vreću u šumi, nije čak ni pogledao da li sam doista mrtav. Kad sam malo došao k sebi, opazio sam da sam sâm s divljim zvijerima, daleko od bilo kakve kuće ili ljudskog bića. Pokušavao sam ustati, ali nisam mogao. Puzao sam i provlačio se kako god sam znao i mogao, ne bi li se dokopao

nekog potoka, jer je u meni sve gorje-
lo od žeđi i groznice koja me je tresla.

Konačno sam naišao na vodu, napio
se i nastavio se dalje probijati. Znam
samo da sam se spuštao niz brdo, a
onda mi se smračilo pred očima. Kad
sam ponovo otvorio oči, ležao sam u
Harrisovoj kući, a dvoje mladih mi je
previjalo rane. Oni su mi rekli šta se
u međuvremenu desilo. — Starac zasta-
ne na trenutak, jer se od govora teško
zakašljao hvatajući se za prsa gdje ga
je pogodio metak. Nakon kraće stanke
u kojoj je tišinu prekidalo samo teško
disanje starog Gunnisona, on se obrati
sinu koji mu u paničnom strahu nije
mogao pogledati u oči. — Znam da me
nisi volio, ali ne shvaćam zašto si me
htio ubiti?

Randy se pokušao otići iz ruku
samo da ne bi morao susresti očev
pogled. — Morao sam kad si me sale-
tio pitanjem otkud znam da ti nisi
unajmio Camerona. Bojao sam se da
ćeš pogoditi da ga je unajmio Apple-
by...

— Zaveži, prokleta budalo! — šerif
očajničkim glasom zaurla.

NE ZABORAVITE
— SVAKO JUTRO
VJESNIK

— Samo mirno, šerifel — upozori ga
ledenim glasom Sudden na upereni
revolver.

— Učjenjivao me otkad je došao ova-
mo! — raspričao se Randy. — U Santa
Feu sam zapao u neprilike zbog kocka-
nja. Došlo je do pucnjave i ja sam
pobjegao. On me slijedio i prijetio mi
da ima dokaze koji me mogu odvesti
na vješala. Morao sam raditi sve što
je tražio od mene. Rekao je da mi
neće biti žao, jer da ću se i ja obogati-
ti.

— Kako te je on mogao više obogati-
ti od mene? — proštenje stari Gunni-
son, pa se umalo sruši na pod. Sudden
preda revolver prvome na kog je nai-
šao i upozori ga da drži na nišanu
Applebyja, a sam prihvatiti Gunnisona
i pomogne mu da se uspravi.

— On je znao i za tajnu Jeffersono-
ve bande koja je ispod jedne od far-
merskih kuća zakopala novac što ga
je opljačkala — nastavio je pričati
Randy.

— To je bio razlog zašto je htio otje-
rati farmere s njihove zemlje — reče
Sudden.

— I ti si vjerovao u te njegove ban-
ke? — upita Lafe Gunnison. — Tamo
nema niti je ikad bilo nekog novca.

Appleby pokuša zakoraknuti u stra-
nu, ali ga čvrste ruke dohvate i zadr-
že na mjestu kao prikovanog. — To
nije istina! — poviče on. — Siguran
sam da je novac tamo!

— U pravu si, šerife, novac je bio na
Johnstoneovu imanju, zakopan u njego-
voj ostavi, ukupno... koliko ga je bilo
gospodine Grangeru?

— Dvjesto dvadeset i tri tisuće šesto
četdeset dolara — odgovori bankar
koji je također bio ovdje i spremno
pružio Suddenu vruću s novcem.

— To je bilo u banki još od onog
dana kad je Cameron ubijen — reče
Sudden. — Zbog ove vreće papira la-
gao si, varao i ubijao, Appleby! — Na-
kon toga otvori vreću i istrese hrpu
novčanica na pod. Prisutni su se tiskali
da vide toliko novca na jednom mje-
stu. — Dobro ga pogledaj — dohvati
Sudden hrpu novčanica pa ih gurne
Applebyju pod nos. — Znaš li ti kakav
su novac ukrali Jeffersonovi kad su

opljačkali vlak? Bio je to novac Konfederacije koji se prevozio u Washington da tamo bude spaljen. On danas ne predstavlja nikakvu vrijednost.

— To je laž! To ne može biti istina! — poviče očajnički Appleby.

Gotovo podjednako ova je izjava pogodila i Randyja koji se nadao da će s dijelom tog novca pobjeći odavde.

U sveopćem metežu probije se do Suddena Harris i upita ga kako je došao do tog novca. Ovaj mu odgovori da je pregledao zemljišne knjige iz 1866. godine u kojima je otkrio da je na mjestu na kojem je danas Johnstoneova kuća, već onda postojala neka nastamba. Kako je to bilo jedino mjesto u Meskitima gdje su se razbojnici mogli skloniti prije nego što su poginuli, otišao je tamo i pronašao ono što je tražio.

Nakon toga se Lafe Gunnison obrati guverneru Blekeu koji je sa svog mjesta mirno promatrao razvoj događaja u dvorani.

— Vi ste, dakle, Bleke? — upita ga Gunnison.

— Da, ja sam taj — odgovori ovaj sa simpatijom u glasu.

— Trebalo vam je dosta dugo da dodete ovamo.

Bleke se nasmije. — Ne tako dugo kako vi mislite. Ja sam u ovom kraju prisutan već duže vrijeme, iako ne osobno. Kad sam dobio vaše prvo pismo, odmah sam poslao ovamo svog specijalnog izaslanika.

Appleby se zapanjeno zagleda u guvernera.

— On vam je javljao šta se ovdje događa?

— Kao što vidiš, Appleby, nisi bio dovoljno oprezan, Green je odmah posumnjao u tebe.

— Green! — povikne ovaj. — Kakve veze on ima s time?

— Još kakve! — odgovori mu Bleke. — Green je bio moj specijalni izaslanik. Sve što je činio, radio je prema mojim uputama.

Nakon tih riječi priđe Harris Gunnisonu.

— Nisam vjerovao da ću doživjeti dan kad ću vam moći prijateljski stisnuti ruku. Ako ste pisali guverneru

Blekeu onda je to najbolji znak da ćemo mi ubuduće živjeti u miru i prijateljstvu.

Njih se dvojica srdačno rukuju na opće zadovoljstvo većine prisutnih, a vani zagrmi što je bio znak da se i opet približava oluja.

Činilo se da će ovo neobično suđenje uskoro završiti, pa je Bleke ponovo preuzeo riječ umirivši glasove u sudnici. — Uglavnom smo sve razjasnili. Trebalo bi još odgovoriti na pitanje tko je stajao iza pljačke i napada na farmere?

— Appleby je upravljao napadima i određivao kad će se i na koji način izvesti. Njegove je naredbe, međutim, provodio u djelo netko drugi...

U tom trenutku začuje se s kraja sudnice prijeteći glas. — Da se nitko nije ni pomakao! — Bio je to Dancy koji je osjetio opasnost u pravi čas, povukao se prema izlazu s uperenom dvocijevkom.

On napravi dva koraka, pa zapovjedi ljudima koji su držali Applebyja da ga puste što oni poslušaju bez mnogo razmišljanja. Appleby slobodan dohvati nečiji revolver pa se prijeteći njime povlačio prema Dancyju. U jednom trenutku on zgrabi Susie Harris koja je stajala po strani, pored Philadelphije, i štiteći se njome počne se povlačiti iz sudnice. Na samom izlazu na brzinu nanišani na nenaoružanog Suddena koji se kao i svi ostali zatekao u mat-poziciji, jer nije na vrijeme pripazio na Dancyja, pa opali. Kako mu se žurilo da se što prije izgubi, ne naci-lja dobro, pa metak pogodi Randyja koji je stajao iza Suddena.

Kad je izišao vukući za sobom bespomoćnu Susie, pokretna vrata na ulazu gurnu Dancyja koji mu je čuvao cdstupnicu. On načas izgubi ravnotežu. Bilo je to dovoljno da Philadelphia potegne i opali na Dancyja koji se sruši mrtav.

Sudden, ne gubeći vrijeme, zgrabi svoj opasač i izleti napolje. Otrči do svog konja i krene u potjeru za Applebyjem. I drugi su pošli za njim.

Iako se naglo smračilo zbog nevremena, Sudden je galopirajući za bjeguncem preko nepregledne prerije

KWIZ

• križaljke • testovi • rebusi
• ljubavne i krimi priče • šale

**izlazi svake
druge srijede**

40 STRANA - 3 DINARA

mogao nazreti u daljini jahača. Kako je Appleby ipak stekao određenu prednost, Sudden se bojao da mu ne zamakne u kamenjar gdje bi ga bilo teško pronaći pogotovu po ovako lošem vremenu.

Svakako mora prijeći preko Pijanog potoka, mislio je Sudden, što će ga prilično zadržati, jer neće moći preletjeti preko strmih obala. Uskoro je vidio da se nije prevario, jer je jahač kojem se on uspio prilično približiti, krenuo u tom pravcu.

Na golemo Suddenovo iznenađenje kad je došao do potoka, on ne uspori nego se sruči s konjem i s djevojkom niz strminu. Konj u toj brzini nije mogao zadržati ravnotežu nego padne na stranu, izbacivši iz sedla i jahača i djevojku. Sudden je bio već dovoljno blizu da je mogao opaziti kako se Appleby na vrijeme podigao i skrio iza obližnjeg kamenja, dok je Susie ostala ležati na mjestu gdje ju je konj izbacio.

Sad već mokar do kože od pljuska koji se spustio, Sudden ostavi konja u pravi čas, začuo je pucnje pa se baci na zemlju i otkotrlja do ruba Pijanog potoka. Appleby je iz zaklona još nekoliko puta pucao prema njemu, povlačeći se sve dalje. U želji da pomogne Susie, Sudden se u jednom trenutku otkotrlja niz padinu do nje. Kiša ju je vratila k svijesti, ali se nije mogla podići zbog bolova u nozi. Mora da je iščašila ili slomila gležanj.

Iskoristivši zatišje, Sudden je pokušao skloniti u zaklon. Bilo je to prilično neoprezno jer je svoj revolver morao vratiti u korice kako bi prihvatio Susie. To iskoristi Appleby koji se pojavi s druge strane s uperenim revolverom prema Suddenu.

— Čini se da ti je hobi spašavanje mladih djevojaka iz neprilika. Ovaj put će te to skupo stajati! — zaprijeti Appleby, a Sudden učini jedino što je mogao. Baci se na zemlju na onu stranu na kojoj je očekivao hice, pa sam potegne svoj revolver.

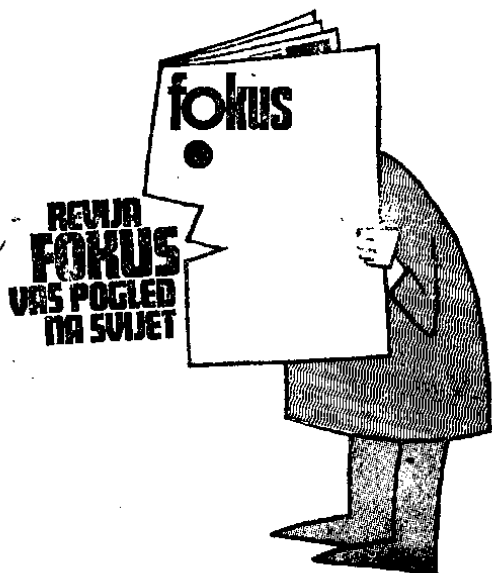
Uto, prije nego što je Appleby opalio, prasne hitac, Appleby se malo zanjiše, pa njegov metak ne pogodi Sud-

dena. Bilo je to kobno za njega, jer su ga Suddenovi meci pogodili ravno u prsa.

U tom trenutku Sudden začuje neakvu čudnu grmljavinu koja se približavala velikom brzinom. U posljednji trenutak shvati o čemu je riječ. Bujice su nanijele vodu u Pijani potok koji je u trenu narastao toliko da je nosio drvlje i kamenje. Shvativši u djeliću sekunde veliku opasnost koja im je prijetila, on krajnjim naporom pojuri uz strmu obalu sa Susie na rukama.

Sve se to odigralo tako brzo, da još nitko od progonitelja nije bio stigao da im pomogne. Ali, netko je ipak već morao biti tu, jer je taj ispalio onaj neočekivani hitac na Applebyja koji ga je smeo.

Pogledavši gore, on opazi Philadelphiju kako trči prema njemu. U posljednji čas pruži mu ruku i pomogne im da se izvuku iz jaruge, pa onda svi potrče prema konjima. U taj je čas, gotovo ispod njihovih nogu, protutnjala strahovita bujica. Nekoliko minuta kasnije našli su ih i ostali ljudi koji su dojahali iz grada.

Prošlo je tjedan dana a u Yavapaiju se mnogo toga dogodilo. Guveñner Bleke se vratio u Tucson i poslao novog šerifa. Organizirana je potjera koja je u Rivertonu uhvatila Rance Fontaina i debelog revolveraša. Dancy i Randy pokopani su jedan pored drugoga, samo tijelo šerifa Applebyja nije nikad pronađeno.

Kad se stari Gunnison malo oporavio, pozvao je k sebi Suddena i Philadelphia koji su se rado odazvali pozivu. Stari ih je rančer srdačno dočekao i pozvao u kuću. Kad su sjeli, upita on Sudena kako je otkrio da je Appleby glavni krivac, kad se on tako vješto prikrivao:

— I ja sam u početku mislio da Appleby s tim nema nikakve veze. Kasnije sam metodom eliminacije došao do njega. Nisam mogao vjerovati u priče koje je on bio proširio da bi vlasnik ranča »Sabre« bio zainteresiran da otjera farmere s njihove zemlje. Nakon našeg prvog susreta uvjerio sam se da sam imao pravo, da vi o mnogo čemu ništa ne znate i da iza toga mora da stoji netko drugi.

— U Harrisa nisi posumnjao? — upita Gunnison.

— Bilo mi je dovoljno nekoliko dana na njegovu imanju da ga upoznam i odagnam takvu misao kao potpuno neosnovanu. Ostao je Randy, ali on je bio preslab da bi vodio takvu akciju. Morao je to biti netko drugi. Kao što vidite, šerif se uskoro nametnuo kao jedina osoba koji bi mogla tako nešto zamisliti.

— Kad pomislim da kojim slučajem nisam imao dovoljno snage da se dovučem blizu Harrisove kuće, nikad Randy na sudu ne bi odao Applebyja i ovaj bi valjda još i danas šetao na slobodi — reče Gunnison. Nakon toga nastane tajac. Sudden nije htio više o tome govoriti, jer je bilo više nego očito da su teške uspomene na nepravilnog sina još bile svježije i teško pogoda-
le starog rančera.

— Drugo, o čemu sam htio s vama razgovarati bilo je nešto što mi je

palo na pamet kad sam ležao kod Harrisa — progovori napokon Gunnison. — Susie mi je ispričala nešto o prošlosti ovog momka — pri tom pokaže na Philadelphiaju — što me vrlo zainteresiralo.

— O čemu je riječ — upita iznenađeno Philadelphia.

— Kako si dobio ovaj nadimak sinko?

— Nazvali smo ga zato tako što nam je rekao da je došao iz Philadelphiaje — odgovori Sudden.

— Moje je pravo ime Henry Sloane — reče Philadelphia.

— A ime tvoje majke?

— Dijana... ali zašto pitate?

— Sad ću ti reći zašto — odgovori Gunnison sa smiješkom na licu. — Djevojačko ime tvoje majke bilo je Sloane. Ona se udala za kauboja lutalicu koji je kupio komad zemlje blizu Prescottta. Kad im se rodio drugi sin, teško je oboljela, pa se vratila na Istok kod svojih da se izliječi. Tom je prilikom povela sa sobom i mlađeg sina Henrija. Kad se oporavila, njena ju je porodica nagovorila da se ne vrati mužu i teškom životu.

Philadelphia je iznenađeno gledao u Gunnisona, pitajući se otkud ovaj zna neke pojedinosti iz njegova života koje ni on sam nije znao.

— Pitaš se zacijelo otkud ja to sve znam? — reče Gunnison. — Moram znati kad mi je Dijana Sloane bila žena. Kad se vratila, ponovo je uzela svoje djevojačko prezime. Tako si i ti odrastao s tim imenom, a da nisi znao da ti je pravo prezime Gunnison, jer ti si moj mlađi sin Henry kojeg smo od mljke zvali Hunk.

Nakon toga došlo je do dirljivog obiteljskog upoznavanja, pa je Sudden iskoristio priliku da se povuče i pusti ih malo nasamo. Bio je zadovoljan, jer je zavolio Philadelphiaju. Kako je ovaj sada otkrio da je Gunnisonov sin, budućnost mu je bila osigurana, a isto tako i budućnost Susie Harris.

Kad je ponovo ušao nemilo se iznenadio zbog oštre prepirke između oca i sina.

— Neću dopustiti da se oženiš kćerkom nekakva farmera. Dosta sam se na-

gnjavio s Harrisom i njegovom svoj-
tom!

— Ako misliš da ću te pitati, onda se varaš. Kako sam dosad mogao bez tebe i tvog novca, tako ću se i dalje sam snaći! — odgovorio je bijesno mladić i krenuo prema vratima, dok se nije začuo očev smijeh.

— Vрати se, ludo jedna! Zar nisi vidio da se šalim? Htio sam te samo iskušati. Bit će mi posebno drago ako se oženiš Harrisovom kćerkom.

Sada se i Sudden nasmiје, znajući naglost Philadelphiaje. Bilo mu je sada mnogo šta jasnije. Znao je od koga ju je naslijedio.

Philadelphia se pribere, pa se obrati Suddenu. — Misliš da ću izdržati s ovim starim mustangom?

Nakon toga svi prasnu u smijeh, a razgovor se povede i o drugim stvarima. Odjednom, kao da su se dogovorili, i stari i mladi Gunnison predlože Suddenu da ostane kod njih, jer im je i onako bio potreban predradnik, a u stvari htjeli su Suddena zadržati uz

sebe, jer su znali da ovdje nema više što tražiti i da će uskoro otići.

Sudden im se zahvali na povjerenju, ali reče da mora obaviti još jedan posao. Tek kad pronade Weba i Petersona, možda će razmisliti o tome da se smiri i nađe neki pristojan posao.

Pozdravi se sa starim Gunnisonom, pa izide u pratnji Philadelphiaje.

— Jim, kadgod zaželiš vrati se! Imam mnogo toga da ti zahvalim — reče Philadelphia, pa nastavi tišim glasom. — Osim toga, veselilo bi me da te vidim.

— Ne brini ništa, vratit ću se jednog dana — odvrati Sudden. — Nego, molio bih te da pozdraviš Harrisa i njegove. Ne bih htio sad ići tamo, i onako im nisam mnogo pomogao na ranču.

Zatim Sudden okrene konja i krene prema Yavapaiju. Philadelphia je gledao za njim dok se nije potpuno izgubio u mraku. Mladić protrlja vlažne oči i vrati se u kuću, mrmljajući za sebe. — Hladan je ovaj noćni zrak, gotovo da čovjek zasuzi od hladnoće.

DJEVOJKE!

tina

JE REVIJA ZA NAS

tina

JE REVIJA SA STRIPOVIMA

tina

PIŠE O NAŠIM RADOSTIMA

tina

PIŠE O NAŠIM BRIGAMA

tina

PIŠE O NAŠIM TAJNAMA

u TINI ćeš naći sebe

u sebi ćeš naći TINU

DOSAD IZAŠLI ROMANI NOVE SERIJE »LASO«

82. L. L'Amour: UTAH BLAINE
83. F. Short: ZASTITNIK IZ TEKSASA
84. Hal Warner: LESINARI TONTO BASINA
85. John Gilmoor: PAKLENA PJESMA PUSTINJE
86. William O'Connor: DVOBOJ S PRIJATELJEM
87. Al Cody: NA STRANI INDIJANACA
88. Jim Sheridan: NAMAMI VUKOVE U ZAMKU
89. H. S. Sharon: SMRTI U SUSRET
90. H. S. Sharon: ĐAVOLJI RANC
91. Clay Hunter: USAMLJENIK S RIO BRAVA
92. Robert Ullman: MOHIKANINA DRUŽBA
93. H. S. Sharon: LOV NA DOLAR
94. Robert Ullman: SANSA ZA BENA
95. Shepard Rifkin: PUT KINGA FISHERA
96. L. L'Amour: DOLINA MIRA
97. H. Haton: KONJANICI IZ PAKLA
98. B. Arthur: DVA REVOLVERA
99. Dudley Dean: TVRD ORAH
100. D. B. Newton: POVRATAK OSVETNIKA
101. H. S. Sharon: OSVETA BUNTOVNIKA
102. H. S. Sharon: PLJAČKA U LOS ALAMOSU
103. J. T. Edson: ČOVJEK KALIBRA 44
104. Matt Chisholm: POBJEDA MCALLISTEROVIH
105. Lee Martini: ZLODUH SANTA RITA
106. Robert Ullman: KOLORADO KID
107. Bill Fargo: OTMJENI PLJAČKAŠI
109. Frederick H. Christian: DOŠNIK
110. U. H. Wilken: GROBAR JOE
111. Louis L'Amour: OPASAN PUT
112. G. F. Unger: UNAJMLJENI REVOLVERAŠ
113. Frederick H. Christian: SUDDEN U ŠKRIPCU
114. Lee Floren: REVOLVERI IMAJU RIJEČ
115. F. G. Unger: UMRIJETI ZA VIRGINIJU
116. Matt Chisholm: KRVAVE OKLADE
117. Marshall Grover: TREĆA PLJAČKA
118. J. T. Edson: VRIJEME OBRAČUNA
119. U. H. Wilken: NA ZMIJSKOJ RIJECI
120. J. H. Edson: U SUSRET BORBI
121. Matt Chisholm: TRAGOV I BARUTA
122. Scott F. Scott: NESTALA KOČIJA
123. Louis L'Amour: NEUSTRAŠIVI BORAC
124. H. S. Sharon: TVRDOGLAVI ŠERIF
125. Jonny Pegg: BEZIMENI BORAC
126. L. L. Foreman: GRINGO
127. G. F. Unger: KILRAINOVA BORBA
128. Frederick H. Christian: SUDDEN ISTRAZITELJ

U PRIPREMI:

129. Mat Chisholm: MCALLISTER U OPASNOSTI

Timothy Tatcher.

**humorističko-kriminalistički
roman**

•u novinskim kioscima

